

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ ЗА СПЕЦИЈАЛНУ ЕДУКАЦИЈУ И РЕХАБИЛИТАЦИЈУ

**ИЗБОРНОМ ВЕЋУ УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ – ФАКУЛТЕТА ЗА
СПЕЦИЈАЛНУ ЕДУКАЦИЈУ И РЕХАБИЛИТАЦИЈУ**

Изборно веће Универзитета у Београду – Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију, на VIII редовној седници Изборног већа која је одржана 10.6.2025. на основу чл. 75. Закона о високом образовању ("Службени гласник РС" 88/2017, 73/2018, 27/2018 - др. закон, 67/2019, 6/2020 - др. закони, 11/2021 - аутентично тумачење, 67/2021 - др. закон, 76/2023 и 19/2025), члана 52, 109. и 116. Статута Универзитета у Београду – Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију и члана 10. Правилника о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника и сарадника Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију, као и на основу предлога Одељења за сурдологију, донело је Одлуку о образовању Комисије за припрему извештаја (бр. 21/28 од 16.06.2025. године) за избор наставника у звање **редовног професора** за ужу научну област **Сурдологија** у следећем саставу:

1. др Сања Ђоковић, редовни професор Универзитета у Београду – Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију
2. др Сања Остојић Зелковић, редовни професор Универзитета у Београду – Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију и
3. др Радомир Арсић, редовни професор у пензији, Учитељског факултета у Призрену - Лепосавићу, Универзитета у Приштини - Косовској Митровици

На основу прегледа конкурсног материјала и анализе приложене документације, Комисија подноси Изборном већу Универзитета у Београду – Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију следећи

ИЗВЕШТАЈ

ПОДАЦИ О КОНКУРСУ

На расписани конкурс, објављен у огласном листу Националне службе за запошљавање „Послови“ 1150–1151 од 25.06.2025. године, за избор два наставника у звање редовног професора за ужу научну област Сурдологија, пријавила су се два кандидата: **др Љубица С. Исаковић**, ванредни професор Универзитета у Београду, Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију и **др Тамара Р. Ковачевић**, ванредни професор Универзитета у Београду, Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију.

Др Љубица С. Исаковић

ОСНОВНИ БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ

Др Љубица (Стојан) Исаковић је рођена 14. априла 1974. године у Београду. Основну школу и Пету београдску гимназију завршила је у Београду. Дефектолошки факултет завршила је 2000. године. Запослена је на радном месту наставника у звању ванредног професора на Универзитету у Београду – Факултету за специјалну едукацију и рехабилитацију.

СТРУЧНА БИОГРАФИЈА, ДИПЛОМЕ И ЗВАЊА

Др Љубица С. Исаковић је завршила је Дефектолошки факултет, Универзитета у Београду (смер за Сурдоаудиологију), са општим успехом 9,46 у току студија и оценом 10 на дипломском испиту, 2000. године. Исте године на матичном факултету уписује магистарске студије. Испите предвиђене планом студија положила је са просечном оценом 9,80. На Факултету за специјалну едукацију и рехабилитацију у Београду је одбранила је магистарску тезу под називом „Специфичност лексичког фонда код глувих и наглувих ученика“ у децембру 2006. године и стекла звање *магистар дефектолошких наука*. На истом факултету, у новембру 2013. године, одбранила је докторску дисертацију под називом "Аналогни облици изражавања у специфичном језичком функционисању глувих и наглувих" (ужа научна област Сурдологија) и стекла звање *доктор дефектолошких наука*.

У Ректорату Универзитета у Београду је 11.06.2015. промовисана у доктора дефектолошких наука.

Школске 2000/2001. године је засновала радни однос у Школи за оштећене слухом – наглуве "Стефан Дечански" у Београду. Добитник је стипендије Владе Републике Србије за 2002. годину.

Радни однос на Дефектолошком факултету Универзитета у Београду, на радном месту сарадника у звању асистента приправника за ужу научну област Сурдологија засновала је 2002. године. Била је ангажована на предметима Методика артикулације и Методика српског језика за глуву и наглуву децу.

У звање асистента, за ужу научну област Сурдологија, изабрана је 2007. и 2010. Ангажована је на предметима основних академских студија *Изградња говора код глуве и наглуве деце, Методика наставе српског језика за глуву и наглуву децу, Приступи вишеструко ометеној глувој и наглувој деци, Методологија израде индивидуалних едукативних програма за глуву и наглуву децу, Знаковни језик 1, Знаковни језик 2 и Знаковни језик 3*, затим мастер академских студија *Говорно-језичке специфичности код глувих и наглувих*.

У звање доцента на, Универзитету у Београду – Факултету за специјалну едукацију и рехабилитацију, за ужу научну област Сурдологија, изабрана је 2016. године. Поверени су јој предмети основних академских студија *Изградња говора код глуве и наглуве деце, Методика рада са глувом и наглувом децом 1, Приступи вишеструко ометеној глувој и наглувој деци, Методологија израде индивидуалних едукативних програма за глуву и наглуву децу, Знаковни језик 1, Знаковни језик 3*, затим мастер академских студија *Говорно-језичке специфичности код глувих и наглувих* и докторских академских студија *Истраживања говора и језика глувих и наглувих*.

У звање ванредног професора на, Универзитету у Београду – Факултету за специјалну едукацију и рехабилитацију, за ужу научну област Сурдологија, изабрана је 2021. године. Поверени су јој предмети на основним академским студијама *Изградња говора код глуве и наглуве деце, Методика рада са глувом и наглувом децом 1, Методски приступи читању и писању код деце са сензомоторичким сметњама и поремећајима, Приступи вишеструко*

ометеној глувој и наглувој деци, Знаковни језик 1, Знаковни језик 3, затим на мастер академским студијама *Говорно-језичке специфичности код глувих и наглувих*, *Форензика гласа и говора* и докторским академским студијама *Истраживања говора и језика глувих и наглувих*.

НАСТАВНИ РАД

На Факултету за специјалну едукацију и рехабилитацију, др Љубица Исаковић је ангажована у реализацији наставе на основним академским студијама, мастер академским студијама и докторским академским студијама. Реализује наставу из наставних предмета: *Изградња говора код глуве и наглуве деце*, *Методика рада са глувом и наглувом децом 1*, *Методски приступи читању и писању код деце са сензомоторичким сметњама и поремећајима*, *Знаковни језик 1*, *Знаковни језик 3*, *Приступи вишеструко ометеној глувој и наглувој деци*, (основне академске студије), *Говорно-језичке специфичности код глувих и наглувих*, *Форензика гласа и говора* (мастер академске студије) и *Истраживања говора и језика глувих и наглувих* (докторске академске студије).

На Филолошком факултету Универзитета у Београду, на Катедри за Општу лингвистику, реализује наставу на основним академским студијама из предмета *Знаковни језик 1* и *Знаковни језик 2* (школска 2020/2021; 2021/2022; 2022/2023 и 2023/2024. година; као и 2024/2025. година).

Током протеклог изборног периода, педагошки рад др Љубице Исаковић у студентским анкетама о вредновању педагошког рада наставника, оцењен је просечном оценом од 4,83 до 5,00 у зависности од предмета и нивоа студија.

ОЦЕНА НАСТАВНОГ РАДА

Др Љубица Исаковић одговорно, марљиво и савесно приступа припреми и реализацији наставе. Током свог дугогодишњег искуства у педагошком раду (преко 20 година) уводи иновације и савремене приступе у раду са студентима. Како у области садржаја, тако и у области примењених метода рада, подстицала је активност и заинтересованост, и развијала научно и критичко мишљење код студената. Педагошки рад др Љубице Исаковић испуњава највише универзитетске стандарде. На готово свим студентским анкетама њен рад је оцењен одличном просечном оценом. Кандидаткиња је од протеклог избора у звање ванредног професора активно учествовала у реализацији наставе и вежби на предметима основних, мастер и докторских академских студија.

ПРЕГЛЕД НАУЧНОГ И СТРУЧНОГ РАДА

1. РАДОВИ ОБЈАВЉЕНИ ДО ИЗБОРА У ЗВАЊЕ ДОЦЕНТА

Одбрањен магистарски рад

Исаковић, Љ. (2006). *Специфичност лексичког фонда код глувих и наглувих ученика*. Магистарски рад. Универзитет у Београду - Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.

Одбрањена докторска дисертација (М70)

Исаковић, С. Љ. (2013). *Аналоги облици изражавања у специфичном језичком функционисању глувих и наглувих*. [докторска дисертација, Универзитет у Београду]. NaRDuS <https://nardus.mpn.gov.rs/bitstream/id/20556/Disertacija.pdf>

1.1. Монографска студија/поглавље у књизи или рад у тематском зборнику међународног значаја (M14)

1. Dimić, N., **Isaković, Lj.** (2008). Comparison of the level of adoption of antonyms in hearing impaired children and regular hearing children, U Sovilj M., Skanavis M. (Ed.): *Verbal communication disorders-prevention, detection, treatment* (p. 328-344), Belgrade, Patra: IEPSP, P.A.L.O. ISBN 978-86-81879-19-1
2. Đoković S, Pantelić S., Sovilj M., **Isaković Lj.** (2008). Specific of speech perception in preschool hearing impairment children, U Sovilj M, Skanavis M. (Ed.): *Verbal Communication Disorders - prevention, detection, treatment* (p. 313-328), Belgrade, Patra: IEPSP, P.A.L.O. ISBN 978-86-81879-19-1
3. **Isaković, Lj.**, Vujasinović, Z. (2008). Čitanje govora sa usana kod gluve i nagluve dece predškolskog uzrasta, U D. Radovanović, Z. Matejić-Đuričić (Ur.): *U susret inkluziji-dileme u teoriji i praksi* (p. 311-326), Beograd: Univerzitet u Beogradu, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, CIDD ISBN 978-86-80113-71-5
4. Dimić, N., **Isaković, Lj.** (2008). Specifičnost odgovaranja na pitanja i postavljanje pitanja kod gluve i nagluve dece u govornom, pisanom i znakovnom izrazu, U D. Radovanović, Z. Matejić-Đuričić (Ur.): *U susret inkluziji-dileme u teoriji i praksi* (p. 363-374), Beograd: Univerzitet u Beogradu, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, CIDD ISBN 978-86-80113-71-5
5. Jolić, Z., **Isaković, Lj.** (2008). Socijalna kompetentnost gluvih i nagluvih učenika-poređenje sa vršnjacima koji čuju, U D. Radovanović, Z. Matejić-Đuričić (Ur.): *U susret inkluziji-dileme u teoriji i praksi* (p. 383-401), Beograd: Univerzitet u Beogradu, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, CIDD ISBN 978-86-80113-71-5
6. **Isaković, Lj.**, Kovačević, T. (2009). Neke specifičnosti semantike kod gluvih i nagluvih učenika, U D. Radovanović (Ur.): *Istraživanja u specijalnoj edukaciji i rehabilitaciji* (p. 313-331), Beograd: Univerzitet u Beogradu, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, CIDD ISBN 978-86-80113-84-5,
7. Kovačević, T., **Isaković, Lj.** (2010). Razumevanje bajke na osnovu upotrebe znakovnog jezika i verbalne i pisane produkcije, U J. Kovačević, V. Vučinić (Ur.): *Smetnje i poremećaji: fenomenologija, prevencija i tretman, deo I* (p. 269-282), Beograd: Univerzitet u Beogradu, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, CIDD ISBN 978-86-80113-98-2

1.2. Рад у националном часопису међународног значаја (Рад у часопису међународног значаја верификованог посебном одлуком) (M24)

1. Ковачевић, Т., Димић, Н., **Исаковић, Љ.** (2014). Разумевање појмова у знаковном језику и говору код глуве и наглуве деце основношколског узраста, *Настава и васпитање*, 2 (287-298), Београд: Педагошко друштво Србије ISSN 0547-3330
2. **Исаковић, Љ.**, Димић, Н., Ковачевић, Т. (2014). Специфичност питања и одговора у писаном, говорном и знаковном језику код глувих и наглувих ученика, *Настава и васпитање*, 3 (493-504), Београд: Педагошко друштво Србије ISSN 0547-3330
3. **Isakovic, Lj.**, Kovacevic, T. (2015). Комуникација глувих и наглувих-могућности и ограничења у образовању (Communication of the deaf and hard of hearing-the possibilities and limitations in education), *Teme, Vol. XXXIX No 4* (1495-1514), Niš: Univerzitet u Nišu ISSN 0353-7919

1.3. Саопштење са међународног скупа штампано у целини (M33)

1. Dimić N., Glumbić N., **Isaković Lj.** (2007). Illustration and vocabulary development in deaf and hearing children, *Proceedings from the 27th World Congress of the International Association of Logopedics and Phoniatrics*, August 05-09. Copenhagen, Denmark, FC09.1 (http://proceedings.ialp.info/free_comm_index.htm).
2. **Isakovic, Lj.**, Dimic, N., Polovina, V. (2011). The metonyms and deaf children, *Proceedings from the 1st International Conference on Foreign Language Teaching and Applied Linguistics, FLTAL (758-764)*, May 5-7. Sarajevo: International Burch University Bosnia and Hercegovina
3. **Isakovic Lj.**, Kovacevic T., Dimic N. (2011). Značaj savladanosti pravopisnih pravila kod gluve i nagluve dece osnovnoškolskog uzrasta, *Zbornik radova V međunarodni naučni skup, Specijalna edukacija i rehabilitacija – danas (39-45)*, 24-27. Septembar, Beograd: Univerzitet u Beogradu, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, CIDD ISBN 978-86-6203-029-0
4. Dimić, N, Dinić, M., **Isaković, Lj.** (2012). Karakteristike rečenice i vrste reči kod gluve i nagluve dece osnovnoškolskog uzrasta na testu za ispitivanje Jezičke produkcije – strip situacija, *Zbornik radova II naučni skup Stremljenja i novine u specijalnoj edukaciji i rehabilitaciji (211-221)*, 28. decembar, Beograd: Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, CIDD ISBN 978-86-6203-036-8
5. Kovacević, T., Dimić, N., **Isaković, Lj.** (2014). Karakteristike znakovnog i govornog vokabulara gluvih i nagluvih učenika osnovnoškolskog uzrasta, *Zbornik radova VIII međunarodni naučni skup Specijalna edukacija i rehabilitacija – danas (291-298)*, 7-9. novembar, Beograd: Univerzitet u Beogradu, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju ISBN 978-86-6203-054-2
6. **Isaković, Lj.**, Dimić, N., Kovačević, T. (2014). Specifičnost imenovanja predmeta kod gluvih i nagluvih učenika osnovnoškolskog uzrasta, *Zbornik radova VIII međunarodni naučni skup, Specijalna edukacija i rehabilitacija – danas (299-306)*, 7-9. Novembar, Beograd: Univerzitet u Beogradu, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju ISBN 978-86-6203-054-2

1.4. Саопштење са међународног скупа штампано у изводу (M34)

1. Dimic, N., **Isakovic, Lj.**, Slavnic, S. (2007). The characteristics of lexical dexterity in deaf and hard of hearing children and hearing children, *Blue abstracts book of 7 th International scientific conference Research in Education and Rehabilitation Sciences (138)*, Zagreb, Croatia: Edukacijsko rehabilitacijski fakultet 14-16. jun
2. **Isakovic, Lj.**, Vujasinovic, Z., Djokovic, S. (2007). The frequency of use of certain types of words in sentences by deaf and hard of hearing children and hearing children, *Blue abstracts book of 7 th International scientific conference Research in Education and Rehabilitation Sciences (194)*, Zagreb, Croatia: Edukacijsko rehabilitacijski fakultet, 14-16. jun
3. Vujasinovic, Z., Dimic, N., **Isakovic, Lj.** (2007). Vocabulary development in hearing impaired children, *Blue abstracts book of 7 th International Scientific Conference, Research in Education and Rehabilitation Sciences (137)*, Zagreb, Croatia: Edukacijsko rehabilitacijski fakultet, 14-16. jun
4. **Isakovic, Lj.**, Dimic, N., Kovacevic, T., Slavnic, S. (2007). Lexical dexterity and hearing impaired children, *Abstracts of 27 th World Congress of the International Association of Logopedics and Phoniatrics (149)* Copenhagen, Denmark: Tehnical University of Denmark, August 5–9.
5. **Isakovic, Lj.**, Dimic, N., Kovacevic, T. (2008). Function of sign language, oral and written lexicon in deaf children, *Abstract of NHS Poster Session on Medical Reports (216)*, Cernobbio (Como Lake) Italy, June 19-21.

6. Dimic, N., **Isakovic, Lj.**, Kovacevic, T. (2008). The specificity of formulating questions and answers in deaf and hearing children, *Abstracts of XXIX International Congress of Psychology (108)* ICC Berlin, Germany, July 20-25. www.icp2008.org
7. **Isakovic, Lj.**, Vujasinovic, Z., Dimic, N. (2008). The function of the bilingual approach in language development of preschool deaf children, *Abstracts of XXIX International Congress of Psychology (104)*, ICC Berlin, Germany, July 20-25. www.icp2008.org
8. Dimic, N., **Isakovic, Lj.** (2008). The quality and quantity of the lexicon in deaf and children with regular hearing, *Abstracts of the 14 th World Congress of Psychophysiology the Olympics of the Brain of the International Organization of Psychophysiology Associated with the United Nations St. Petersburg*, Vol. 69, Number 3, p. 310, Russia, September 8-13. 0167-8760
9. Dimic, N.D, **Isakovic, Lj.**, Kovacevic, T (2008). Words of opposite meaning in written and spoken language and in sign language, *Abstracts of International conference, Role of the special educator and rehabilitator in the institutional and uninstitutional treatment of the children with special needs (130)*, Skopje, Macedonia, 2-3. october
10. Dimic, N., **Isakovic, Lj.**, Slavnic, S. (2009). Literacy and deaf children, *Abstracts of 9 th European Symposium on Paediatric Cochlear Implantation (108)*, Warsaw, Poland, May 14-17.
11. **Isakovic, Lj.**, Dimic N. (2009). The specificity of understanding fairy tales in schools for deaf students, *Abstracts of 11th European Congress of Psychology ECP09 (585)*, Oslo, Norway, July 7-10. www.ecp2009.no
12. Dimic, N., **Isakovic, Lj.**, Kovacevic, T. (2009). The Level of Developedness of Linguistic Capabilities in Deaf Children, *Abstracts of 11th European Congress of Psychology ECP09 (580)*, Oslo, Norway, July 7-10 www.ecp2009.no
13. **Isakovic, Lj.**, Dimic, N., Kovacevic, T. (2009). The Capacity of Deaf children to Express Themselves in Written Form, *Abstracts of XIV European Conference of Developmental Psychology (3.10.36)*, Vilnius, Lithuania: Mykolas Romeris University, August 18-22. www.ecdp2009.com
14. Dimic, N., **Isakovic, Lj.**, Kovacevic, T. (2009). The Understanding of Questions within the Framework of Written and Sign Language in Deaf Children, *Abstracts of XIV European Conference of Developmental Psychology (3.10.37)*, Vilnius, Lithuania: Mykolas Romeris University, August 18-22. www.ecdp2009.com
15. **Isaković, Lj.**, Djoković, S., Kovačević, T., Dimić, N., Ostojić, S. (2010). The understanding of proverbs by deaf children, *Book of abstracts 2nd International Congress on Deafness: Communication and Learning Advances in the Oral Modality (p. 56)*, Barcelona, June 3-4.
16. Dimić, N., Nestorov, S., Nestorov, V., Kovačević, T., **Isaković, Lj.** (2010). Understanding of spoken and sign language commands in deaf and hard of hearing children with multiple disabilities, *Book of abstracts 2nd International Congress on Deafness: Communication and Learning Advances in the Oral Modality (p.56)*, Barcelona, 3-4 june
17. Djoković, S., Dimić, N., Kovačević, T., **Isaković, Lj.** (2010). Effect of the critical hearing period on speech and language achievements of hearing impaired children, *Book of abstracts 2nd International Congress on Deafness: Communication and Learning Advances in the Oral Modality (p.55)*, Barcelona, 3-4 june
18. Dimić, N., Kovačević, T., **Isaković, Lj.**, Nestorov, S. (2010). The Specificity of Sign Language and Verbal Expression in Deaf and Hard of Hearing Preschool Aged Children, *Book of abstracts, NHS2010 (p.165)*, Cernobbio (Como Lake) Italy, Conference june 8-10.
19. Dimic, N., Kasic, Z., Polovina, V., **Isakovic, Lj.**, Kovacevic, T. (2010). The Serbian Sign Language-First Step of Standardization, *Abstract of 28 th World Congress of the International Association of Logopedics and Phoniatrics (p.139)*, Athens, Greece, August 22-26.
20. Dimic N., Kovacevic T., **Isakovic Lj.** (2011). Sign language and verbal expression in deaf and hard of hearing children of preschool age, *Book of abstracts 10th European Federation of*

Audiology Societies EFAS, Journal of Hearing Science, 1, Vol.1(p. 24), Warsaw, Poland, June 22–25 ISSN 2083 – 389 X

21. **Isakovic Lj.**, Dimic N., Djokovic S., Kovacevic T. (2011). Analysis of Articulation in Deaf and Hard of Hearing Children of Elementary School Age, *Abstracts CD 1st Congress of CE-ORL-HNS (p.251)*, Barcelona, Spain, July 2-6.
22. Dimic N., Polovina V., **Isakovic Lj.**, Kovacevic T. (2011). The Effects of Sign Language on the Adoption of Antonyms in Deaf Children, *Abstracts CD 12 th European Congress of Psychology (p.975)*, Istanbul, Turkey, July 4-8.
23. **Isakovic Lj.**, Dimic N., Kovacevic T. (2011). The Influence of Mastering Sign Language by deaf and hard of hearing pupils on the development of homonyms, *Abstract of ENIEDA 4, European Network for Intercultural Education Activities (p.33-34)*, Vrsac, Serbia, September 29th-30th ISBN 978-86-7273-137-8
24. Dimić, N., Kovačević, T., **Isaković, Lj.**, Đoković, S. (2012). Sign and spoken vocabulary in preschool children with cochlear implants and hearing aids, *Book of abstract NHS2012 (p.163)*, Cernobbio (Lake Como), Italy, Conference June 5-7.
25. Kovačević, T., **Isaković, Lj.**, Dimić, N. (2012). Homonimija i znakovni jezik, *Knjiga rezimea VI međunarodni naučni skup Specijalna edukacija i rehabilitacija-danas (38-39)*, Beograd: Univerzitet u Beogradu, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, 14-16. septembar ISBN 978-86-6203-030-6
26. Dimic N., Mandaric M., **Isakovic L.** (2014) Lexical and semantic specificity of expression in deaf and hard of hearing students in relation to the type of amplification they use, *Book of abstract HEAL2014 (p. 156-157)*, Cernobbio (Lake Como), Italy, June 5–7.
27. **Isaković, Lj.**, Kovačević, T., Dimić, N. (2015). Analogni oblici izražavanja pri opisu slika kod gluhih i nagluhih učenika, *Knjiga rezimea IX međunarodni naučni skup Specijalna edukacija i rehabilitacija danas (p. 48-49)*, Beograd: Univerzitet u Beogradu, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, 25-25. septembar

1.5. Рад у истакнутом тематском зборнику водећег националног значаја (M44)

1. **Исаковић, Љ.**, Ковачевић, Т. (2014). Специфичност разумевања прочитаног у оквиру аналогних облика изражавања код глувих и наглувих ученика. У: Ј. Карић, С. Остојић, М. Радић Шестић (Ур.) *Специфичност оштећења слуха, 119-136*. Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-6203-057-3
2. Ковачевић, Т., **Исаковић, Љ.** (2014). Усвојеност знаковног и говорног израза код глувих и наглувих ученика основношколског узраста. У: Ј. Карић, С. Остојић, М. Радић Шестић (Ур.) *Специфичност оштећења слуха, 137-155*. Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-6203-057- 3
3. Димић, Н., Мандарић, М., **Исаковић, Љ.**, Кузмановић, М. (2014). Способност писања реченица од задатих речи код глувих и наглувих ученика. У: Ј. Карић, С. Остојић, М. Радић Шестић (Ур.) *Специфичност оштећења слуха, 101-117*. Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-6203-057- 3

1.6. Рад у тематском зборнику националног значаја (M45)

1. **Isaković, Lj.**, Dimić, N., Kovačević, T. (2013). Greške u čitanju kod gluhih i nagluhih učenika sa slušnim aparatima i kohlearnim implantom, U M. Gligorović (Ur.): *Novine u specijalnoj edukaciji i rehabilitaciji, Tematski zbornik radova, (301-321)*. Beograd: Univerzitet u Beogradu, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju ISBN 978-86-6203-044-3
2. Kovačević, T., Dimić, N., **Isaković, Lj.** (2013). Znakovna i govorna komunikacija dece predškolskog uzrasta sa slušnim aparatima i kohlearnim implantom, U M. Gligorović (Ur.):

Novine u specijalnoj edukaciji i rehabilitaciji, Tematski zbornik radova, (361-381). Beograd: Univerzitet u Beogradu, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju ISBN 978-86-6203-044-3

1.7. Рад у врхунском часопису националног значаја (M51)

1. **Isaković, Lj.**, Dimić, N. (2007). Leksički fond dece oštećenog sluha i primena ilustracije, *Specijalna edukacija i rehabilitacija, 3-4(105-115)*, Beograd: Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, CIDD ISSN 1452-7367
2. Dimić, N., Kovačević, T., **Isaković, Lj.** (2007): Funkcija leksičke spremnosti kod dece ostećenog sluha, *Specijalna edukacija i rehabilitacija, 3-4(87-103)*, Beograd: Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, CIDD, ISSN 1452-7367

1.8. Рад у истакнутом националном часопису (M52)

1. Димић, Н.Д., **Исаковић, Љ.**, Ковачевић, Т. (2002). Лексичко–стилски дефицити код глуве и наглуве деце основношколског узраста, *Београдска дефектолошка школа, 3, 24–35*, Београд: Друштво дефектолога Југославије ISSN 0354-87591
2. Димић, Н.Д., Вујасиновић, З., **Исаковић, Љ.** (2003). Функција слика у низу у настави матерњег језика у школама за глуве и наглуве, *Београдска дефектолошка школа, 1–2, 66–80*, Београд: Друштво дефектолога Србије и Црне Горе ISSN 0354-87591
3. Димић, Н.Д., **Исаковић, Љ.**, Ковачевић, Т. (2003). Обликовање текста при преписивању у настави српског језика у школама за глуве и наглуве, *Београдска дефектолошка школа, 3, 57–67*, Београд: Савез дефектолога заједнице Србије и Црне Горе
4. Димић, Н.Д., **Исаковић, Љ.** (2005). Илустрација у настави српског језика у школама за глуву и наглуву децу, *Београдска дефектолошка школа, 37–43*, Београд: Савез дефектолога заједнице Србије и Црне Горе ISSN 0354-8759
5. Димић, Н.Д., **Исаковић, Љ.**, Вујасиновић, З. (2006). Питања и одговори у настави српског језика у школама за децу оштећеног слуха, *Београдска дефектолошка школа, 1, 19–29*, Београд: Савез дефектолога заједнице Србије и Црне Горе ISSN 0354-8759
6. Димић, Н., **Исаковић, Љ.** (2006). Илустрација као стимуланс за развој речника ученика оштећеног слуха и ученика који чују, *Београдска дефектолошка школа, 3, 1-23*, Београд: Савез дефектолога заједнице Србије и Црне Горе ISSN 0354-8759
7. Димић, Н. Д., **Исаковић Љ.** (2007). Карактеристике лексикона код деце оштећеног слуха и деце која чују, *Београдска дефектолошка школа, 1, 9–25*, Београд: Друштво дефектолога Србије, ФАСПЕР ISSN 0354-8759
8. **Исаковић, Љ.** (2007). Врсте речи у реченици код ученика оштећеног слуха и ученика који чују, *Београдска дефектолошка школа, 2, 11-23*, Београд: Друштво дефектолога Србије, ФАСПЕР ISSN 0354-8759
9. **Исаковић, Љ.** (2007). Неке специфичности употребе лексике код деце оштећеног слуха и деце која чују, *Београдска дефектолошка школа, 3, 17-32*, Београд: Друштво дефектолога Србије, ФАСПЕР ISSN 0354-8759
10. **Исаковић, Љ.**, Димић, Н. (2008). Допуњавање реченица код глувих и наглувих ученика и ученика који чују, *Београдска дефектолошка школа, 1,19-31*, Београд: Друштво дефектолога Србије, ФАСПЕР ISSN 0354-8759
11. **Исаковић, Љ.**, Ковачевић, Т. (2009). Функција различитих упитних речи у писаном и знаковном језику у школама за глуву и наглуву децу, *Београдска дефектолошка школа, 2, 1-12*, Београд: Друштво дефектолога Србије, ФАСПЕР ISSN 0354-8759

12. Ковачевић, Т., **Исаковић, Љ.** (2009). Специфичност писања писама код глувих и наглувих ученика, *Београдска дефектолошка школа*, 3, 65-75, Београд: Друштво дефектолога Србије, ФАСПЕР ISSN 0354-8759
13. Ковачевић, Т., **Исаковић, Љ.**, Димић, Н. (2010). Дефицитарност у знаковном језику и говорном изразу код глуве и наглуве деце предшколског узраста, *Београдска дефектолошка школа*, 1, 23-38, Београд: Друштво дефектолога Србије, ФАСПЕР ISSN 0354-8759
14. **Исаковић, Љ.**, Остојић, С., Микић, М. (2011). Анализа савремених истраживања о квалитету живота кохлеарно имплантираних особа, *Београдска дефектолошка школа*, Вол. 17(1), бр. 49, 57-74, Београд: Друштво дефектолога Србије, ФАСПЕР ISSN 0354-8759
15. Димић, Н., Атанасковић, М., **Исаковић, Љ.** (2011). Утицај степена оштећења слуха на опис слика у низу у школама за глуву и наглуву децу, *Београдска дефектолошка школа*, Вол. 17 (3), бр. 51, 427-437, Београд: Друштво дефектолога Србије, ФАСПЕР ISSN 0354-8759
16. Димић, Н., Динић, М., **Исаковић, Љ.** (2012). Употреба основних глаголских времена код глувих и наглувих ученика средње школе, *Београдска дефектолошка школа*, вол. 18 (1), бр.52, 19–37, Београд: Друштво дефектолога Србије, ФАСПЕР ISSN 0354 – 8759
17. Димић, Н., Цвијановић, И., **Исаковић, Љ.** (2012). Специфичности употребе различитих врста слушне амплификације и писани израз, *Београдска дефектолошка школа*, Вол. 18 (2), бр. 53, 203- 222, Београд: Друштво дефектолога Србије, ФАСПЕР ISSN 0354 – 8759
18. Димић, Н., Динић, М., **Исаковић, Љ.** (2012). Изговор гласова српског језика у изолованим речима и реченицама код глувих и наглувих ученика основношколског узраста са слушним апаратима и кохлеарним имплантом, *Београдска дефектолошка школа*, Вол. 18 (3), бр. 54, 387–402, Београд: Друштво дефектолога Србије, ФАСПЕР ISSN 0354–8759
19. **Исаковић, Љ.** (2013). Употреба различитих врста реченица у писаном,говорном и знаковном изразу код глувих и наглувих ученика, *Београдска дефектолошка школа*, Вол. 19 (1), бр. 55, 21-35, Београд: Друштво дефектолога Србије, ФАСПЕР ISSN 0354-8759
20. Ковачевић, Т., **Исаковић, Љ.** (2014). Специфичности апстрактних појмова у речнику глуве и наглуве деце основношколског узраста, *Београдска дефектолошка школа*, Вол. 20 (1), бр. 58, 1-16, Београд: Друштво дефектолога Србије, ФАСПЕР ISSN 0354-8759
21. **Исаковић, Љ.**, Ковачевић, Т. (2014). Специфичности у читању код глувих и наглувих ученика основношколског узраста, *Београдска дефектолошка школа*, Вол. 20 (1), бр. 58, 17-29, Београд: Друштво дефектолога Србије, ФАСПЕР ISSN 0354-8759
22. Димић, Н., Мандарић, М., **Исаковић, Љ.** (2014). Специфичност семантичког израза код глувих и наглувих ученика, *Београдска дефектолошка школа*, Вол. 20 (1), бр. 58, 31-45, Београд: Друштво дефектолога Србије, Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију ISSN 0354-8759
23. **Исаковић, Љ.**, Ковачевић, Т., Кузмановић, М. (2014). Утицај узраста, степена оштећења слуха, оцене и пола на именовање предмета код глувих и наглувих ученика, *Београдска дефектолошка школа*, Вол. 22 (3), бр. 60, 441-457, Београд: Друштво дефектолога Србије, ФАСПЕР ISSN 0354 – 8759
24. Ковачевић, Т., **Исаковић, Љ.** (2014). Самостално изражавање глувих и наглувих ученика у основној школи, *Београдска дефектолошка школа*, Вол. 20 (3), бр. 60, 475-493, Београд: Друштво дефектолога Србије, ФАСПЕР ISSN 0354 – 8759

1.9. Саопштење са скупа националног значаја штампано у целини (M63)

1. Dimić, N., **Isaković, Lj.** (2007). Specifičnost upotrebe reči suprotnog značenja kod dece oštećenog sluha i dece koja čuju, *Zbornik radova I naučni skup Nove tendencije u specijalnoj edukaciji i rehabilitaciji*, 509–528, Beograd: Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, CIDD ISBN 978-86-80113-67-8
2. Vujasinović, Z., **Isaković, Lj.** (2007): Bilingualni pristup u razvoju jezika kod dece oštećenog sluha predškolskog uzrasta, *Zbornik radova I naučni skup Nove tendencije u specijalnoj edukaciji i rehabilitaciji*, 493 – 507, Beograd: Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, CIDD ISBN 978-86-80113-67-8
3. Dimić, N., **Isaković, Lj.** (2006): Leksička spremnost kod gluvih i nagluvih učenika i učenika koji čuju, *Zbornik radova, Savremene tendencije u surdologiji*, 27-39, Niš: Škola sa domom učenika “Bubanj”.
4. Ђоковић, С., Остојић, С., Димић, Н., Ковачевић, Т., **Исаковић, Љ.** (2012). Процена слуха код деце са тешким поремећајима. *Зборник радова III научно-практичне конференције - Слушам и говорим*, 51-64, Ниш: Школа са домом ученика “Бубањ” ISBN 978-86-914729-1-7

1.10. Саопштење са скупа националног значаја штампано у изводу (M64)

1. Димић, Н.Д., **Исаковић, Љ.** (2003). Артикулациона одступања код деце оштећеног слуха нижег основношколског узраста, *Зборник резимеа, Дани дефектолога Југославије*, 12, Врњачка Бања, 3-6. фебруар
2. Ковачевић, Т., **Исаковић, Љ.** (2003). Однос између говорног и гестовног речника код деце оштећеног слуха, *Зборник резимеа, Дани дефектолога Југославије*, 15–16, Врњачка Бања, 3-6. фебруар
3. Димић, Н.Д., **Исаковић, Љ.**, Ковачевић, Т. (2004). Лексичка spremnost глувих и наглувих ученика вишег основношколског узраста, *Зборник резимеа, Дани дефектолога Србије и Црне Горе*, 19, Врњачка Бања, 1-5. фебруар
4. Димић, Н.Д., Вујасиновић, З., Славнић, С., **Исаковић, Љ.** (2005). Релација између говорног и знаковног језичког израза код глуве и наглуве деце, *Зборник резимеа, Сабор дефектолога СЦГ*, 16, Херцег Нови, 31.01-3.02.2005 ISBN 86-84765-07-9
5. Вујасиновић, З., Димић, Н.Д., **Исаковић, Љ.** (2005). Свест о свом телу – освешћивање делова тела, *Зборник резимеа, Сабор дефектолога СЦГ*, 14-15, Херцег Нови, 31.01-3.02.2005 ISBN 86-84765-07-9
6. Димић, Н.Д., **Исаковић, Љ.**, Вујасиновић, З. (2005). Специфичности примене илустрације у настави српског језика у школама за глуве и наглуве ученике, *Зборник резимеа, Сабор дефектолога СЦГ*, 19, Херцег Нови, 31.01-3.02.2005. ISBN 86-84765-07-9
7. **Исаковић, Љ.** (2005). Специфичности лексичке spremnosti код деце оштећеног слуха од трећег до осмог разреда, *Зборник резимеа, 30 година Дефектолошког факултета, Међународни научни скуп "Специјална едукација и рехабилитација – кораци и искораци"*, 87, Београд: Дефектолошки факултет, ЦИДД 14. и 15. новембар
8. Димић, Н.Д., Ковачевић, Т., **Исаковић, Љ.** (2006). Лексичка spremnost и ученици оштећеног слуха, *Зборник резимеа, Сабор дефектолога СЦГ*, 11 – 12, Врњачка Бања, 15-19. јануар ISBN 86-84765-09-5
9. Димић, Н.Д., **Исаковић, Љ.** (2006). Функција питања и одговора у процесу наставе код деце оштећеног слуха, *Зборник резимеа, Сабор дефектолога СЦГ*, 13, Врњачка Бања, 15-19. јануар ISBN 86-84765-09-5
10. Димић, Н.Д., **Исаковић, Љ.** (2007). Употреба именица и глагола у реченици код ученика оштећеног слуха и ученика који чују, *Зборник резимеа, Дани дефектолога Србије*, 14, Врњачка Бања, 15-18. јануар ISBN 978-86-84765-13-2

11. Димић, Н.Д., **Исаковић, Љ.** (2007). Компарација лексичке спремности код деце оштећеног слуха и деце која чују, *Зборник резимеа, Дани дефектолога Србије*, 27-28, Врњачка Бања, 15-18. јануар ISBN 978-86-84765-13-2
12. **Исаковић, Љ.**, Димић, Н.(2008). Компарација речника код глувих и наглувих ученика и ученика који чују, *Зборник резимеа, Дани дефектолога Србије*, 87, Врњачка Бања, 11-15. јануар ISBN 978-86-84765-18-7
13. Димић Н., **Исаковић Љ.**, Ковачевић, Т. (2008). Усвојеност антонима код глувих и наглувих ученика у оквиру писаног и усменог говора и знаковног језика, *Зборник резимеа, Дани дефектолога Србије*, 89, Врњачка Бања, 11-15. јануар ISBN 978-86-84765-18-7
14. **Исаковић, Љ.**, Ковачевић, Т., Димић, Н. (2009). Употреба правописних правила код глувих и наглувих ученика основношколског узраста, *Зборник резимеа, Дани дефектолога Србије*, 92, Златибор, 18-21. јануар ISBN 978-86-84765-25-5
15. Ковачевић, Т., **Исаковић, Љ.**, Димић, Н. (2010). Језичке специфичности говорног и знаковног израза код глуве и наглуве деце предшколског узраста, *Зборник резимеа, Дани дефектолога Србије*, 15-16, Златибор, 15-18. јануар ISBN 978-86-84765-27-9
16. **Исаковић, Љ.**, Ковачевић, Т. (2011). Синонимија у језику глувих и наглувих ученика, *Зборник резимеа, Дани дефектолога Србије*, 40-41, Суботица, 12-14. јануар ISBN 978-86-84765-30-9
17. Ђоковић, С., Остојић, С., Ковачевић, Т., **Исаковић, Љ.** (2011). Специфичности употребе Токен теста помоћу обичних предмета код кохлеарно имплантиране деце, *Зборник резимеа I научни скуп Стремљења и новине у специјалној едукацији и рехабилитацији* (82-83), Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, 28. децембар ISBN 978-86-6203-028-3
18. Димић, Н., Ђоковић, С., **Исаковић, Љ.**, Ковачевић, Т. (2011). Успешност у читању код деце са кохлеарном имплантацијом основношколског узраста, *Зборник резимеа I научни скуп Стремљења и новине у специјалној едукацији и рехабилитацији* (80-81), Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, 28. децембар ISBN 978-86-6203-028-3

2. РАДОВИ ОБЈАВЉЕНИ ПОСЛЕ ИЗБОРА У ЗВАЊЕ ДОЦЕНТА

Универзитетски уџбеник за предмет из студијског програма Факултета

Димић, Н. и **Исаковић, Љ.** (2018). *О знаковном језику*. Универзитет у Београду Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ИЦФ. (202 стр.). ISBN 978-86-6203-110-5

2.1. Рад у тематском зборнику међународног значаја (M14)

1. **Isaković, Lj.**, Kovačević, T. i Dimić, N. (2016). Lip-reading with deaf and hard of hearing preschool children, U: S. Nikolic, R. Nikić, V. Ilankovic (Ed.) *Early Intervention in Special Education and Rehabilitation*, 195 – 207. University of Belgrade, Faculty of Special Education and Rehabilitation
2. Kovačević, T., **Isaković, Lj.** i Dimić, N. (2016). Bilingualism with deaf and hard of hearing preschool children, U: S. Nikolic, R. Nikić, V. Ilankovic (Ed.) *Early Intervention in Special Education and Rehabilitation*, 347 – 360. University of Belgrade, Faculty of Special Education and Rehabilitation
3. Arsić, R. & **Isaković, Lj.** (2019). Specijalna pedagogija i njen razvoj u srbiji (Special pedagogy and its development in Serbia) *International Jurnal Knowledge*, Institute of Knowledge Management, 34(2) Scientific papers (pp 345 – 351) Retrieved from <http://ikm.mk/ojs/index.php/KIJ/article/view/2124> ISSN 2545 – 4439 ISSN 1857 – 923X

2.2. Рад у националном часопису међународног значаја (Рад у часопису међународног значаја верификованог посебном одлуком) (M24)

1. Šešum, M., Dimić, N. & **Isaković, Lj.** (2016). The assessment of career indecision of deaf and hard of hearing primary and secondary school students, *Teme*, 40(3), 987-999, Niš: Univerzitet u Nišu
2. Kovačević, T., **Isaković, Lj.** & Arsić, R. (2019). Bilingual approach in the education of deaf and hard of hearing children., *Zbornik radova Filozofskog fakulteta u Prištini (Kosovska Mitrovica)*, Vol. 49, No. 4, pp. 107-124. ISSN 0354-3293 eISSN 2217-8082

2.3. Саопштење са међународног скупа штампано у целини (M33)

1. **Isaković, Lj.**, Kovačević, T., Dimić, N. & Pažin, S. (2016). The age of deaf and hard of hearing children and lip-reading ability, *Proceedings from the International Scientific and Vocational Conference, Contemporary Theoretical and Practical Trends in Special Education and Rehabilitation*, (137 – 143), jun 16 -18. Ohrid, Macedonia, Skopje, Сојуз на дефектолозима Република македонија, Филозофски факултет – институт за дефектологија
2. Јолић Марјановић, З, Грбовић, А. и **Исаковић, Љ.** (2017). Assessment of social behaviour using the SSBS-2: Reliability and validity evidence gathered in Serbian student samples, *Proceedings of the XXIII scientific conference: Empirical Studies in Psychology 2017*, Laboratorija za eksperimentalnu psihologiju/Institut za psihologiju, Filozofski fakultet, Univerzitet u Beogradu, pp. 139 - 145, isbn: 978-86-6427-088-5, Beograd, 24. - 26. Mar. 2017.
3. **Isaković, Lj.**, Šešum, M i Dimić, N. (2019). Upotreba reči suprotnog značenja u pisanom i znakovnom jeziku (The use of words of the opposite meaning in written and sign language) *Proceedings from the 10th International scientific conference special education and rehabilitation today (425-431) October, 25–26th, 2019. Belgrade, Serbia* UDK 376.1-056.263-053.5 81'23 ISBN 978-86-6203-129-7

2.4. Саопштење са међународног скупа штампано у изводу (M34)

1. Dimic, N., Pazin, S. & **Isakovic, Lj.** (2016). Deaf and hard of hearing children and lip-reading abilities, *Book of abstracts, NHS & AHS Conferences HeAl 2016 (p.152)*, Cernobbio (Como Lake) Italy, Conference june 2-4.
2. Kovacevic, T., **Isakovic, Lj.** & Dimic, N. (2017) Understanding Notions in Deaf and Hard of Hearing Children of Elementary School Age, *Book of Abstracts, 9th International Conference of the Faculty of Education and Rehabilitation Sciences* (p. 163-164), University of Zagreb Conference 17 – 19 May 2017, Zagreb, Croatia
3. **Isaković, Lj.**, Radovanović, V. i Srzić, M. (2018). Imenovanje predmeta kod gluvih i nagluvih učenika, *Zbornik sažetaka, Međunarodna konferencija Multidisciplinarni pristupi u edukaciji i rehabilitaciji*, 50, 51, Sarajevo 20.04. – 22.04. 2018.
4. Radovanović, V., **Isaković, Lj.** i Kovačević, J. (2018). Korišćenje interneta među budućim profesionalcima u oblasti edukacije i rehabilitacije gluvih i nagluvih, *Zbornik sažetaka, Međunarodna konferencija Multidisciplinarni pristupi u edukaciji i rehabilitaciji*, 102, 103, Sarajevo 20.04. – 22.04. 2018.
5. Srzić, M., **Isaković, Lj.** i Dimić, N. (2018). Karakteristike čitanja gluhe i nagluhe djece, *Zbornik sažetaka, Međunarodna konferencija Multidisciplinarni pristupi u edukaciji i rehabilitaciji*, 110, 111, Sarajevo 20.04. – 22.04. 2018.
6. **Isaković, Lj.**, Šešum, M. i Radić Šestić, M. (2018). Procena informisanosti učitelja i nastavnika redovnih osnovnih i srednjih škola o smetnjama u razvoju, *Zbornik rezimea, Mađunarodni naučni*

skup Savremeni pristupi u profesionalnom razvoju i radu vaspitača i učitelja, 28, 130, Beograd 25..maj 2018.

7. Dimic N., **Isakovic L.**, Ostojic Zeljkovic S. i Kovacevic T. (2018). Characteristics of sentences in deaf and hard of hearing students and students with cochlear implants, *Abstract book HEAL 2018, Hearing Across the Lifespan*. p. 157-158. Poster Session - Speech development and testing. Cernobbio (Como Lake) Italy, June 7-9,2018 www.heal2018.org

2.5. Рад у истакнутом тематском зборнику водећег националног значаја (M44)

1. Ковачевић, Т. и **Исаковић, Љ.** (2016). Описивање слика код глуве и наглуве деце предшколског узраста У: С. Славнић, В. Радовановић (Ур.) *Специфичност оштећења слуха – нови кораци*, 79 - 96. Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију https://www.icf.fasper.bg.ac.rs/zbornici/2016-Tematski_zbornik-Surdo-2016.pdf
2. **Исаковић, Љ.** и Ковачевић, Т. (2016). Узраст и разумевање налога код глувих и наглувих ученика У: С. Славнић, В. Радовановић (Ур.) *Специфичност оштећења слуха – нови кораци*, 145 - 159. Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију https://www.icf.fasper.bg.ac.rs/zbornici/2016-Tematski_zbornik-Surdo-2016.pdf
3. Срзић, М. и **Исаковић, Љ.** (2018). Лексикон глуве и наглуве деце основношколског узраста, У: Љ. Исаковић, Т. Ковачевић, (Ур.) *Специфичност оштећења слуха – кораци и искораци*, 103 - 118. Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију https://www.icf.fasper.bg.ac.rs/zbornici/2018-Tematski_zbornik-Surdo-2018.pdf
4. Димић, Н., Пажин, С. и **Исаковић, Љ.** (2018). Функција читања говора са усана код глуве и наглуве деце, У: Љ. Исаковић, Т. Ковачевић (Ур.) *Специфичност оштећења слуха – кораци и искораци*, 135-148. Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију https://www.icf.fasper.bg.ac.rs/zbornici/2018-Tematski_zbornik-Surdo-2018.pdf

2.6. Рад у тематском зборнику националног значаја (M45)

1. Ковачевић, Т., Димић, Н. и **Исаковић, Љ.** (2020). Употреба зиковног језика у едукацији глуве и наглуве деце предшколског узраста. У: М. Николић, М. Шешум и И. Веселиновић (Ур.) *Специфичност оштећења слуха – нове тенденције*, 151-167. Београд - Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију https://www.icf.fasper.bg.ac.rs/zbornici/20200914_1-Tematski-zbornik-Surdo-2020.pdf
2. **Исаковић, Љ.**, Шешум, М. и Ковачевић, Т. (2020). Комуникативне и социјалне вештине глуве и наглуве деце У: М. Николић, М. Шешум и И. Веселиновић (Ур.) *Специфичност оштећења слуха – нове тенденције*, 203 – 218, Београд - Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију https://www.icf.fasper.bg.ac.rs/zbornici/20200914_1-Tematski-zbornik-Surdo-2020.pdf
3. Пажин, С., **Исаковић, Љ.**, Славнић, С. и Срзић, М. (2020). Специфичност читања говора са усана код глувих и наглувих ученика различитог узраста. У: М. Николић, М. Шешум и И. Веселиновић (Ур.) *Специфичност оштећења слуха – нове тенденције*, 219 – 233. Београд - Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију https://www.icf.fasper.bg.ac.rs/zbornici/20200914_1-Tematski-zbornik-Surdo-2020.pdf

2.7. Рад у врхунском часопису националног значаја (M51)

1. Arsić, R., **Isaković, Lj.**, Kovačević, T. i Vuković, B. (2016). Efekti porodičnog i institucionalnog vaspitanja gluve dece na razvoj njihovih komunikativnih sposobnosti, *Pedagogija*, 3(327-337), Časopis foruma pedagoga, Beograd ISSN 0031-3807

2. Radić-Šestić, M., Šešum, M. i **Isaković, Lj.** (2018). Činioci odlučivanja roditelja za kohlearnu implantaciju i njihovog zadovoljstva ishodima rehabilitacije. *Specijalna edukacija i rehabilitacija*, Vol.17, br.2. 213-232. Univerzitet u Beogradu - Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju.
https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=sr&user=u31kZr8AAAAJ&citation_for_view=u31kZr8AAAAJ:Mojj43d5GZwC
3. Ковачевић, Т. и **Исаковић, Љ.** (2019). Облици невербалне и вербалне комуникације глуве и наглуве деце предшколског узраста, *Баштина*, Приштина-Лепосавић, No. св.49, pp. 433-453, 2019. <https://doi.org10.5937/bastina1949433K>
4. Ковачевић, Т. и **Исаковић, Љ.** (2020). Усвајање знаковног језика код глуве и наглуве деце предшколског узраста, *Баштина*, Приштина – Лепосавић, св. 51, <https://doi.org10.5937/bastina30-267>

2.8. Рад у истакнутом националном часопису (M52)

1. **Isaković, Lj.**, Kovačević, T. i Arsić, R. (2018). Pismenost i razumevanje naloga kod gluvih i nagluvih učenika, *Pedagogija*, LXXIII, br.2, 279-296, Beograd UDK-37 ISSN 0031-3807
2. Radić Šestić, M., Šešum, M. i **Isaković, Lj.** (2018). Povezanost pola i uzrasta učenika sa samoprocenjenim znanjem i predstavama o osobama sa ometenošću, *Pedagogija*, LXXIII, br. 1, 61 – 74. Beograd UDK: 316.644-057.874:376-

2.8. Саопштење са скупа националног значаја штампано у целини (M63)

1. **Исаковић, Љ.**, Ковачевић, Т. и Димић, Н. (2016). Неке карактеристике социјалне инклузије глувих и наглувих ученика, Зборник радова Национални научни скуп Социјална инклузија деце са развојним сметњама и проблемима у понашању (237-247), 6. децембар, Универзитет у Београду, Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Београд
2. Ковачевић, Т., **Исаковић, Љ.** и Димић, Н. (2016). Социјална инклузија и комуникација глуве и наглуве деце предшколског узраста, Зборник радова Национални научни скуп Социјална инклузија деце са развојним сметњама и проблемима у понашању (217-226), 6. децембар, Универзитет у Београду, Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Београд
3. Ковачевић, Т., **Исаковић, Љ.** и Арсић, Р (2017). Пружање подршке породици глуве и наглуве деце предшколског узраста, Зборник радова Национални научни скуп Превенција развојних сметњи и проблема у понашању (53-61), 21.децембар, Универзитет у Београду, Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Београд

2.9. Саопштење са скупа националног значаја штампано у изводу (M64)

1. Ковачевић, Т., **Исаковић, Љ.** и Димић, Н (2017) Учесталост употребе знаковног језика у раду са глувом и наглувом децом, *Зборник резимеа, Дани дефектолога Србије*, 48, Нови Сад, 09-12. фебруар ISBN 978-86-84765-53-4
2. **Исаковић, Љ.**, Ковачевић, Т., Димић, Н (2017) Језичка развијеност глувих и наглувих ученика, *Зборник резимеа, Дани дефектолога Србије*, 51, Нови Сад, 09-12. фебруар ISBN 978-86-84765-53-4
3. **Исаковић, Љ.**, Јолић Марјановић, З., Ковачевић, Т. и Димић, Н. (2018). Социјална компетентност глувих и наглувих ученика основношколског узраста, *Зборник резимеа, Дани дефектолога Србије*, 238-239. Ниш, 01-04. фебруар ИСБН 978-86-84765-54-5
4. Радић-Шестић, М. и **Исаковић, Љ.** (2019). Социјално понашање глувих и наглувих ученика и ученика уредног слуха, Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију,

Универзитет у Београду *Дани дефектолога Србије*, 222, Златибор, 21-24. фебруар ИСБН 978-86-84765-55-2

5. **Исаковић, Љ.**, Ковачевић, Т., Шешум, М. и Димић, Н. (2020). Значај раног усвајања знаковног језика, Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Универзитет у Београду *Дани дефектолога Србије*, 109, Београд, 20-23. фебруар ИСБН 978-86-84765-56-9
6. Ковачевић, Т., Ђоковић, С., **Исаковић, Љ.** и Димић, Н. (2020). Билингвални приступ у раду са глувом и наглувом децом предшколског узраста. Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Универзитет у Београду, *Дани дефектолога Србије*, 108, Београд, 20-23. фебруар ИСБН 978-86-84765-56-9

Уређивање тематског зборника водећег националног значаја (M48)

1. **Исаковић, Љ.**, и Ковачевић, Т. (Ур.) (2018). *Специфичност оштећења слуха – кораци и ускорасти*, Универзитет у Београду - Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију ИСБН 978-866203-116-7
https://www.icf.fasper.bg.ac.rs/zbornici/2018-Tematski_zbornik-Surdo-2018.pdf

3. РАДОВИ ОБЈАВЉЕНИ ПОСЛЕ ИЗБОРА У ЗВАЊЕ ВАНРЕДНОГ ПРОФЕСОРА

3.1. Рад у међународном часопису (M23)

1. Радић Шестић, М., Шешум, М., **Исаковић, Љ.** и Милановић Доброта, Б. (2021). Кохлеарни имплант: искуства родитеља глуве и наглуве деце. *Теме*, 45(2), 479-495.
<https://doi.org/10.22190/TEME181023028R>
2. Kovačević, T. i **Isaković, Lj.** (2023). The role and significance of lip-reading, *Teme*, 47(4), 923-938. <https://doi.org/10.22190/TEME230125057K>
3. Kovačević, T., **Isaković, Lj.**, & Đoković, S. (2025). The effect of gestures on the communication and educational process, *Teme*, 49(3), (rad prihvaćen za objavljivanje u časopisu potvrda u prilogu)

3.2. Рад у националном часопису међународног значаја (M24)

1. **Isaković, L. S.**, Kovačević, T. R., & Srzić, M. S. (2020). Sign languages - then and now. *Zbornik radova Filozofskog fakulteta u Prištini*, 50(4), 293-314. <https://doi.org/10.5937/ZRFFP50-28925>

3.3. Саопштење са међународног скупа штампано у целини (M33)

1. **Isaković, L.**, & Šešum, M. (2020). The words of opposite meaning in the language of deaf and hearing impaired. In R. Dimitrovski (Ed.), *Knowledge International Journal*, 43(6), 1227 - 1233. Institute of Knowledge Management Macedonia. https://rfasper.fasper.bg.ac.rs/bitstream/handle/123456789/3857/bitstream_4655.pdf?sequence=1&isAllowed=y
2. **Isaković, Lj** & Kovačević, T. (2021). Social inclusion in the deaf – opportunities and limitations. In R. Dimitrovski (Ed.), *Knowledge International Journal*, 45(6), 1209 – 1214. Institute of Knowledge Management Macedonia. 1857-923X (print), 2545-4439 (online)
3. Radić Šestić, M., Šešum, M. i **Isaković, Lj.** (2021). Muzika u zajednici gluvih. U I. Stojković, B. Dučić i K. Stanimirov (Ur.), *Specijalna edukacija i rehabilitacija danas* (467-473). Univerzitet u

Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-6203-150-1 http://www.fasper.bg.ac.rs/nauka/medjunarodni-skup-doc/2021/Proceedings_2021.pdf

4. **Isaković, Lj.**, Kovačević, T. i Šešum, M. (2023). Uloga i značaj prstne azbuke kod gluvih i nagluvih. U Lj. Isaković, S. Čopić, M. Jelić i B. Drljan (Ur.), *Specijalna edukacija i rehabilitacija danas* (109-115). Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju. ISBN 978-86-6203-1747 https://www.fasper.bg.ac.rs/nauka/medjunarodni-skup-doc/2023/Proceedings_2023.pdf

3.4. Саопштење са међународног скупа штампано у изводу (M34)

1. Srzić, M. i **Isaković Lj.** (2020, 3. jun). *Znakovni jezik kao način komunikacije gluvih i nagluhих osoba* [rezime saopštenja sa skupa]. 130, 131. Treća međunarodna konferencija "Multidisciplinarni pristupi u edukaciji i rehabilitaciji", Sarajevo, Bosna i Hercegovina. ISBN 978-9926-448-13-4
2. **Isaković, Lj.**, Srzić M., i Šešum, M. (2021, 9-11. april). *Usvajanje znakovnog jezika na ranom uzrastu* [rezime saopštenja sa skupa]. 60-61. Četvrta međunarodna konferencija "Multidisciplinarni pristupi u edukaciji i rehabilitaciji" Sarajevo, Bosna i Hercegovina. ISBN 978-9926-403-38-6
3. Srzić, M. i **Isaković, Lj.** (2021, 9-11. april). *Jezičke sposobnosti gluvih i nagluhих ученика* [rezime saopštenja sa skupa]. 144-145. Četvrta međunarodna konferencija "Multidisciplinarni pristupi u edukaciji i rehabilitaciji" Sarajevo, Bosna i Hercegovina. ISBN 978-9926-403-38-6
4. **Isaković, Lj.**, Šešum, M., Radić-Šestić, M., i Kovačević, T. (2022, 10-12. jun) *Upotreba znakovnog jezika kod osoba sa ometenošću* [rezime saopštenja sa skupa]. 81-82. Peta međunarodna konferencija "Multidisciplinarni pristupi u edukaciji i rehabilitaciji" Sarajevo, Bosna i Hercegovina. ISBN 978-9926-403-43-0
5. Kovačević, T., Đoković, S., **Isaković, Lj.**, i Šešum, M. (2022, 10-12. jun). *Identitet dece gluvih odraslih* [rezime saopštenja sa skupa]. 117-118. Peta međunarodna konferencija "Multidisciplinarni pristupi u edukaciji i rehabilitaciji", Sarajevo, Bosna i Hercegovina. ISBN 978-9926-403-43-0

3.5. Монографија националног значаја (M42)

1. **Isaković, Lj.** (2025). *Specifičnost jezičkog izraza gluvih i nagluvih*. Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju. (197 str.) ISBN-978-86-6203-192-1

3.6. Рад у тематском зборнику националног значаја (M45)

1. Бјелић, М., Ројек Закић, Д., и **Исаковић, Љ.** (2024). Артикулационо-фонолошке способности кохлеарно имплантиране деце предшколског узраста. У Љ. Исаковић и Т. Ковачевић (Ур.) *Сурдологија и сродне дисциплине - свет који се мења* (стр. 29-43). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN-978-86-6203-1808 https://www.fasper.bg.ac.rs/nauka/nacionalni-skup-doc/20240923_1-Tematski_zbornik_Surdo_2024.pdf
2. Ковачевић, Т., Ђоковић, С., Плећевић, В., и **Исаковић, Љ.** (2024). Утицај стреса на родитеље деце са сметњама и поремећајима. У Љ. Исаковић и Т. Ковачевић (Ур.) *Сурдологија и сродне дисциплине - свет који се мења* (стр. 257-276). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN-978-86-6203-180-8 https://www.fasper.bg.ac.rs/nauka/nacionalni-skup-doc/20240923_1-Tematski_zbornik_Surdo_2024.pdf

3.7. Рад у врхунском часопису националног значаја (M51)

1. Radić Šestić, N. M., Šešum, M. M., i **Isaković, S. Lj.** (2021). Fenomen znakovane muzike u kulturi Gluvih. *Specijalna edukacija i rehabilitacija*, 20(4), 259-271. <https://doi.org/10.5937/specedreh20-34296>
2. Srzić, M., **Isaković, Lj.**, & Šešum, M. (2022). The development of lexicon in children with hearing impairment in the context of interpreting pictures in comic-strip form. *Specijalna edukacija i rehabilitacija*, 21(3), 177–194. <https://doi.org/10.5937/specedreh21-36570>
3. Šešum, M., Radić Šestić, M., & **Isaković, Lj.** (2022). Assessment of occupational competence of deaf and hard of hearing individuals. *Zbornik filozofskog fakulteta u Kosovskoj Mitrovici*, 52(1), 375-389. <https://doi.org/10.5937/zrffp52-30289>
4. Šešum, M., **Isaković, Lj.**, Radić Šestić, M., i Kovačević, T. (2023). Značaj sporta za pripadnike zajednice gluvih, *Specijalna edukacija i rehabilitacija*, 22(2), 167-182. <https://doi.org/10.5937/specedreh22-41270>
5. Bjelić, M. P., **Isaković, L. S.**, Veletić, M. M., & Kordić, M. B. (2024). Odnos između sposobnosti fonemske diskriminacije i artikulacije kohlearno implantirane dece predškolskog uzrasta. *Specijalna edukacija i rehabilitacija*, 23(4), 397-411. <https://doi.org/10.5937/specedreh23-49253>
6. Veletić, M., Đoković, S., Kovačević, T., **Isaković, Lj.**, & Bjelić, M. (2024). Influence of the degree of hearing impairment on central auditory processing in people with presbycusis. *The Egyptian Jurnal of Otolaryngology*, 40, 159. <https://doi.org/10.1186/s43163-024-00715-0>

3.8. Предавање по позиву са скупа националног значаја штампано у целини (M61)

1. **Isaković, Lj.** (2022). Značaj i uloga znakovnog jezika u razvoju komunikacije. V simpozijum logopeda Srbije *Timski rad u logopediji i defektologiji* (str. 271-280), 9-10.4.2022. Beograd, Srbija. ISBN 978-86-904732-0-5

3.9. Предавање по позиву са скупа националног значаја штампано у изводу (M62)

1. **Isaković, Lj.** (2024). *Pokret i gest u komunikaciji dece sa smetnjama i poremećajima*. U D. Soćanin i B. Drljan (Ur.) IX Simpozijum udruženja logopeda Srbije *Transdisciplinarnost u logopediji danas* (str. 14). 7-8.12.2025. Udruženje logopeda Srbije, Beograd, Srbija. ISBN-978-86-904732-2-9

3.10. Саопштење са скупа националног значаја штампано у целини (M63)

1. **Исаковић, Љ.**, Шешум, М., и Радић-Шестић, М. (2020). Препреке у инклузији глувих и наглувих ученика. У М. Анђелковић и И. Сретеновић (Ур.), *Евалуација ефеката инклузивног образовања у Републици Србији* (стр. 71 – 83.) Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију ISBN 978-86-6203-145-7 https://www.icf.fasper.bg.ac.rs/zbornici/20201221_1-ZBORNIC-RADOVA-SKUP-NAC_2020.pdf
2. Ковачевић, Т., и **Исаковић, Љ.** (2021). Глуве и наглуве особе и приступ информацијама током пандемије COVID-19. У Н. Буха и М. Ковачевић (Ур.), *Специјална едукација и рехабилитација у условима пандемије COVID-19* (стр. 65-75). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-6203-155-6 https://www.icf.fasper.bg.ac.rs/zbornici/20211221_1-ZBORNIC%20RADOVA%20-%20SKUP%20NAC.%202021.pdf

3. **Исаковић, Љ.**, Ковачевић, Т., Шешум, М., и Радић Шестић, М. (2022). Читање говора са усана код одраслих глувих и наглувих. У Т. Ковачевић, С. Банковић, и И. Арсенић (Ур.), *Образовање и рехабилитација одраслих особа са сметњама у развоју и проблемима у понашању* (стр. 141-147). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-6203-164-8 http://www.fasper.bg.ac.rs/nauka/nacionalni-skup-doc/20221220_1-ZBORNİK%20RADOVA_SKUP_NAC_2022.pdf
4. Ковачевић, Т., **Исаковић, Љ.**, Ђоковић, С., Шешум, М., Бјелић, М., и Ројек Закић, Д. (2023). Развој идентитета деце глувих родитеља. У А. Ђурић Здравковић, С. Антић и Ј. Максић (Ур.), *Интервенције у раном детињству и предшколству* (стр. 133-140). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN-978-86-6203-1754 https://www.fasper.bg.ac.rs/nauka/nacionalni-skup-doc/20231222_1-el_ZBORNİK%20RADOVA_NAC_SKUP_2023.pdf
5. Бјелић, М., Ројек-Закић, Д., Ковачевић, Т., **Исаковић, Љ.**, Шешум, М., Николић, М. (2024). Знаковни језик и инклузија: улога у образовању и вршњачком повезивању. У К. Станимиров, А. Павловић и Ј. Мијатовић (Ур.), *Специјална едукација и рехабилитација и инклузивно друштво* (стр. 87-97). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-6203-187-7 https://www.fasper.bg.ac.rs/nauka/nacionalni-skup-doc/20241226_1-ZBORNİK%20RADOVA_NACION.SKUP_2024.pdf

3.11.Саопштење са скупа националног значаја штампано у изводу (М64)

1. **Isaković, Lj.**, Šešum, M., Radić Šestić, M., i Kovačević, T. (2021, 18-21. februar). *Gluva deca iz porodica roditelja koji čuju* [rezime saopštenja sa skupa]. 75. Stručno-naučna konferencija sa međunarodnim učešćem Dani defektologa Srbije, Zlatibor, Srbija. ISBN 978-86-84765-57-6
2. Šešum, M., **Isaković, Lj.**, i Radić Šestić, M. (2021, 18-21. februar). *Gluva deca u inkluzivnim školama* [rezime saopštenja sa skupa]. 76. Stručno-naučna konferencija sa međunarodnim učešćem Dani defektologa Srbije Zlatibor, Srbija. ISBN 978-86-84765-57-6
3. **Isaković, Lj.**, Kovačević, T., Šešum, M., i Radić Šestić, M. (2022, 17-20. februar). *Čitanje govora sa usana u kontekstu covida 19* [rezime saopštenja sa skupa]. 202. Stručno-naučna konferencija sa međunarodnim učešćem Dani defektologa Srbije, Zlatibor, Srbija. ISBN-978-86-84765-58-3
4. Kovačević, T., **Isaković, Lj.**, i Đoković, S. (2022, 17-20. februar). *Znakovni jezik i novi termini (znaci) tokom pandemije* [rezime saopštenja sa skupa]. 192. Stručno-naučna konferencija sa međunarodnim učešćem Dani defektologa Srbije, Zlatibor, Srbija. ISBN-978-86-84765-58-3
5. **Isaković, Lj.**, Kovačević, T., i Šešum, M. (2023, 16-19. februar). *Upotreba daktilologije kod gluve i nagluve dece* [rezime saopštenja sa skupa]. 176. Stručno-naučna konferencija sa međunarodnim učešćem Dani defektologa Srbije, Zlatibor, Srbija. ISBN 978-86-84765-61-3
6. Kovačević, T. i **Isaković, Lj.** (2023, 16-19. februar). *Uloga facijalne ekspresije i emocija u znakovnom jeziku* [rezime saopštenja sa skupa]. 173. Stručno-naučna konferencija sa međunarodnim učešćem Dani defektologa Srbije Zlatibor, Srbija. ISBN 978-86-84765-61-3
7. **Isaković, Lj.**, Kovačević, T., i Šešum, M. (2025, 6-9. februar). *Znakovni jezik i sport* [rezime saopštenja sa skupa]. 182. Stručno-naučna konferencija sa međunarodnim učešćem Dani defektologa Srbije, Zlatibor, Srbija. ISBN 978-86-84765-65-1

Уређивање зборника саопштења међународног научног скупа (M36)

1. **Isaković Lj.,** Ćopić, S., Jelić, N., i Drljan, B. (Ur.) (2023). *Specijalna edukacija i rehabilitacija danas*. Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju. ISBN 978-86-6203-174-7
https://www.fasper.bg.ac.rs/nauka/medjunarodni-skup-doc/2023/Proceedings_2023.pdf

Уређивање тематског зборника националног значаја (M49)

1. **Исаковић, Љ.,** и Ковачевић, Т. (Ур.) (2024). *Сурдологија и сродне дисциплине – свет који се мења*. Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN-978-86-6203-180-8 https://www.fasper.bg.ac.rs/nauka/nacionalni-skup-doc/20240923_1-Tematski_zbornik_Surdo_2024.pdf

Табела 1 – Квантитативни преглед структуре објављених радова

Врста научноистраживачког резултата	Ознака резултата	Број резултата		
		Пре избора	После избора	Свега
Рад у тематском зборнику међународног значаја	M14	10	-	10
Рад у међународном часопису	M23	-	3	3
Рад у националном часопису међународног значаја	M24	5	1	6
Саопштење са међународног скупа штампано у целини	M33	9	4	13
Саопштење са међународног скупа штампано у изводу	M34	34	5	39
Уређивање зборника саопштења међународног научног скупа	M36	-	1	1
Монографија националног значаја	M42	-	1	1
Рад у истакнутом тематском зборнику водећег националног значаја	M44	7	-	7
Рад у тематском зборнику националног значаја	M45	5	2	7
Уређивање тематског зборника водећег националног значаја	M48	1	-	1
Уређивање тематског зборника националног значаја	M49	-	1	1
Рад у врхунском часопису националног значаја	M51	6	6	12
Рад у истакнутом националном часопису	M52	26	-	26
Предавање по позиву са скупа националног значаја штампано у целини	M61	-	1	1
Предавање по позиву са скупа националног значаја штампано у изводу	M62	-	1	1
Саопштење са скупа националног значаја штампано у целини	M63	7	5	12
Саопштење са скупа националног значаја штампано у изводу	M64	24	7	31
УКУПНО		134	38	172

ОЦЕНА НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ РАДА

Библиографију др Љубице Исаковић, осим магистарске тезе, докторске дисертације, уџбеника за студенте основних академских студија и објављене монографије чине и 172 референце, од којих је 38 објављено после избора у звање ванредног професора. Након избора у звање ванредног професора др Љубица Исаковић је објавила једну монографију националног значаја (M42), три рада у међународном часопису (M23), један рад у националном часопису међународног значаја (M24), четири саопштења са међународног скупа штампана у целини (M33), пет саопштења са међународног скупа штампана у изводу (M34), два рада у тематском зборнику националног значаја (M45), шест радова у врхунском часопису националног значаја (M51), једно предавање по позиву са скупа националног значаја штампано у целини (M61), једно предавање по позиву са скупа националног значаја штампано у изводу (M62), пет саопштења са скупа националног значаја штампана у целини (M63), седам саопштења са скупа националног значаја штампана у изводу (M64). Уредник је једног тематског зборника националног значаја (M49) и једног зборника радова са међународног научног скупа (M36).

Радови др Љубице Исаковић припадају ужој научној области Сурдологија. Кандидаткиња се у делу радова бавила изучавањем знаковног језика и карактеристикама различитих знаковних језика у свету. Историјат знаковних језика, његове специфичности и промене које доживљава кроз историју (од одбацивања, изоловане употребе, до прихватања и подстицања његовог усвајања) дате су и разјашњене у раду *Znakovni jezici - nekad i sad (Sign languages - then and now)*. У радовима *Značaj i uloga znakovnog jezika u razvoju komunikacije* и *Знаковни језик као начин комуникације глухих и наглухих особа* истиче се значај раног усвајања знаковног језика, као основе за развој комуникације, социјални, когнитивни и емотивни развој глуве деце. Прави се дистинкција у начинима усвајања и примене знаковног језика у образовању и свакодневном животу код глуве деце глувих родитеља и код деце из породица родитеља који чују. То је посебно наглашено у радовима *Usvajanje znakovnog jezika na ranom uzrastu*, *Gluva deca iz porodica roditelja koji čuju* и *Развој идентитета деце глувих родитеља*. Улога геста, покрета и знака наглашава се у радовима *Upotreba znakovnog jezika kod osoba sa ometenošću* и *Pokret i gest u komunikaciji dece sa smetnjama i poremećajima* где се истиче значај покрета и природног геста за комуникацију особа са другим врстама ометености (за особе са вишеструким сметњама и поремећајима, оштећењима вида, тешкоћама у интелектуалном развоју). Наглашава се значај знаковног језика, али и прстне азбуке (дактилологије) путем које се боље и тачније преносе информације (радови *Uloga i značaj prstne azbuke kod gluvih i nagluvih* и *Upotreba daktilologije kod gluve i nagluve dece*). Сам процес образовања глувих и наглувих, нарочито након уласка инклузивног образовања, не може се замислити без употебе знаковног језика, упоредо са развојем говора, читања и писања. У раду *Знаковни језик и инклузија: улога у образовању и вршњачком повезивању* разјашњава се појам инклузије, примена и карактеристике инклузивног образовања код глувих и наглувих, као и значај примене знаковног језика у читавом процесу. *Uloga facijalne ekspresije i emocija u znakovnom jeziku* представља још једно широко поље интересовања др Љубице Исаковић. Различита фацијална експресија и испољавање емоција путем ње често имају пресудну улогу у преношењу порука путем знаковног језика. То је изражено због чињенице да знаковни језик обилује синонимним знацима, те да често долази до неспоразума, које спречава управо различита фацијална експресија говорника. Ту су укључени различити изрази лица, делова лица и очију...

Др Љубица Исаковић се у бројним радовима бави утицајем глувоће на усвајање социјалних вештина и превазилажење комуникационих баријера. Развој социјалних и вештина комуникације, коришћење интернета, одлуке о начину и избору професије, као и препреке и

ограничења у инклузији глувих и наглувих ученика разматрани су са различитих аспеката (радови *Social inclusion in the deaf – opportunities and limitations*, *Препреке у инклузији глувих и наглувих ученика*, *Gluva deca u inkluzivnim školama*, *Assessment of occupational competence of deaf and hard of hearing individuals*).

У раду *Глуве и наглуве особе и приступ информацијама током пандемије COVID-19* наглашавају се све тешкоће и проблеми са којима су се сусретале глуве и наглуве особе током пандемије ковида. Отежан приступ информацијама стварао је додатне страхове и несиурност и негативно утицао на популацију глувих. Нарочито се наглашава погрешно тумачење информација примљених путем различитих медија, као и збуњеност и стрепња који су тиме додатно појачани. Управо због таквих проблема током пандемије настали су и неки нови знаци. О њима се пише у раду *Знаковни језик и нови термини (знаци) током пандемије*. Ти нови термини углавном су везани за сам вирус, начине преношења, заштите, вакцине и њихову примену... Рад *Читање говора са усана у контексту covid 19* је настао да би указао шта је то тачно проузроковало проблеме и баријере у комуникацији глувих. У том периоду су настале у провидне – силиконске маске које су олакшале видљивост лица, као и пластични провидни штитови.

Рад под називом *The role and significance of lip-reading* наглашава да је читање говора са усана сложен психофизиолошки процес који укључује визуелну перцепцију оралних покрета, њихово кинестетичко запамћивање, али и психолошки акт рекогниције (препознавања) речи ради њиховог бољег схватања. Пажљивим посматрањем лица и усана, нарочито у неповољним срединским условима, наглашена је потреба сваке особе да допуни и разјасни примљену поруку. Основни циљ рада јесте да се прегледом доступне литературе укаже на улогу, значај, специфичности, бенефите и ограничења читања говора са усана. Кандидаткиња даје бројне податке о карактеристикама, факторима и чиниоцима који утичу на читање говора са усана и наглашава да је то веома специфична вештина. Она има многоструку примену у транскрипцији говора у случајевима када звук није доступан. Оно што може негативно утицати на перцепцију говора јесте могућност да звук и покрети усана нису усклађени. Посебан значај има за глуве и наглуве особе које се у својој свакодневној комуникацији пуно ослањају на овај процес, који им олакшава пријем информација из окружења. Истичу се бенефити: боља комуникација, образовање, самосталност и сналажење у свакодневном функционисању. Кандидаткиња ставља акценат и на читање говора са усана код одраслих глувих особа. У раду *Читање говора са усана код одраслих глувих и наглувих* нарочито указује на различите способности читања говора код особа које су рођене глуве, али и код касније оглувелих. Разлике су у начинима коришћења ове способности, али и у успешности. Касније оглувеле особе имају изграђен говор, језик, богатији речник, па су самим тим и бољи читачи говора са усана.

У раду под називом *The effect of gestures on the communication and educational process* истиче се да је током васпитно-образовног процеса неопходно инсистирати на различитим облицима невербалне и вербалне комуникације (неопходно је користити знаковни језик, гестове, уз употребу мимике и дактилологије, говор и читање говора са усана, као и писање). Долази се до бројних података о специфичностима у развоју гестова, класификацији и улози гестова у процесу комуникације и едукације. Истиче се да је гест први комуникативни симбол, који се користи на раном узрасту да би се изразила потреба или значење. Гест се дефинише као акција којом се мисли, осећању или намери даје конвенционалан и вољни израз. Непознавање речника или неспособност да се продукује говор може се надокнадити декодирањем невербалних сигнала или преношењем дела комуникативне намере на модалитет геста. При представљању сложених појмова у конкретним терминима, изражавању емоција, или наглашавајући значај било које теме, гест и говор тела играју кључну улогу у васпитно - образовном процесу. Посебна предност гестова је та да имају утицај на учење нових појмова, као и на процес комуникације, мишљења, учења и образовања.

Радови *Muzika u zajednici gluvih* и *Fenomen znakovane muzike u kulturi Gluvih* наглашавају да је музика у заједници Глувих социокултурни феномен који осликава специфичан идентитет и начин доживљавања света, који је једнако разноврстан, богат и садржајан као и код припадника било које друге културе. Међутим, због ограничења или недостатка аудитивне компоненте припадници културе Глувих користе различите комуникационе алате, као што су говор, пантомима, изрази лица и знаковни језик. Знакована музика као феномен је уметничка форма која нема дугу историју, али од деведесетих година прошлог века са развојем технологије задобија све веће интересовање и признање у заједници Глувих и међу "слушатељима". Знакована музика користи специфичне визуо-просторно-кинестетичке и аудитивне елементе у изражавању, попут ритма, динамике, риме, изражајности, иконичности, интензитета музичке перцепције и комбинације улоге извођача. Закључује се да је знакована музика уметничка форма која инкорпорира знаковане поетске карактеристике (лирске садржаје), визуелне музичке елементе и плес.

Посебна област интересовања др Љубице Исаковић су развој и усвајање говора и језика код глувих и наглувих. У раду *The words of opposite meaning in the language of deaf and hearing impaired* испитују се усвојености различитих категорија речи, са нагласком на антониме, односно речи супротног значења. Добијени резултати указују на најбољу усвојеност антонима придева, који су деци најочигледнији, а затим и конкретних именица чије значење им је добро познато. Антониме апстрактних именица усвајају знатно теже и касније. У раду *Језичке способности глухих и наглухих ученика* указује се на оскудност у развоју језика, проблеме и тешкоће приликом његовог усвајања. Конкретан начин мишљења и недостатак говорног искуства отежавају овај процес. Кандидаткиња предлаже различите начине подстицања деце и испитивања њиховог говорно-језичког статуса. Један од начина је и употреба стрип прича или слика у форми стрипа. Сlike побуђују машту, пажњу, интересовање и путем њих можемо добити добар увид у језички развој деце. Глува и наглува деца основношколског узраста не повезују појединачне слике у целину, увиђају непотребне и сувишне детаље, немају формирану реченицу. Рад са темом *The development of lexicon in children with hearing impairment in the context of interpreting pictures in comic-strip form* испитује управо употребу стрип прича и њихову улогу и значај. Указује се на значај слика, њихов утицај на мотивацију и подстицај за говорно изражавање. Артикулација глуве и наглуве деце са кохлеарним имплантом, као и фонемска дискриминација, су још једно од поља интересовања кандидаткиње. Рад *Odnos između sposobnosti fonemske diskriminacije i artikulacije kohlearno implantirane dece predškolskog uzrasta* наглашава да се усвајање матерњег језика остварује савладавањем гласовног система, које почива на развоју фонемске дискриминације и артикулације. Истраживање је имало за циљ да испита однос између фонемске дискриминације и артикулације у периоду интензивног говорно-језичког развоја код деце оштећеног слуха предшколског узраста. Истраживањем је обухваћено 20 деце са кохлеарним имплантом узраста између 36 и 77 месеци. Коришћени су тестови: Тест за испитивање разликовања фонема и Глобални артикулациони тест. Резултати истраживања показују да деца која успешније разликују фонеме имају статистички значајно боље резултате на Глобалном артикулационом тесту, као и да постоји међусобна повезаност између фонемске дискриминације и артикулације испитаника. Такође се указује на боља постигнућа у нивоу развијености фонемске дискриминације и артикулације у групи деце чије је учешће у аудитивном тренингу свакодневно, у односу на децу која су у аудитивни тренинг укључена два пута недељно. Фактори као што су хронолошки и слушни узраст и дужина аудитивног тренинга нису били статистички значајно повезани са артикулационо-фонолошким способностима испитаника. Закључује се да су способност фонемске дискриминације и артикулације кохлеарно имплантиране деце предшколског узраста међусобно повезане. Учесталост аудитивног тренинга утврђена је као једини фактор који је повезан са способностима фонемске дискриминације и артикулације предшколаца са кохлеарним

имплантом. Рад са сличном тематиком *Артикулационо-фонолошке способности кохлеарно имплантиране деце предшколског узраста* испитује артикулационо-фонолошке способности деце са кохлеарним имплантом. Наглашава се да развој говора подразумева садејство аудитивне перцепције, фонемске дискриминације, продукције и аутоперцепције, помоћу којих се гради повезан изговор и конкретна реализација језика, као средства комуникације и механизма интелектуалне делатности, која омогућава апстракцију и појмовно мишљење. Општи циљ истраживања је био испитивање развијености фонемског слуха, артикулације и оралне праксије, док су се посебни циљеви односили на испитивање односа појединачних артикулационо-фонолошких способности, као и испитивање постојања ефеката фактора хронолошког и слушног узраста на њихов развој код кохлеарно имплантиране деце предшколског узраста. Истраживачки узорак је чинило 20 деце са кохлеарним имплантом. Примењени су Тест за испитивање разликовања фонема, Глобални артикулациони тест и Тест оралне праксије. Добијени резултати сугеришу да је од свих артикулационо-фонолошких способности најразвијенија фонемска дискриминација, затим орална праксија, а потом артикулација. Закључује се да су артикулационо-фонолошке способности кохлеарно имплантиране деце предшколског узраста развијене у мери неопходној за даљи адекватан говорно-језички развој. Развијеност артикулације је још увек у фази успостављања те захтева подршку, коју испитани квалитет фонемског слуха и оралне праксије испитиваног узорка адекватно омогућују. Др Љубица Исаковић се у свом научном раду бави и опадањем и слабљењем слушног статуса које наступа са старењем (*Influence of the degree of hearing impairment on central auditory processing in people with presbycusis*). Коришћени су Тест говора у буци и Тест дихотичних речи. Истраживањем је обухваћено 43 испитаника старости од 59-90 година. Утврђена је статистички значајна разлика у способностима слушне обраде у односу на старост и степен оштећења слуха, док нису утврђене статистички значајне разлике у односу на пол. Регресиона анализа је указала на степен оштећења слуха као значајан предиктор способности слушне обраде.

Рад под називом *Кохлеарни имплант: искуства родитеља глуве и наглуве деце* уводи читаоце у појам глувоће, карактеристике и потенцијале кохлеарног импланта, даје информације о предностима, али и недостацима које ово савремено слушно помагало поседује. Износе се закључци да успешност рехабилитације глуве и наглуве деце условљавају и бројни средински фактори, а један од најзначајнијих представљају њихови родитељи. Доношење одлуке о уградњи кохлеарног импланта, поред примарног страха од ризика самог оперативног захвата, родитељима додатно отежава и неизвесност у погледу исхода рехабилитације. На основу резултата овог истраживања, може се закључити да су родитељи имали умерене тешкоће у процесу одлучивања за кохлеарну имплантацију, као и да су умерено задовољни исходима имплантације. Са процесом одлучивања родитеља о кохлеарној имплантацији нису повезани ни старост деце, нити узраст на којем им је имплант уграђен, иако обе варијабле корелирају са задовољством родитеља исходима имплантације. Кандидаткиња закључује да је веома важно да родитељи на време буду објективно, организовано и систематично информисани од стране чланова стручног тима о свим аспектима кохлеарне имплантације, са посебним нагласком на њене емпиријски потврђене могућности, али и на ограничења. Улогом родитеља баве се и други радови кандидаткиње (*Идентитет деце глувих одраслих, Утицај стреса на родитеље деце са сметњама и поремећајима*).

У раду *Значај спорта за припаднике заједнице глувих* наглашава се значај и улога спорта у животу глувих и наглувих. Карактеристика спорта је да, поред унапређења физичких способности, помаже и социјализацији и чини га веома значајним системом активности у животу глувих и наглувих. С обзиром на то да су глуви и наглуви често маргинализовани, учешће у спортским активностима може у великој мери допринети њиховој видљивости, а тиме и инклузији у већинску друштвену заједницу. Наглашава се да глувоћа или наглувост

појединца не представљају ограничавајући фактор за његово бављење спортом уколико је очувана функција центра за равнотежу. Долази се до закључка да спорт представља значајну компоненту у животу многих глувих и наглувих особа. Они се могу бавити спортом у оквиру организованих активности, самостално, рекреативно, али и професионално. Професионални глуви и наглуви спортисти имају могућност да се такмиче на специјализованим такмичењима, која су намењена особама са ометеношћу или само глумима и наглумима, као и на такмичењима на којима наступају типични спортисти. У раду који се бави истом темом *Znakovni jezik i sport* посебно се наглашава значај употребе знаковног језика током спортистких манифестација и такмичења. Закључује се да знаковни језик има велики утицај на мотивацију, разумевање упутстава, као и однос са екипом и судијама. Он је један од главних покретача глувих особа за успешну социјализацију путем спортистких активности.

У монографији *Специфичност језичког израза глувих и наглувих* (2025) наглашава се феномен језичког израза који изузетно значајан и неопходно је да га стручњаци - сурдолози добро познају. Монографија омогућава разумевање сложених процеса и поступака изградње, развоја и разумевања говора и језика глувих и наглувих. Усвајање аналогних облика изражавања (говора, писаног израза и знаковног језика) од пресудног је значаја за когнитивни, емоционални и свеукупни развој глувог и наглувог детета. Развој комуникације, вербалне и невербалне, предуслов је успешне едукације и социјалне интеграције ове деце. Монографија *Специфичност језичког израза глувих и наглувих* је подељена у осам поглавља. То су Комуникација, О језику, Усмени говор, Писани израз, Знаковни језик, Говор – писмо – знаковни језик, Формирање појмова, развој речника и реченице, Функција читања. Рукопис садржи и Индекс појмова, Индекс аутора и Литературу која је адекватно коришћена и наведена. Ауторка прецизно дефинише комуникацију и њен значај. Разрађени су и појмови вербалне и невербалне комуникације, као и њихов однос који у великој мери утиче на процесе преношења и примања порука. Истиче се кључна улога невербалне комуникације, која може егзистирати и независно од вербалне, као и њен значај за праћење и разумевање језичког израза глувих и наглувих. Ауторка се веома добро критички осврће на опис језика као основног средства међуљудске комуникације. Описани су аналогни облици изражавања језика (говор, писани говор и знаковни језик). Истичу се њихова обележја, предности и недостаци, и указује на међусобно допуњавање и утицај на развој мишљења, језика и комуникације глувих и наглувих особа. Разматра се развој усменог говора код деце типичне популације, али и карактеристике говора код глувих и наглувих. У развоју усменог говора учествују се мања или већа одступања и дефицити код деце оштећеног слуха, што је последица снижене аудитивне перцепције или њеног потпуног одсуства. Подстицаји за развој усменог говора остварују се додатним методама и поступцима, али и употребом савремених технологија и различитих медија. Обрађују се предуслови за усвајање и развој писаног израза, карактеристике писаног израза код деце типичног развоја и код глуве и наглуве деце. Наводи се велики број резултата различитих истраживања везаних за правопис и ортографију, карактеристике речника и реченице у писаном изразу, писање на задату тему, употребу слика и слика у форми стрипа, као и постигнућа глувих и наглувих ученика у области језика. Нарочито се указује на проблеме и тешкоће у разумевању писаног језика код глувих и наглувих. Др Љубица Исаковић истиче да истраживања писаног израза глувих и наглувих указују на велике разлике у односу на типичну популацију деце, као и на одређене специфичности (мањи број речи који се користи у реченицама, понављање речи, стереотипни садржаји, тешкоће у осмишљавању садржаја и преношењу мисли, кратки писани искази, употреба бесмислених лексема и лексема ван контекста написаног, примена нестандартних граматичких форми које се не срећу код ученика типичне популације). Износи се значајни подаци о појави и настанку знаковних језика, о природним покретима и гестовима и њиховој улози у настајању конвенционалних знакова, о статусу знаковних језика у свету и код нас, као и о српском знаковном језику. Истиче се значај раног усвајања знаковног језика и нарочито улога породице у првој

комуникацији коју глува и наглува деца успостављају. Указује се и на битну улогу читања говора са усана, прстне азбуке и фацијалне експресије приликом преношења поруке. Осим тога у поглављу се наглашава и улога знаковног језика у образовању, као и двојезично – билингвално образовање глуве и наглуве деце које даје добре резултате у образовно – васпитном процесу. Ауторка се веома продуктивно бави развојем језика посматрајући утицаје говорног, писаног и знаковног израза, као и различитим приступима за њихово боље и брже усвајање. Истиче се повезаност знаковног језика и савладавања говорног/писаног језика и разматра појам билингвизма код глувих и наглувих. Ауторка наглашава билингвални приступ у едукацији, чијом адекватном употребом се код глуве и наглуве деце побољшавају образовна постигнућа, социјалне интеракције, когнитивни, емоционални, али и свеукупни развој. Обрађује се и развој и формирање појмова, речника и реченице на раном узрасту, али и у школском периоду код деце типичне популације и код глуве и наглуве деце. Веома детаљно и квалитетно се указује на специфичности, проблеме и тешкоће са којима се глува и наглува деца сусрећу у формирању речника, лексичко – семантичком развоју и развоју реченице, што доводи до израженог заостајања у развоју језика. Теоријска и практична решења за превазилажење ових проблема представљају посебан изазов за особе које се баве едукацијом ове популације. Питања везана за почетак савладавања процеса читања постављају се као изузетно важна. Указује се на значајну улогу и функцију читања у развоју речника и језика глувих и наглувих. Анализирају се карактеристике читања код глувих и наглувих ученика, грешке у читању и посебно разумевање прочитаног текста код глувих и наглувих. Нарочито се наглашава значај употребе знаковног језика и дактилологије приликом читања глувих и наглувих ученика и при томе ауторка уочава њихов допринос квалитету читања. Уочава се мањи број грешака које се појављују током читања, а нарочито боље разумевање и схватање садржаја прочитаног. Указује се на велике разлике између глуве и наглуве деце којима је примарни (матерњи) језик знаковни језик и деце која првенствено користе говор. Оне се нарочито огледају у процесу свакодневне комуникације и схватања изговорене, прочитане или показане речи. Ауторка аналитично указује да индивидуализација и примена адекватних медолошких приступа доприносе бољим едукативним постигнућима и социјалној адаптацији глуве и наглуве деце.

Свеукупан научноистраживачки рад др Љубице Исаковић представља резултат дуготрајног, континуираног и систематичног проучавања комплексне и разгранате области специјалне едукације и рехабилитације, а нарочито сурдологије. Њен рад карактерише истрајност, поштовање етичких стандарда, као и непристрасност у интерпретацији добијених резултата.

Увидом у садржај радова Комисија констатује да сви наведени радови др Љубице Исаковић представљају оригиналан и значајан допринос развоју и унапређењу уже научне области Сурдологија, за коју се бира, рецензирани су и доступни научној и стручној јавности. Истичу се импликације на сурдолошку науку и праксу. Комисија сматра да је др Љубица Исаковић, од избора у претходно звање, остварила значајне научноистраживачке резултате који су потребни за избор у звање редовног професора у групацији друштвено-хуманистичких наука.

СТРУЧНО-ПРОФЕСИОНАЛНИ ДОПРИНОС

1) ЧЛАНСТВО У УРЕЂИВАЧКИМ ОДБОРИМА

Др Љубица Исаковић је уредник

Уређивање зборника саопштења међународног научног скупа (М36)

1. **Isaković Lj., Ćopić, S., Jelić, N., i Drljan, B. (Ur.) (2023).** *Specijalna edukacija rehabilitacija danas*. Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju. ISBN 978-86-6203-174-7
https://www.fasper.bg.ac.rs/nauka/medjunarodni-skup-doc/2023/Proceedings_2023.pdf

Уређивање тематског зборника националног значаја (M49)

1. **Исаковић, Љ., и Ковачевић, Т. (Ур.) (2024).** *Сурдологија и сродне дисциплине – свет који се мења*. ISBN-978-86-6203-180-8 https://www.fasper.bg.ac.rs/nauka/nacionalni-skup-doc/20240923_1-Tematski_zbornik_Surdo_2024.pdf

др Љубица Исаковић је рецензирала научне радове са Међународног научног скупа:

1. Рецензент Зборника радова са XVI Међународне научно-стручне конференције „Унапређење квалитета живота деце и младих”, одржане 26-29.06.2025. Високо, Босна и Херцеговина (одлука бр. 3/54 од 14.3.2025)

Рецензент зборника радова са националног научног скупа

1. "Образовање и рехабилитација одраслих особа са сметњама у развоју и проблемима у понашању", одржан 21.12.2022. у Београду ISBN 978-86-6203-164-8

Рецензент радова Стручно-научне конференције са међународним учешћем

1. Дани дефектолога Србије (2023). Одржана од 16-19. фебруар, Златибор. Друштво дефектолога Србије и Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-84765-61-3

Др Љубица Исаковић је била и рецензент радова пријављених за објављивање у часопису *Специјална едукација и рехабилитација категорије М51* (2022. и 2024), у часопису *Теме категорије М23* (2023) и часопису *Баштина категорије М24* (2024).

2) ЧЛАНСТВО У ОРГАНИЗАЦИОНИМ И ПРОГРАМСКИМ ОДБОРИМА НАУЧНИХ СКУПОВА

Др Љубица Исаковић је учествовала у програмским и организационим одборима и реализацији следећих научних скупова.

Чланство у програмским одборима:

1. Члан програмског одбора Националног научног скупа „Специјална едукација и рехабилитација у условима пандемије COVID 19“, 23.12. 2021. Београд. ISBN 978-86-6203-155-6
2. Члан програмског одбора Стручно-научне конференције са међународним учешћем Дани дефектолога Србије (2023). Златибор, 16-19.02.2023. Друштво дефектолога Србије и Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-84765-61-3

Чланство у научним одборима:

1. III конференција Удружења логопеда Србије - *Тимски рад у логопедији и дефектологији* одржана 9-10. април 2022. године. ISBN 978-86-904732-0-5
2. IX Симпозијума Удружења логопеда Србије – *Трансдисциплинарност у логопедији данас*, одржана 7-8. децембар 2024. године. ISBN-978-86-904732-2-9

Чланство у организационим одборима:

1. Члан Организационог одбора - 11. Međunarodni naučni skup Specijalna edukacija i rehabilitacija danas, Beograd, 29–30. oktobar 2021. godine. Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju
ISBN 978-86-6203-150-1

3) МЕНТОРСТВА И ЧЛАНСТВА У КОМИСИЈАМА ЗА ОДБРАНУ МАГИСТАРСКИХ ТЕЗА, ЗАВРШНИХ РАДОВА НА МАСТЕР СТУДИЈАМА И ДОКТОРСКИХ ДИСЕРТАЦИЈА

1. Менторства у изради докторских дисертација

Маја С. Срзић (2022). Специфичност језичког израза код глувих и наглувих ученика основношколског узраста. [докторска дисертација, Универзитет у Београду]. https://nardus.mpn.gov.rs/bitstream/handle/123456789/22746/Disertacija_16040.pdf?sequence=1&isAllowed=y

2. Члан Комисије за пријаву теме, оцену и одбрану докторске дисертације

Светлана Главинић (2024). Социјалне услуге као додатна подршка инклузивном образовању. [докторска дисертација, Универзитет у Београду]. https://nardus.mpn.gov.rs/bitstream/handle/123456789/22576/Disertacija_15718.pdf?sequence=1&isAllowed=y

3. Менторства у изради завршних мастер радова

1. Мартина Малешевић (бр. индекса 2020/3092) Значај и улога знаковног језика на раном узрасту. (одбрањен 2021) Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију
2. Милана Дражић (бр. индекса 2020/3082) Дефицити речника глуве и наглуве деце основношколског узраста. (одбрањен 2021) Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију
3. Ђурђина Марјановић (бр. индекса 2021/3061) Употреба мимике и знаковног језика у кинезичкој комуникацији. (одбрањен 2022) Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију
4. Љубица Вучетић (бр. индекса 2021/3062) Улога игре и покрета у изговору гласова код мале глуве деце. (одбрањен 2022) Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију
5. Тања Стаменковић (бр. индекса 2021/3081) Невербална комуникација код глувих и наглувих. (одбрањен 2022) Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију

6. Јелена Нешић (бр. индекса 2021/3060) Инклузивно образовање глуве и наглуве деце данас. (одбрањен 2023) Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију
7. Тијана Јоловић (бр. индекса 2022/3079) Артикулација глуве и наглуве деце и деце типичног развоја. (одбрањен 2023) Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију
8. Сања Радосављевић (бр. индекса 2023/3037) Изражавање припадника заједнице глувих кроз музику и плес. (одбрањен 2024) Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију

4. Чланство у комисијама за одбрану завршних мастер радова

1. Сара Балшић (бр. индекса 2020/3086) Специфичност у читању код глувих и наглувих ученика основношколског узраста. (одбрањен 2021) Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију
2. Сузана Лазаревић (бр. индекса 2017/3127) Функција писмености код глувих и наглувих ученика основношколског узраста. (одбрањен 2021) Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију
3. Милица Митић (бр. индекса 2020/3094) Индикатори квалитета живота глувих и наглувих особа. (одбрањен 2021) Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију
4. Кристина Миловановић (бр. индекса 2021/3082) Специфичности употребе различитих гласова српског језика код глувих и наглувих ученика. (одбрањен 2022) Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију
5. Ђорић Александра (бр. индекса 2021/3076) Лексичке специфичности у језику код глуве и наглуве деце. (одбрањен 2022) Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију
6. Саша Ристић (бр. индекса 2021/3089) Музичко изражавање припадника заједнице Глувих. (одбрањен 2022) Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију
7. Анђела Цакић (бр. индекса 2021/3073) Развој знаковног и говорног језика код глуве и наглуве деце. (одбрањен 2022) Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију
8. Јована Урошевић (бр. индекса 2022/3045) Подршка родитељима деце са сметњама и поремећајима. (одбрањен 2024) Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију
9. Александра Перић (бр. индекса 2020/3098) Квалитет живота глувих и наглувих особа. (одбрањен 2024) Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију

5. Ментор студија студентима докторских академских студија

Др Љубица Исаковић је од избора у звање ванредног професора била ментор студија студентима докторских академских студија: Милица Јелесијевић 2021/5015; Марија Велетић 2021/5022; Мирјана Оцокољић 2023/5004.

Такође, успешно води демонстраторство студента мастер студија Данице Стојановић (ангажована у школској 2024/2025. години одлуком Изборног већа Факултета).

4) УЧЕШЋЕ У НАУЧНИМ И СТРУЧНИМ ПРОЈЕКТИМА

Пре и након избора у звање ванредног професора, др Љубица Исаковић учествује у пројекту *Утицај кохлеарне имплантације на едукацију и рехабилитацију глувих и наглувих особа*, Министрства просвете, науке и технолошког развоја, пројекат бр. 179055. Реализатори: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Универзитет у Београду; Медицински факултет, Универзитет у Београду; Медицински факултет, Универзитет у Новом Саду, Учитељски факултет у Призрену - Лепосавићу, Универзитета у Приштини - Косовској Митровици. Руководилац пројекта је проф. др Сања Ђоковић.

Током претходног изборног периода, др Љубица Исаковић учествовала је у реализацији пројекта:

1. *Утицај кохлеарне имплантације на едукацију и рехабилитацију глувих и наглувих особа*, Министрства за науку и технолошки развој, пројекат бр. 179055,

Учесник је и у реализацији пет националних пројеката у оквиру научноистраживачког центра Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију – Универзитета у Београду, под следећим називима:

1. *Евалуација ефеката инклузивног образовања у Србији* (2020);
2. *Специјална едукација и рехабилитација у условима пандемије COVID 19* (2021);
3. *Образовање и рехабилитација одраслих особа са сметњама у развоју и проблемима у понашању* (2022);
4. *Интервенције у раном детињству и предшколству* (2023).
5. *Специјална едукација и рехабилитација и инклузивно друштво* (2024).

ОЦЕНА СТРУЧНО-ПРОФЕСИОНАЛНОГ ДОПРИНОСА

Др Љубица Исаковић је показала спремност, способност и смисао за уређивање научних публикација. Уредник је једног зборника радова са међународног научног скупа и једног тематског зборника националног значаја. Рецензент је Зборника радова са међународног научног скупа и зборника радова са националног научног скупа. Рецензирала је и радове са једне Стручно-научне конференције са међународним учешћем и била члан два програмска и два научна одбора. Била је и члан једног организационог одбора међународног научног скупа. Такође, после избора у звање ванредног професора, учествовала је у реализацији шест домаћих научних пројеката. У претходном изборном периоду, ментор је једне одбрањене докторске дисертације и члан Комисије једне одбрањене докторске дисертације. Ментор је у 8 завршних мастер радова, као и председник или члан Комисије за одбрану 9 завршних мастер радова.

На основу свега наведеног констатујемо да је кандидаткиња испунила све четири одреднице из прве изборне категорије Стручно-професионални допринос.

ДОПРИНОС АКАДЕМСКОЈ И ШИРОЈ ЗАЈЕДНИЦИ

2) ЧЛАНСТВО У ОРГАНИМА УПРАВЉАЊА, СТРУЧНИМ ОРГАНИМА ИЛИ КОМИСИЈАМА НА ФАКУЛТЕТУ

У претходном изборном периоду, др Љубица Исаковић је активно учествовала у раду Одељења за сурдологију, Наставно-научног већа, Изборног већа и Већа за мастер,

специјалистичке и докторске студије (2021-2023. године) Универзитета у Београду – Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију.

Члан је Савета Факултета у периоду од 2015-2018, 2018-2022 и 2022-2026. године. У периоду од маја 2022. до октобра 2022. године била је заменик председника Савета факултета.

Била је члан Комисије за пријем студената на мастер академске студије (школска 2020/2021; 2021/2022) и докторске академске студије (школска 2024/2025), као и члан Комисије за организацију и вођење стручне праксе студената (школска 2020/2021).

Члан је тима за вредновање државне матуре на студијским програмима Факултета (од 2021. године и данас) и члан Тима за промоцију Факултета (од 2023).

Била је члан Комисије за избор једног наставника у звање ванредног професора (2024. године).

Као део Комисије за попис финансијске имовине Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију ангажована је у 2021, 2022, 2023. и 2024. години.

3) ЧЛАН НАЦИОНАЛНОГ САВЕТА, СТРУЧНОГ, ЗАКОНОДАВНОГ ИЛИ ДРУГОГ ОРГАНА И КОМИСИЈЕ МИНИСТАРСТАВА.

Др Љубица Исаковић је активно сарађивала са Заводом за унапређење васпитања и образовања у Београду. Креатор је и евалуатор Програма обуке педагошких асистената за почетну комуникацију на знаковном језику и Брајевом писму (ЗУОВ, од 2022).

4) УЧЕШЋЕ У НАСТАВНИМ АКТИВНОСТИМА ВАН СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА (перманентно образовање, курсеви у организацији професионалних удружења и институција, програми едукације наставника) ИЛИ У АКТИВНОСТИМА ПОПУЛАРИЗАЦИЈЕ НАУКЕ

Др Љубица Исаковић је узимала учешће у наставним активностима ван студијског програма. Учесник је и излагач на бројним националним и међународним скуповима у области Специјалне едукације и рехабилитације. Учествовала је у програмима едукације Дигитално образовање 2021. и 2022. године у организацији Центра за образовне технологије на западном Балкану и АСТЕК 2021. и 2022. године.

Учествовала је у популаризацији науке и струке, на 10. Међународној конференцији "Корачам и слушам" која је одржана 2024. године.

Учествовала на Међународној конференцији Мултидисциплинарни приступи у едукацији и рехабилитацији (БиХ, Сарајево) током више година 2020, 2021. и 2022. година.

ОЦЕНА ДОПРИНОСА АКАДЕМСКОЈ И ШИРОЈ ЗАЈЕДНИЦИ

Комисија позитивно оцењује допринос др Љубице Исаковић академској и широј заједници у претходном изборном периоду. Кандидаткиња се активно ангажовала у бројним факултетским комисијама и радним телима. Комисија посебно истиче њену истрајност, темељност и способност за тимски рад и коректан однос према колегама.

На основу свега наведеног констатујемо да је кандидаткиња испунила три одреднице из друге изборне категорије Допринос академској и широј заједници.

САРАДЊА СА ДРУГИМ ВИСОКОШКОЛСКИМ, НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКИМ УСТАНОВАМА, ОДНОСНО УСТАНОВАМА КУЛТУРЕ ИЛИ УМЕТНОСТИ У ЗЕМЉИ И ИНОСТРАНСТВУ

2) РАДНО АНГАЖОВАЊЕ У НАСТАВИ ИЛИ КОМИСИЈАМА НА ДРУГИМ ВИСОКОШКОЛСКИМ УСТАНОВАМА

Др Љубица Исаковић је током 2016/2017, 2017/2018. и 2018/2019. школске године, била ангажована у реализацији наставе на Универзитету у Новом Саду, на Медицинском факултету, на Катедри за Специјалну едукацију и рехабилитацију, на предмету основних академских студија Знаковни језик 1.

Током последњег изборног периода др Љубица Исаковић је ангажована у извођењу наставе на основним академским студијама на Филолошком факултету у Београду - Универзитет у Београду на два предмета: Знаковни језик 1 и Знаковни језик 2 (школска 2020/2021; 2021/2022; 2022/2023 и 2023/2024. година; као и 2024/2025. година).

3) РУКОВОЂЕЊЕ РАДОМ ИЛИ ЧЛАНСТВО У ПРОФЕСИОНАЛНИМ УДРУЖЕЊИМА ИЛИ ОРГАНИЗАЦИЈАМА

Др Љубица Исаковић активно сарађује са професионалним и стручним удружењима. Члан је Друштва дефектолога Србије.

5) ОЦЕНА САРАДЊЕ СА ДРУГИМ ВИСОКОШКОЛСКИМ, НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКИМ УСТАНОВАМА, ОДНОСНО УСТАНОВАМА КУЛТУРЕ ИЛИ УМЕТНОСТИ У ЗЕМЉИ И ИНОСТРАНСТВУ

Током претходног изборног периода, др Љубица Исаковић је развила успешну сарадњу са колегама са других високошколских установа у земљи и иностранству. Сарађивала је са Универзитетом у Новом Саду – Медицинским факултетом, Катедром за Специјалну едукацију и рехабилитацију. Активно сарађује са Филолошким факултетом – Универзитет у Београду и са Центром за рехабилитацију слуха и говора, Сарајево, Босна и Херцеговина.

Активно сарађује са Истраживачко развојним институтом - Центра за унапређење животних активности у Београду. Била је члан Комисије за избор др Славице Максимовић у звање виши научни сарадник (2022). Посвећеност и ангажованост у раду професионалних удружења доприноси промоцији науке, струке и Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију.

6) ПРЕДАВАЊА ПО ПОЗИВУ НА УНИВЕРЗИТЕТИМА У ЗЕМЉИ ИЛИ ИНОСТРАНСТВУ.

Др Љубица Исаковић је имала два предавања по позиву:

1. V симпозијум Удружења логопеда Србије „Тимски рад у логопедији и дефектологији“, 9 и 10. април 2022. године, предавање по позиву (*Значај и улога знаковног језика у развоју комуникације*). ISBN 978-86-904732-0-5
2. IX симпозијум Удружења логопеда Србије под називом „Трансдисциплинарност у логопедији данас“, 7 и 8. децембар 2024. године, предавање по позиву (*Покрет и гест у комуникацији деце са сметњама и поремећајима*). ISBN-978-86-904732-2-9

ОЦЕНА САРАДЊЕ СА ДРУГИМ ВИСОКОШКОЛСКИМ, НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКИМ УСТАНОВАМА, ОДНОСНО УСТАНОВАМА КУЛТУРЕ ИЛИ УМЕТНОСТИ У ЗЕМЉИ И ИНОСТРАНСТВУ

Комисија позитивно оцењује сарадњу др Љубице Исаковић са другим високошколским установама, научноистраживачким установама, у земљи и иностранству. У претходном изборном периоду кандидаткиња се активно ангажовала у сарадњи са Филолошким факултетом Универзитета у Београду, Истраживачко развојним институтом - Центра за унапређење животних активности у Београду и Центром за рехабилитацију слуха и говора, Сарајево, Босна и Херцеговина. Др Љубица Исаковић активно сарађује са професионалним и стручним удружењима (Удружењем логопеда Србије и Друштвом дефектолога Србије).

На основу свега наведеног констатујемо да је кандидаткиња испунила четири одреднице из треће изборне категорије Сарадња са другим високошколским, научноистраживачким установама, односно установама културе или уметности у земљи и иностранству.

МИШЉЕЊЕ О ИСПУЊЕНОСТИ УСЛОВА ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ

Комисија сматра да др Љубица Исаковић испуњава општи услов, обавезне и изборне услове за избор у звање редовног професора у групацији друштвено-хуманистичких наука.

А) ОПШТИ УСЛОВ

Др Љубица Исаковић је испунила услове за избор у звање ванредног професора у групацији друштвено – хуманистичких наука, Универзитета у Београду. У звање ванредног професора изабрана је 02.02.2021. године.

Б) ОБАВЕЗНИ УСЛОВИ

Др Љубица Исаковић испуњава све обавезне услове за избор у звање редовног професора. Детаљнији приказ испуњених обавезних услова дат је у Табели 2.

*Табела 2 – Приказ испуњености обавезних услова за избор у звање редовног професора
(Правилник о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у
Београду)*

Обавезни услови	Остварени резултати током протеклог изборног периода
Искуство у педагошком раду са студентима, односно, од стране високошколске установе позитивно оцењено приступно предавање из области за коју се бира, уколико нема педагошко искуство.	Двадесет три године искуства у педагошком раду са студентима (у радном односу на Факултету за специјалну едукацију и рехабилитацију је од 2002. године, најпре у сарадничком, а потом и у наставничком звању) Испуњен услов
Позитивна оцена педагошког рада добијена у студентским анкетама током целокупног протеклог изборног периода.	Просечна оцена у студентским анкетама: 4,83 -5,00 (у зависности од предмета и нивоа студија)

	Испуњен услов
Објављен један рад из категорије M21, M22 или M23 од првог избора у звање ванредног професора из научне области за коју се бира.	Објављена три рада из категорије M23 Испуњен услов
Објављен један рад из категорије M24 од првог избора у звање ванредног професора из научне области за коју се бира. Додатно испуњен услов из категорије M21, M22 или M23 може, један за један, да замени услов из категорије M24 или M51.	Објављен један рад из категорије M24 Испуњен услов
Објављених пет радова из категорије M51 у периоду од избора у претходно звање из научне области за коју се бира. Додатно испуњен услов из категорије M24 може, један за један, да замени услов из категорије M51.	Објављено шест радова из категорије M51 Испуњен услов
Цитираност од 10 хетеро цитата.	Према подацима преузетим из Google Scholar-а кандидаткиња је, у тренутку писања реферата, имала 387 (од 2020 - 141) и Хиршов индекс 9 Испуњен услов
Број радова као услов за менторство у вођењу докт. дисерт. – (стандард 9 Правилника о стандардима...) M 14 – 3 M 23 - 3 M 24 - 4 M 33 - 7 M 34 – 13 M 51 - 10	У последњих 10 година је објављено 39 радова из наведених категорја. Од тога је у категоријама M20-24 остварено 28 бодова; у категоријама M14 и M51 остварено је 45 бодова; а у категоријама M30 остварено је 13,5 бодова. Испуњен услов
Два рада са међународног научног скупа објављена у целини категорије M31 или M33.	Четири рада објављена у целини са међународног научног скупа категорије M33 Испуњен услов
Два рада са научног скупа националног значаја објављена у целини категорије M61 или M63.	Објављено пет радова у целини са скупа националног значаја M63 Испуњен услов
Одобрен и објављен универзитетски уџбеник за предмет из студијског програма факултета, односно универзитета или научна монографија (са ISBN бројем) из научне области за коју се бира, у периоду од избора у претходно звање.	Објављена монографија Isaković, Lj. (2025). <i>Specifičnost jezičkog izraza gluvih i nagluvih</i> . Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju. (197 str.) ISBN-978-86-6203-192-1 Испуњен услов
Резултати у развоју научнонаставног подмлатка.	Члан Комисије за избор у звање ванредни професор (др Миа Шешум, 2024. Универзитет у Београду – Факултет за

	<p>специјалну едукацију и рехабилитацију).</p> <p>Члан Комисије за избор у научно звање виши научни сарадник (др Славица Максимовић, 2022).</p> <p>Вођство демонстраторства студента мастер студија Данице Стојановић (ангажована у школској 2024/2025. години одлуком Изборног већа Факултета).</p> <p>Ментор студија студентима докторских академских студија: Милица Јелесијевић (2021/5015) Марија Велетић (2021/5022) и Мирјана Оцокољић (2023/5004).</p> <p>Испуњен услов</p>
Менторство или чланство у две комисије за израду докторске дисертације.	<p>Ментор једне одбрањене докторске дисертације (Маја Срзић, одбрањена 2022).</p> <p>Члан једне Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације (Светлана Главинић, одбрањена 2024).</p> <p>Испуњен услов</p>
Учешће у комисији за одбрану три завршна рада на академским специјалистичким, односно мастер студијама.	<p>Осам менторстава у изради завршних мастер радова.</p> <p>Председник или члан Комисија за одбрану девет завршних мастер радова.</p> <p>Испуњен услов</p>

В) ИЗБОРНИ УСЛОВИ

Др Љубица Исаковић испуњава изборне услове за избор у звање редовног професора. У претходном изборном периоду, испунила је све одреднице из изборног услова који се односи на *стручно-професионални допринос*, три одреднице из изборног услова који се односи на *допринос академској и широј заједници* и четири одреднице из изборног услова који се односи на *сарадњу са другим високошколским, научноистраживачким установама, односно установама културе или уметности у земљи и иностранству*. Имајући у виду да је потребно испунити минимално два од три изборна услова, при чему се сваки изборни услов сматра задовољеним ако је испуњена бар једна ближа одредница, Комисија је мишљења да др Љубица Исаковић испуњава изборне услове за избор у звање редовног професора. Детаљнији приказ испуњених изборних услова дат је у Табели 3.

Табела 3 – Приказ испуњености изборних услова за избор у звање редовног професора (Правилник о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду)

Изборни услови	Остварени резултати током протеклог изборног периода
Стручно-професионални допринос	
1. Председник или члан уређивачког одбора научних часописа или зборника радова у земљи или иностранству.	<ul style="list-style-type: none"> – Уредник је једног зборника радова са међународног научног скупа М(36) – Уредник је једног тематског зборника националног значаја (М49) – Рецензент је Зборника радова са међународног научног скупа – Рецензент је Зборника радова са једног националног научног скупа – Рецензент је Зборника радова са једне међународне научно-стручне конференције <p>Испуњен услов</p>
2. Председник или члан организационог или научног одбора на научним скуповима националног или међународног нивоа.	<ul style="list-style-type: none"> – Члан програмског одбора једног Националног научног скупа – Члан програмског одбора једне Међународне научно-стручне конференције – Члан научног одбора две националне конференције – Члан организационог одбора међународног научног скупа <p>Испуњен услов</p>
3. Председник или члан комисија за израду завршних радова на академским мастер или докторским студијама.	<ul style="list-style-type: none"> – Ментор једне одбрађене докторске дисертације; – Члан Комисије једне одбрађене докторске дисертације; – Ментор 8 одбрађених завршних мастер радова; – Члан комисије 9 одбрађених завршних мастер радова. <p>Испуњен услов</p>
4. Руководилац или сарадник на домаћим и међународним научним пројектима.	<p>Сарадник на 6 домаћих научних пројеката:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Утицај кохлеарне имплантације на едукацију и рехабилитацију глувих и наглувих особа, Министарства за науку и технолошки развој, пројекат бр. 179055. 2. Евалуација ефеката инклузивног образовања у Србији (2020); 3. Специјална едукација и рехабилитација у условима пандемије COVID 19 (2021); 4. Образовање и рехабилитација одраслих особа са сметњама у развоју и проблемима у понашању (2022); 5. Интервенције у раном детињству и предшколству (2023). 6. Специјална едукација и рехабилитација и инклузивно друштво (2024). <p>Испуњен услов</p>
Допринос академској и широј заједници	
2. Председник или члан органа управљања, стручног органа или комисија на факултету или универзитету у земљи или иностранству	<ul style="list-style-type: none"> – Члан Наставно-научног и Изборног већа Факултета, члан Одељења за сурдологију.

	<ul style="list-style-type: none"> – Члан МСД већа (период од 2021-2023. године). – Члан Комисије за пријем студената на мастер академске студије (школска 2020/2021; 2021/2022) и докторске академске студије (школска 2024/2025). – Члан Комисије за организацију и вођење стручне праксе студената (школска 2020/2021). – Члан Савета Факултета (2015-2018; 2018-2022; 2022-2026) и заменик председника Савета у периоду од маја 2022. године до октобра 2022. – Члан тима за вредновање државне матуре на студијским програмима Факултета (од 2021. године и данас). – Члан тима за промоцију Факултета (од 2023) – Члан Комисије за попис финансијске имовине Факултета 2021, 2022, 2023. и 2024. године. <p>Испуњен услов</p>
3. Члан националног савета, стручног, законодавног или другог органа и комисије министарстава.	<p>Креатор и евалуатор програма Програм обуке педагошких асистената за почетну комуникацију на знаковном језику и Брајевом писму – ЗУОВ (Завод за унапређење васпитања и образовања) од 2022. године.</p> <p>Испуњен услов</p>
4. Учешће у наставним активностима ван студијских програма (перманентно образовање, курсеви у организацији професионалних удружења и институција, програми едукације наставника) или у активностима популаризације науке.	<p>Перманентно образовање у програмима едукације:</p> <p>Дигитално образовање 2021. и 2022. године у организацији Центра за образовне технологије на западном Балкану и АСТЕК 2021. и 2022. године.</p> <p>Учествовала у популаризацији науке: "Корачам и слушај" Осми међународни стручни скуп (2024).</p> <p>Међународна конференција</p> <p>Мултидисциплинарни приступи у едукацији и рехабилитацији (БиХ, Сарајево) током више година 2020, 2021. и 2022. година.</p> <p>Учесник је (излагач) на бројним националним и међународним скуповима у области Специјалне едукације и рехабилитације.</p> <p>Испуњен услов</p>
Сарадња са другим високошколским, научноистраживачким установама, односно установама културе или уметности у земљи и иностранству	
2. Радно ангажовање у настави или комисијама на другим високошколским или научноистраживачким институцијама у земљи или иностранству, или звање гостујућег професора или истраживача.	<p>Ангажовање у извођењу наставе на основним академским студијама на Филолошком факултету у Београду - Универзитет у Београду на два предмета: Знаковни језик 1 и Знаковни језик 2 (школска 2020/2021; 2021/2022; 2022/2023 и 2023/2024. година; као и 2024/2025. година).</p> <p>Испуњен услов</p>
3. Руковођење радом или чланство у органу или	Члан Друштва дефектолога Србије.

професионалном удружењу или организацији националног или међународног нивоа.	Испуњен услов
5.Учешће у изради и спровођењу заједничких студијских програма.	Учествовала је у процесу акредитације студијског програма Дефектологија (модули Сметње и поремећаји слуха и Сензомоторичке сметље и поремећаји), Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију – Универзитет у Београду (у три циклуса). Испуњен услов
6.Предавања по позиву на универзитетима у земљи или иностранству	Два предавања по позиву Удружења логопеда Србије Испуњен услов

Др Тамара Р. Ковачевић

ОСНОВНИ БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ

Др Тамара (Раде) Ковачевић је рођена 31.5.1973. године у Београду. Основну и средњу школу завршила је у Београду. Дефектолошки факултет завршила је 1997. године. Запослена је на радном месту наставника у звању ванредног професора на Универзитету у Београду – Факултету за специјалну едукацију и рехабилитацију.

СТРУЧНА БИОГРАФИЈА, ДИПЛОМЕ И ЗВАЊА

Др Тамара Р. Ковачевић дипломирала је на Дефектолошком факултету Универзитета у Београду (смер за Сурдоаудиологију), са просечном оценом 8,63 и оценом 10 на дипломском испиту. Добила је награду Факултета за најбољи дипломски рад. Последипломске студије на Дефектолошком факултету, уписала је исте године и завршила са просечном оценом 9,80. У периоду од 1997. до 2008. године, др Тамара Ковачевић била је запослена у Основној школи за децу оштећеног слуха и говора „Радивој Поповић” у Земуну, на радном месту сурдопедагога - наставника.

Магистарску тезу под називом „Специфичности процеса усвајања активног и пасивног речника код глуве и наглуве деце” одбранила је у фебруару 2004. године и стекла звање *магистар дефектолошких наука*. Докторску дисертацију, под називом „Функција знаковног језичког израза у развоју језика код глуве и наглуве деце” (ужа научна област Сурдологија) одбранила је у децембру 2013. године и стекла звање *доктор дефектолошких наука*. У Ректорату Универзитета у Београду 11.6.2015. промовисана је у доктора дефектолошких наука.

Од 2008. године запослена је на Универзитету у Београду - Факултету за специјалну едукацију и рехабилитацију. Била је ангажована као асистент, за ужу научну област Сурдологија, на предметима основних академских студија *Методика предшколског рада са глувом и наглувом децом, Рехабилитација глуве и наглуве деце, Развојно саветодавниште за глуву и наглуву децу, Знаковни језик 1, Знаковни језик 2, Знаковни језик 3*, као и мастер академских студија *Аудитивна перцепција и говорна продукција код глувих и наглувих особа*.

У звање асистента, за ужу научну област Сурдологија, изабрана је 2008. и 2011. године. У звање доцента на Универзитету у Београду – Факултету за специјалну едукацију и рехабилитацију за ужу научну област Сурдологија, изабрана је 2016. године. У звање ванредног професора на Универзитету у Београду – Факултету за специјалну едукацију и рехабилитацију за ужу научну област Сурдологија, изабрана је 2021. године.

НАСТАВНИ РАД

На Факултету за специјалну едукацију и рехабилитацију, др Тамара Ковачевић је ангажована у реализацији наставе на основним академским студијама, мастер академским студијама и докторским академским студијама, на следећим предметима: *Методика предшколског рада са глувом и наглувом децом, Знаковни језик 2, Знаковни језик 3, Билингвизам глуве и наглуве деце, Дефектолошки саветодавни рад, Приступи у раду код деце са сензомоторичким сметњама и поремећајима предшколског узраста* (основне академске студије, студијски програм Дефектологија, модул Сметње и поремећаји слуха и Сензомоторичке сметње и поремећаји). Као и на предметима *Аудитивна перцепција и говорна*

продукција код глувих и nagluвих особа (мастер академске студије) и Истраживања говора и језика глувих и nagлувих (докторске академске студије).

Током протеклог изборног периода, педагошки рад др Тамаре Ковачевић оцењен је у студентским анкетама о вредновању педагошког рада наставника просечном оценом 4,77 – 5,00 у зависности од предмета и нивоа студија.

ОЦЕНА НАСТАВНОГ РАДА

Др Тамара Ковачевић одговорно и савесно приступа припреми и реализацији наставе уводећи иновације, како у домену презентованих садржаја, тако и у области примењених метода рада, пажљивој припреми градива и литературе. На већини студентских анкета њен рад је оцењен одличном просечном оценом. Кандидаткиња је од протеклог избора у звање ванредног професора активно учествовала у реализацији наставе и вежби на предметима основних, мастер и докторских академских студија.

ПРЕГЛЕД НАУЧНОГ И СТРУЧНОГ РАДА

1. РАДОВИ ОБЈАВЉЕНИ ДО ИЗБОРА У ЗВАЊЕ ДОЦЕНТА

Одбрањен магистарски рад

Ковачевић, Т. (2004). *Специфичности процеса усвајања активног и пасивног речника код глуве и nagлуве деце*. Магистарски рад. Универзитет у Београду - Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију

Одбрањена докторска дисертација (М70)

Ковачевић, Т. (2013). *Функција знаковног језичког израза у развоју језика код глуве и nagлуве деце*. Докторска дисертација. Универзитет у Београду - Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију

1.1. Монографска студија, поглавље у књизи М12, или рад у тематском зборнику међународног значаја (М14)

1. Isaković, Lj, **Kovačević, T.** (2009). Neke specifičnosti semantike kod gluvih i nagluvih učenika, U: D.Radovanović (Ur.): *Istraživanja u specijalnoj edukaciji i rehabilitaciji, (Research in Special Education and Rehabilitation)*,(str.313-331).Beograd:Univerzitet u Beogradu, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, CIDD, ISBN 978-86-80113-84-5
2. **Kovačević, T.**, Isaković, Lj, (2010). Razumevanje bajke na osnovu upotrebe znakovnog jezika i verbalne i pisane produkcije, U: J.Kovačević, V.Vučinić (Ur.): *Smetnje i poremećaji: fenomenologija, prevencija i tretman, deo I (Disabilities and Disorders: Phenomenology, Prevention and Treatment, Part I)*, (str. 269-282). Beograd: Univerzitet u Beogradu, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, ISBN 978-86-80113-98-2

1.2. Рад у националном часопису међународног значаја (М24)

1. **Ковачевић, Т.**, Димић Н., Исаковић Љ. (2014). Разумевање појмова у знаковном језику и говору код глуве и наглуве деце основношколског узраста, *Настава и васпитање*, 2, 287-297, Београд: Педагошко друштво Србије ISSN 0547-3330
2. Исаковић Љ., Димић Н., **Ковачевић, Т.** (2014). Специфичност питања и одговора у писаном, говорном и знаковном језику код глувих и наглувих ученика, *Настава и васпитање*, 3, 493-504, Београд: Педагошко друштво Србије ISSN 0547-3330, UDK 37
3. Isaković, Lj., **Kovačević, T.** (2015). Komunikacija gluvih i nagluvih-Mogućnosti i ograničenja u obrazovanju - Communication of the deaf and hard of hearing – The possibilities and limitations in education, *Teme*, XXXIX, 4, 1495-1514, Niš: Univerzitet u Nišu

1.3. Саопштење са међународног скупа штампано у целини (М33)

1. Isaković, Lj., **Kovacević, T.**, Dimić, N. (2011). Značaj savladanosti pravopisnih pravila kod gluve i nagluve dece osnovnoškolskog uzrasta, *Zbornik radova V međunarodni naučni skup, Specijalna edukacija i rehabilitacija - danas*(str. 39-45). 24-27. septembar 2011, Zlatibor. Beograd:Univerzitet u Beogradu, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, CIDD. ISBN 978-86-6203-029-0.
2. Ostojić, S., Đoković, S., **Kovačević, T.**, Mikić, M., (2011). Priprema kandidata za kohlearnu implantaciju, *Zbornik radova V međunarodni naučni skup, Specijalna edukacija i rehabilitacija - danas* (str.415-423). 24-27. septembar 2011, Zlatibor, Srbija. Beograd:Univerzitet u Beogradu, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, CIDD. ISBN 978-86-6203-016-0.
3. Đoković, S., Ostojić, S.,**Kovačević, T.**, Mikić, M. (2012). Promene u kvalitetu izgovora vokala kod gluve dece posle kohlearne implantacije, *Zbornik radova VI međunarodni naučni skup, Specijalna edukacija i rehabilitacija - danas*(str. 98-103).14-16. septembar 2012, Beograd, Srbija: Univerzitet u Beogradu, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, ISBN 978-86-6203-037-5
4. Đoković,S.,Ostojić, S.,**Kovačević, T.**(2012). Uticaj demografskih faktora vremena na izgovor vokala kod kohlearno implantirane dece. *Zbornik radova II naučni skup „Stremljenja i novine u specijalnoj edukaciji i rehabilitaciji“*(str.221-234). 28. decembar 2012, Beograd:Univerzitet u Beogradu, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, ISBN 978-86-6203-036-8
5. **Kovacević, T.**, Dimić, N. Isaković, Lj.(2014). Karakteristike znakovnog i govornog vokabulara gluvih i nagluvih učenika osnovnoškolskog uzrasta, *Zbornik radova VIII međunarodni naučni skup, Specijalna edukacija i rehabilitacija - danas* (str.291-298). 7-9. novembar, 2014, Beograd: Univerzitet u Beogradu, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, ISBN 978-86-6203-061-0
6. Isaković, Lj., Dimić, N., **Kovačević, T.** (2014). Specifičnost imenovanja predmeta kod gluvih i nagluvih učenika osnovnoškolskog uzrasta, *Zbornik radova VIII međunarodni naučni skup, Specijalna edukacija i rehabilitacija - danas* (str. 299-306). 7-9. novembar, 2014, Beograd: Univerzitet u Beogradu, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, ISBN 978-86-6203-061-0

1.4. Саопштење са међународног скупа штампано у изводу (M34)

1. Isakovic, Lj., Dimic, N., **Kovacevic, T.**, Slavnic, S. (2007). Lexical dexterity and hearing impaired children. *Abstracts of 27 th World Congress of the International Association of Logopedics and Phoniatrics*, p.149. Copenhagen, Denmark: Tehnical University of Denmark, August 5 – 9, 2007
2. Isakovic, Lj., Dimic, N., **Kovacevic, T.** (2008). Function of sign language, oral and written lexicon in deaf children. *Abstracts of NHS2008*, 216. Poster Session on Medical Reports. Cernobbio (Como Lake) Italy, June 19-21,2008
3. Dimic, N., Isakovic, Lj., **Kovacevic, T.** (2008). The specificity of formulating questions and answers in deaf and hearing children. *Abstracts of XXIX International Congress of Psychology*, 108. ICC Berlin, Germany, July 20-25, 2008 www.icp2008.org
4. Dimic, N.D, Isakovic, Lj., **Kovacevic, T.** (2008). Words of opposite meaning in written and spoken language and in sign language. *Abstracts of International conference, Role of the special educator and rehabilitator in the institutional and uninstitutional treatment of the children with special needs*, 130. Skopje, Macedonia, October 2-3, 2008
5. Dimic, N., Isakovic, Lj., **Kovacevic, T.** (2009). The Level of Developedness of Linguistic Capabilities in Deaf Children. *Abstracts of 11th European Congress of Psychology ECP09*, 580. Oslo, Norway, July 7 – 10, 2009 www.ecp2009.no
6. Isakovic, Lj., Dimic, N., **Kovacevic, T.** (2009). The Capacity of Deaf children to Express Temselves in Witten Form. *XIV European Conference of Developmental Psychology*, Vilnius, Lithuania: Mykolas Romeris University, August 18-22,2009 www.ecdp2009.com (3.10.36)
7. Dimic, N., Isakovic, Lj., **Kovacevic, T.** (2009). The Understanding of Questions within the Framework of Written and Sign Language in Deaf Children. *XIV European Conference of Developmental Psychology*, Vilnius, Lithuania: Mykolas Romeris University, August 18-22, 2009 www.ecdp2009.com (3.10.37)
8. Isaković, Lj., Djoković, S., **Kovacevic, T.**, Dimić, N., Ostojić, S. (2010). The understanding of proverbs by deaf children. *Book of abstracts 2nd International Congress on Deafness: Communication and Learning Advances in the Oral Modality*, p.56. Barcelona, June 3-4, 2010
9. Dimić, N., Nestorov, S., Nestorov, V., **Kovacevic, T.**, Isaković, Lj. (2010). Understanding of spoken and sign language commands in deaf and hard of hearing children with multiple disabilities. *Book of abstracts 2nd International Congress on Deafness: Communication and Learning Advances in the Oral Modality*, p.56. Barcelona, June 3-4, 2010
10. Djoković, S., Dimić, N., **Kovacevic, T.**, Isaković, Lj. (2010). Effect of the critical hearing period on speech and language achievements of hearing impaired children. *Book of abstracts 2nd International Congress on Deafness: Communication and Learning Advances in the Oral Modality*, p.55. Barcelona, June 3-4, 2010
11. Dimić, N., **Kovacević, T.**, Isaković, Lj., Nestorov, S. (2010). The Specificity of Sign Language and Verbal Expression in Deaf and Hard of Hearing Preschool Aged Children. *Book of Abstracts NHS 2010 Conference*, p.165. Cernobbio (Como Lake) Italy, June 8-10,2010
12. Dimic, N., Kasic, Z., Polovina, V., Isakovic, Lj., **Kovacevic, T.** (2010). The Serbian Sign Language-First Step of Standardization. *Abstracts of 28 th World Congress of the International Association of Logopedics and Phoniatrics*, p.139. Athens, Greece, August 22-26. 2010
13. Dimić, N., **Kovačević T.**, Isaković, Lj. (2011). Sign language and verbal expression in deaf and hard of hearing children of preschool age. In H. Skarzynski (Ed), *Book of abstracts :Journal of Hearing Science*, 1,(Vol.2. pp.24). *10th European Federation of Audiology Societies (EFAS) Congress*. Warsaw, Poland, June 22–25, 2011, ISSN 2083 – 389 X
14. Isakovic Lj., Dimic N., Djokovic S., **Kovacevic T.** (2011). Analysis of Articulation in Deaf and Hard of Hearing Children of Elementary School Age. *Abstracts of 1st Congress of CE-ORL-HNS*, p.251 (CD). Barcelona, Spain, July 2-6, 2011

15. Dimic N., Polovina V., Isakovic Lj., **Kovacevic T.** (2011). The Effects of Sign Language on the Adoption of Antonyms in Deaf Children. *Abstracts of 12 th European Congress of Psychology*, p. 975 (CD). Istanbul, Turkey, July 4-8, 2011
16. Isakovic Lj., Dimic N., **Kovacevic T.** (2011). The Influence of Mastering Sign Language. *Abstracts of ENIEDA 4, European Network for Intercultural Education Activities*, p.33-34. Vrsac, Serbia, September 29-30, 2011 ISBN 978-86-7273-137-8
17. Dimić,N., **Kovačević,T.**, Isaković, Lj., Đoković, S. (2012). Sign and spoken vocabulary in preschool children with cochlear implants and hearing aids. *Book of Abstracts NHS 2012, Beyond Newborn Hearing Screening* (pp.163). Cernobbio (Como Lake) Italy, June 5-7,2012
18. **Kovacević, T.**, Isaković, Lj., Dimić, N. (2012). Homonimija i znakovni jezik. *Knjiga rezimea VI međunarodni naučni skup: Specijalna edukacija i rehabilitacija - danas*, 38-39. Beograd:Univerzitet u Beogradu, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, 14-16. septembar, 2012 ISBN 978-86-6203-030-6.
19. Isaković, Lj., **Kovačević, T.**, Dimić, N. (2015). Analogni oblici izražavanja pri opisu slika kod gluвих и наглувих ученика, *Knjiga rezimea IX međunarodni naučni skup, Specijalna edukacija i rehabilitacija - danas*, 48-49. Beograd: Univerzitet u Beogradu, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, 25-27. septembar 2015 ISBN 978-86-6203-068-9

1.5. Поглавље у књизи M41 или рад у истакнутом тематском зборнику водећег националног значаја (M44)

1. **Ковачевић, Т.**, Исаковић, Љ. (2014). Усвојеност знаковног и говорног израза код глувих и наглувих ученика основношколског узраста. У: Ј.Карић, С.Остојић,М. Радић Шестић (Ур.) *Специфичност оштећења слуха*, 135-153. Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-6203-057-3
2. Исаковић, Љ., **Ковачевић, Т.** (2014). Специфичност разумевања прочитаног у оквиру аналогних облика изражавања код глувих и наглувих ученика. У: Ј. Карић, С. Остојић, М. Радић Шестић (Ур.) *Специфичност оштећења слуха*, 117-134. Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-6203-057-3

1.6. Поглавље у књизи M42 или рад у тематском зборнику националног значаја (M45)

1. **Ковачевић Т.**, Димић Н., Исаковић Љ. (2013). Знаковна и говорна комуникација деце предшколског узраста са слушним апаратима и кохлеарним имплантом, У: М.Глигоровић (Ур.). *Новине у специјалној едукацији и рехабилитацији, Тематски зборник радова*,(стр.361-381). Београд: Универзитет у Београду- Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, ISBN 978-86-6203-044-3
2. Исаковић Љ. Димић Н., **Ковачевић Т.** (2013). Грешке у читању код глувих и наглувих ученика са слушним апаратима и кохлеарним имплантом, У: М.Глигоровић (Ур.). *Новине у специјалној едукацији и рехабилитацији, Тематски зборник радова*,(стр.301-322). Београд: Универзитет у Београду- Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију ISBN 978-86-6203-044-3
3. Остојић, С., Николић,М., Арсовић, Н., **Ковачевић, Т.**, Мирић, Д.(2013). Непосредно аудитивно памћење у буци код кохлеарно имплантиране и деце уредног слуха. У: М.Глигоровић (Ур.). *Новине у специјалној едукацији и рехабилитацији, Тематски зборник радова*, (383-406). Београд: Универзитет у Београду- Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, ISBN 978-86-6203-044-3

1.7. Рад у врхунском часопису националног значаја (М 51)

1. Dimić, N., **Kovačević, T.**, Isaković, Lj. (2007). Funkcija leksičke spremnosti kod dece oštećenog sluha, *Specijalna edukacija i rehabilitacija*, 3-4, 87-103, Beograd: Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, CIDD, ISSN 1452-736

1.8. Рад у истакнутом националном часопису (М 52)

1. Димић, Д.Н., **Ковачевић, Т.** (1998). Специфичности лексике у писаном изражавању деце оштећеног слуха основношколског узраста, *Београдска дефектолошка школа*, 1, 17-30, Београд: Друштво дефектолога Југославије, ISSN 0354-8759
2. Димић, Н.Д., Исаковић, Љ., **Ковачевић, Т.** (2002). Лексичко – стилски дефицити код глуве и наглуве деце основношколског узраста, *Београдска дефектолошка школа*, 3, 24-35, Београд: Друштво дефектолога Југославије, ISSN 0354-8759
3. Димић, Н.Д., Исаковић, Љ., **Ковачевић, Т.** (2003). Обликовање текста при преписивању у настави српског језика у школама за глуве и наглуве, *Београдска дефектолошка школа*, 3, 57-67, Београд: Друштво дефектолога Србије и Црне Горе, ISSN 0354-8759
4. **Ковачевић, Т.** (2004). Активни и пасивни речник код глуве и наглуве деце, *Београдска дефектолошка школа*, 2-3, 1-14, Београд: Друштво дефектолога Србије и Црне Горе, ISSN 0354-8759
5. Димић Д.Н., **Ковачевић, Т.** (2004). Знаковни, говорни и писани речник код деце оштећеног слуха, *Београдска дефектолошка школа*, 2-3, 69-77, Београд: Друштво дефектолога Србије и Црне Горе, Београд, ISSN 0354-8759
6. **Ковачевић, Т.** (2006). Специфичности речника код деце оштећеног слуха основношколског узраста, *Specijalna edukacija i rehabilitacija*, 1-2, 161-172, Beograd: Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, CIDD, ISSN 1452-7367
7. **Ковачевић, Т.** (2005). Лексичка спремност код глуве и наглуве деце у основној школи, *Београдска дефектолошка школа*, 1, 1-21, Београд: Друштво дефектолога Србије и Црне Горе, ISSN 0354-8759
8. **Ковачевић, Т.** (2005). Опис слике у настави српског језика код глувих и наглувих ученика основношколског узраста, *Београдска дефектолошка школа*, 2, 19-39, Београд: Друштво дефектолога Србије и Црне Горе, ISSN 0354-8759
9. **Ковачевић, Т.** (2005). Развијање и богаћење речника код деце оштећеног слуха на основношколском узрасту, *Београдска дефектолошка школа*, 3, 1-16, Београд: Друштво дефектолога Србије и Црне Горе, ISSN 0354-8759
10. **Ковачевић, Т.** (2006). Специфичности пасивног речника код деце оштећеног слуха на основношколском узрасту, *Београдска дефектолошка школа*, 2, 1-16, Београд: Друштво дефектолога Србије и Црне Горе, ISSN 0354-8759
11. Исаковић, Љ., **Ковачевић, Т.** (2009). Функција различитих упитних речи у писаном и знаковном језику у школама за глуву и наглуву децу, *Београдска дефектолошка школа*, 2, 1-12, Београд: ДДС и ФАСПЕР, ISSN 0354-8759
12. **Ковачевић, Т.**, Исаковић, Љ. (2009). Специфичност писања писама код глувих и наглувих ученика, *Београдска дефектолошка школа*, 3, 65-75, Београд: ДДС и ФАСПЕР, ISSN 0354-8759
13. **Ковачевић, Т.**, Исаковић, Љ., Димић, Н. (2010). Дефицитарност у знаковном језику и говорном изразу код глуве и наглуве деце предшколског узраста, *Београдска дефектолошка школа*, 1, 23-38, Београд: ДДС и ФАСПЕР, ISSN 0354-8759
14. Đoković, S., Slavnić S., Ostojić S., **Kovačević T.**, Barlov I. (2010). Savremene metode auditornog treninga, *Specijalna edukacija i rehabilitacija*, Vol.9, br.1., 125-140, Beograd: Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, CIDD, ISSN 1452-7367

15. Ђоковић С., Остојић, С., **Ковачевић Т.** (2011). Сурдолошко саветовање глувих и наглувих особа и њихових породица, *Београдска дефектолошка школа*, 17 (3), бр. 51, стр. 439-450, Београд: ДДС и ФАСПЕР, ISSN 0354 – 8759.
16. **Ковачевић Т.** (2012). Карактеристике знаковног и говорног језичког израза код деце предшколског узраста са кохлеарним имплантом и слушним апаратима, *Београдска дефектолошка школа*, Вол.18 (3), бр. 54, стр. 403-416, Београд: ДДС и ФАСПЕР, ISSN 0354 – 8759.
17. Ђоковић С., Остојић, С., **Ковачевић Т.** (2012). Приказ процеса валидације Токен теста путем играчака за децу са кохлеарним имплантом, *Београдска дефектолошка школа*, Вол.18 (1), бр. 52, стр. 1-17, Београд: ДДС и ФАСПЕР, ISSN 0354 – 8759
18. **Ковачевић Т.** (2013). Познавање религијских појмова код глуве и наглуве деце у основној школи, *Београдска дефектолошка школа*, Вол.19 (1), бр. 55, стр. 37-52, Београд: ДДС, ФАСПЕР, ISSN 0354 – 8759.
19. **Ковачевић, Т.**, Исаковић Љ. (2014). Специфичности апстрактних појмова у речнику глуве и наглуве деце основношколског узраста, *Београдска дефектолошка школа*, Вол.20 (1), бр. 58, стр. 1-15, Београд: ДДС, ФАСПЕР, ISSN 0354 – 8759.
20. Исаковић Љ., **Ковачевић Т.** (2014). Специфичности у читању код глувих и наглувих ученика основношколског узраста, *Београдска дефектолошка школа*, Вол.20 (1), бр. 58, стр. 17-29, Београд: ДДС, ФАСПЕР, ISSN 0354 – 8759
21. **Ковачевић, Т.**, Исаковић, Љ. (2014). Самостално изражавање глувих и наглувих ученика у основној школи, *Београдска дефектолошка школа*, Вол. 20(3), Бр. 60, 475-493, Београд: Друштво дефектолога Србије, ФАСПЕР, ISSN 0354 – 8759. УДК 376.33
22. Исаковић, Љ., **Ковачевић, Т.**, Кузмановић, М. (2014) Утицај узраста, степена оштећења слуха, оцене и пола на именовање предмета код глувих и наглувих ученика, *Београдска дефектолошка школа*, Вол. 20(3), Бр. 60, 441-457, Београд: Друштво дефектолога Србије, ФАСПЕР, ISSN 0354 – 8759. УДК 376.3

1.9. Саопштење са скупа националног значаја штампано у целини (М63)

1. Ђоковић, С., Остојић, С., Димић, Н., **Ковачевић, Т.**, Исаковић, Љ. (2012). Процена слуха код деце са тешким поремећајима, *Зборник радова III научно-практичне конференције - Слушам и говорим*, 51-64. Ниш, Србија: Школа са домом ученика “Бубањ”, 20. април 2012, ISBN 978-86-914729-1-7
2. Ђоковић, С. Остојић, С., **Ковачевић, Т.** (2015). Аутизам и оштећење слуха, *Зборник радова VI научно-практичне конференција- Слушам и говорим*, 27-37. Ниш, Србија: Школа са домом ученика “Бубањ”, 27. март 2015, ISBN 978-86-914-729-4-8

1.10. Саопштење са скупа националног значаја штампано у изводу (М64)

1. Вујасиновић Л.З., Димић, Н.Д., **Ковачевић, Т.** (2002). Примена методе представљања и приказивања-представљање тродимензионалним моделима и играчкама. *Зборник резимеа, Дани дефектолога Југославије*, 85-86. Херцег Нови, 10-14.1.2002
2. **Ковачевић, Т.**, Исаковић, Љ. (2003). Однос између говорног и гестовног речника код деце оштећеног слуха. *Зборник резимеа, Дани дефектолога Југославије*, 15-16. Врњачка Бања, 3-6.2.2003
3. **Ковачевић, Т.**, Димић, Д.Н. (2004). Писани и говорни речник код деце оштећеног слуха. *Зборник резимеа, Дани дефектолога Србије и Црне Горе*, 17- 18. Врњачка Бања, 1-5.2.2004

4. Димић, Н.Д., Исаковић, Љ., **Ковачевић, Т.** (2004). Лексичка спремност глувих и наглувих ученика вишег основношколског узраста. *Зборник резимеа, Дани дефектолога Србије и Црне Горе*, 19. Врњачка Бања, 1-5.2.2004
5. **Ковачевић, Т.** (2005). Лексичке специфичности код глувих и наглувих ученика у основној школи. *Зборник резимеа, Сабор дефектолога Србије и Црне Горе*, 19 -20 .Херцег Нови, 31.1.-3.2.2005
6. **Ковачевић, Т.** (2005). Могућности описивања слике код глуве и наглуве деце основношколског узраста. *Зборник резимеа, Сабор дефектолога Србије и Црне Горе*, 18 - 19 . Херцег Нови, 31.1.-3.2.2005
7. **Ковачевић, Т.**(2005). Специфичности речника код деце општећеног слуха основношколског узраста. *Зборник резимеа, Међународни научни скуп "Специјална едукација и рехабилитација – корази и искораци"*, 30. (30 година Дефектолошког факултета), Београд, 14 - 15. новембар, 2005
8. **Ковачевић Т.**(2006). Пасивни речник код глуве и наглуве деце основношколског узраста. *Зборник резимеа, Сабор дефектолога СЦГ*, 11. Врњачка Бања, 15-19. јануар 2006.
9. Димић, Н.Д., **Ковачевић, Т.**, Исаковић, Љ. (2006). Лексичка спремност и ученици општећеног слуха. *Зборник резимеа, Сабор дефектолога СЦГ*, 11-12. Врњачка Бања ,15-19. јануар, 2006. ISBN 86-84765-09-5
10. Димић Н., Исаковић Љ., **Ковачевић, Т.** (2008). Усвојеност антонима код глувих и наглувих ученика у оквиру писаног и усменог говора и знаковног језика. *Зборник резимеа, Дани дефектолога Србије*, 89. Врњачка Бања,11-15. јануар, 2008. ISBN 978-86-84765-18-7
11. Исаковић, Љ., **Ковачевић, Т.**, Димић, Н. (2009). Употреба правописних правила код глувих и наглувих ученика основношколског узраста. *Зборник резимеа, Дани дефектолога Србије*, 92. Златибор , 18-21. јануар, 2009. ISBN 978-86-84765-25-5
12. **Ковачевић, Т.**, Исаковић, Љ., Димић, Н. (2010). Језичке специфичности говорног и знаковног израза код глуве и наглуве деце предшколског узраста. *Зборник резимеа, Дани дефектолога Србије*, 15-16. Златибор , 15-18. јануар, 2010. ISBN 978-86-84765-27-9
13. Исаковић, Љ., **Ковачевић, Т.** (2011). Синонимија и језику глувих и наглувих ученика. *Зборник резимеа, Дани дефектолога Србије*, 40-41. Суботица, 12-14.јануар, 2011 ISBN 978-86-84765-30-9
14. Ђоковић, С., Остојић, С., **Ковачевић, Т.**, Исаковић, Љ. (2011). Специфичности употребе Токен теста помоћу обичних предмета код кохлеарно имплантиране деце. *Зборник резимеа, I научни скуп „Стремљења и новине у специјалној едукацији и рехабилитацији“*, стр. 82-83. Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, 28. децембар, 2011 ISBN 978-86-6203-028-3
15. Димић, Н., Ђоковић, С., Исаковић, Љ., **Ковачевић., Т.** (2011). Успешност у читању код деце са кохлеарном имплантацијом основношколског узраста, *Зборник резимеа, I научни скуп „Стремљења и новине у специјалној едукацији и рехабилитацији“*,стр. 80-81., Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, 28. децембар, 2011 ISBN 978-86-6203-028-3

2. РАДОВИ ОБЈАВЉЕНИ ПОСЛЕ ИЗБОРА У ЗВАЊЕ ДОЦЕНТА

Универзитетски уџбеник за предмет из студијског програма факултета

Ђоковић, С., **Ковачевић, Т.** (2019). *Дефектолошки саветодавни рад*. Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. Издавачки центар (ИЦФ). (242 стр.) ISBN 978-86-6203-131-0

2.1. Монографска студија, поглавље у књизи М12, или рад у тематском зборнику међународног значаја (М14)

1. **Ковачевић, Т.**, Isaković, Lj., Dimić, N. (2016). Bilingualism with deaf and hard of hearing preschool children. In. S.Nikolic, R.Nikic & V.Ilankovic (Eds.), *Early Intervention in Special Education and Rehabilitation* (pp. 347-360). Belgrade: University of Belgrade, Faculty of Special Education and Rehabilitation. ISBN 978-86-6203-086-3
2. Isaković, Lj., **Ковачевић, Т.**, Dimić, N. (2016). Lip-reading with deaf and hard of hearing preschool children. In. S.Nikolic, R.Nikic & V.Ilankovic (Eds.), *Early Intervention in Special Education and Rehabilitation* (pp. 195-208). Belgrade: University of Belgrade, Faculty of Special Education and Rehabilitation. ISBN 978-86-6203-086-3
3. **Ковачевић, Т.**, Ђоковић, С. (2020). The advantages of bilingualism of deaf and hard of hearing children. In. G.Nedović & F.Eminović (Eds.), *Approaches and Models in Special Education and Rehabilitation- Thematic Collection of International Importance*, (pp. 289-303). Belgrade: University of Belgrade, Faculty of Special Education and Rehabilitation ISBN 978-86-6203-139-6

2.2. Рад у међународном часопису (М23)

1. Plećeвић, V., Ђоковић, С., **Ковачевић, Т.** (2021). Recognition of emotions and affective attitudes in children with attention-deficit hyperactivity disorder. *Vojnosanitetski pregled*. 78 (10), 1046-1052. <https://doi.org/10.2298/VSP191004025P>
2. Ђоковић, С., Plećeвић, V., **Ковачевић, Т.**, Šolaja, S., Vuković, B. (2020). The effect of tonsillectomy on voice quality. *Srpski lekarski arhiv za celokupno lekarstvo*, 148 (9-10), 560-564 <https://doi.org/10.2298/SARH191210039D> <http://www.srpskiarhiv.rs/global/pdf/articles-2020/septembar-octobar/06.pdf>

2.3. Рад у националном часопису међународног значаја (М24)

1. **Ковачевић, Т.**, Isaković, S., Arsić, R. (2019). Bilingual approach in the education of deaf and hard of hearing children. *Zbornik radova Filozofskog fakulteta u Prištini (Kosovska Mitrovica)*, vol. 49 (br. 4), 107-124. doi:10.5937/ZRFFP49-235963293 ISSN 0354-3293 eISSN 2217-8082

2.4. Саопштење са међународног скупа штампано у целини (М33)

1. Isaković, Lj., **Ковачевић, Т.**, Dimić, N., Pažin, S. (2016). The age of deaf and hard of hearing children and lip-reading ability, *Proceedings from the International Scientific and Vocational Conference, Contemporary Theoretical and Practical Trends in Special Education and Rehabilitation*, (137–143), jun 16 -18. Ohrid, Macedonia, Skopje, Сојуз на дефектолозима Република Македонија, Филозофски факултет – Институт за дефектологија ISBN 978-608-65438-9-1

2. **Kovačević, T., Đoković, S.**(2018). Karakteristike vokabulara gluve i nagluve dece osnovnoškolskog uzrasta. U: M. Nikolić, M. Vantić-Tanjić (Ur.) *Tematski zbornik "Unapređenje kvalitete života djece i mladih- Improving the quality of life of children and youth"* (str. 321-329). IX Međunarodna naučno-stručna konferencija, Harkanj, Mađarska. 22-24.6.2018. Tuzla: Udruženje za podršku i kreativni razvoj djece i mladih. ISSN 1986-9886
3. **Kovačević, T., Đoković, S.**(2019). Bimodalni bilingvizam gluve i nagluve dece predškolskog uzrasta. *Zbornik radova*, X međunarodni naučni skup " *Specijalna edukacija i rehabilitacija - danas.*" 25-26.oktobar, 2019, Beograd, Srbija, Univerzitet u Beogradu, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, str.409-416. ISBN 978-86-6203-129-7
4. Đoković, S., **Kovačević, T.** (2019). Oštećenje sluha izazvano starenjem-prezbiakuzija. *Zbornik radova*, X međunarodni naučni skup, " *Specijalna edukacija i rehabilitacija - danas*", 25-26.oktobar, 2019, Beograd, Srbija, Univerzitet u Beogradu, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, , str.457-463. ISBN 978-86-6203-129-7
UDK 616.28-008.12/.14-053.9
5. **Kovačević, T., Đoković, S.** (2020). Uloga igre u razvoju gluve i nagluve dece predškolskog uzrasta. U: M. Nikolić, M. Vantić-Tanjić (Ur.) *Tematski zbornik " Unapređenje kvalitete života djece i mladih- Improving the quality of life of children and youth"* (str. 337- 344). XI Međunarodna naučno-stručna konferencija, Sunčev brijeg, Bugarska. 26-28.6.2020. Tuzla: Udruženje za podršku i kreativni razvoj djece i mladih. ISSN 1986-9886
6. **Kovačević, T.** (2020). Komunikacija u porodici gluve i nagluve dece. U: N. Macanović, J. Petrović, G. Jovanić (Ur.) *Zbornik radova "Porodica i savremeno društvo: izazovi i perspektive"* (str. 365- 374). Peta međunarodna naučna konferencija, Banja Luka. 18-19.9.2020. Banja Luka: Centar modernih znanja; Beograd: Resursni centar za specijalnu edukaciju ISBN 978-99976-761-9-1

2.5. Саопштење са међународног скупа штампано у изводу (М34)

1. **Kovačević, T., Isaković, Lj., Dimić, N.**(2017). Understanding notions in deaf and hard of hearing children of elementary school age. *Book of abstracts, The 9th International Conference of the Faculty of Education and Rehabilitation Sciences University of Zagreb ERFCON*, p. 384-385. Zagreb, Croatia, May, 17-19 May 2017
2. **Ковачевић, Т.** (2018). Карактеристике знаковног и говорног језичког израза код глуве и наглуве деце основношколског узраста. У: Г.Мишчевић Кадичевић, Љ.Плазичић, Љ.Бојанић (Ур.) *Зборник резимеа, Међународни научни скуп "Савремени приступи у професионалном развоју и раду васпитача и учитеља"*.(стр.54). Београд, 25. мај, 2018. Београд: Учитељски факултет. ISBN 978-86-7849-253-2.
3. **Kovačević, T., Dimić, N., Srzić, M.** (2018). Upotreba znakovnog jezika u obrazovanju gluve i nagluve dece. *Zbornik sažetaka "Multidisciplinarni pristupi u edukaciji i rehabilitaciji"* (str.64-65). I Međunarodna naučno-stručna konferencija Sarajevo, 20-22.4.2018. Sarajevo: Pedagoški fakultet. ISBN 978-9926-448-01-1
4. Đoković S., Ostojic Zeljkovic S., Slavnic S., **Kovacevic T.** (2018). Assessment of ability to define meanings of words in children with cochlear implants, *Abstract book HEAL 2018, Hearing Across the Lifespan*, p.193-194. Poster Session - C.I. outcomes in children. Cernobbio (Como Lake) Italy, June 7-9, 2018 www.heal2018.org
5. Dimic N., Isakovic L., Ostojic Zeljkovic S., **Kovacevic T.** (2018). Characteristics of sentences in deaf and hard of hearing students and students with cochlear implants, *Abstract book HEAL 2018, Hearing Across the Lifespan*. p. 157-158. Poster Session - Speech development and testing. Cernobbio (Como Lake) Italy, June 7-9, 2018 www.heal2018.org
6. **Ковачевић, Т.** (2019). Двојезичност глуве и наглуве деце предшколског узраста - од теорије до праксе. У: З.Опачић, Г.Зељић, А.Петровић, С.Полић (Ур.) *Књига резимеа,*

Међународни научни скуп "Програмске (ре)форме у образовању и васпитању- изазови и перспективе".(стр.110-111).Београд,20.мај,2019.Београд: Учитељски факултет. ISBN 978-86-7849-274-7.

2.6. Поглавље у књизи М41 или рад у истакнутом тематском зборнику водећег националног значаја (М44)

1. **Ковачевић, Т.**, Исаковић, Љ. (2016). Описивање слика код глуве и наглуве деце предшколског узраста. У: С.Славнић, В.Радовановић (Ур.) *Специфичност оштећења слуха-нови кораци*, 79-95. Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-6203-081-8
2. Исаковић, Љ., **Ковачевић, Т.** (2016). Узраст и разумевање налога код глувих и наглувих ученика. У: С.Славнић, В.Радовановић (Ур.) *Специфичност оштећења слуха-нови кораци*, 145-160. Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-6203-081-8
3. **Ковачевић, Т.**, Ђоковић, С.(2018). Различити аспекти подршке породицама са глувом и наглувом децом. У: Љ.Исаковић, Т.Ковачевић (Ур.) *Специфичност оштећења слуха-кораки и искораки*. (стр.267-282). Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-6203-116-7
4. Ђоковић, С., **Ковачевић,Т.**, Остојић-Зељковић, С. (2018). Дефинисање појмова кохлеарно имплантиране деце предшколског узраста. У: Љ.Исаковић, Т.Ковачевић (Ур.) *Специфичност оштећења слуха-кораки и искораки*. (стр. 57-71). Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-6203-116-7

2.7. Поглавље у књизи М42 или рад у тематском зборнику националног значаја (М45)

1. **Ковачевић, Т.**, Димић, Н., Исаковић, Љ. (2020). Употреба знаковног језика у едукацији глуве и наглуве деце основношколског узраста. У: М. Николић, М. Шешум, И. Веселиновић (Ур.) *Специфичност оштећења слуха - нове тенденције* (стр. 151-168). Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-6203-141-9
2. Исаковић,Љ., **Ковачевић, Т.**, Шешум, М., (2020). Комуникативне и социјалне вештине глуве и наглуве деце. У: М. Николић, М. Шешум, И. Веселиновић (Ур.) *Специфичност оштећења слуха- нове тенденције* (стр. 203-218). Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-6203-141-9

2.8. Рад у врхунском часопису националног значаја (М 51)

1. Arsić, R., Isaković, Lj., **Kovačević, T.**, Vuković, B. (2016). Efekti porodičnog i institucionalnog vaspitanja gluve dece na razvoj njihovih komunikativnih sposobnosti, *Pedagogija*, 3, 327-337, Časopis foruma pedagoga, Beograd
2. **Ковачевић, Т.**, Исаковић, Љ. (2019). Облици невербалне и вербалне комуникације глуве и наглуве деце предшколског узраста. *Баштина*, 49, 433-454. doi:10.5937/bastina1949433K
3. **Ковачевић, Т.**, Исаковић, Љ. (2020). Усвајање знаковног језика код глуве и наглуве деце предшколског узраста. *Баштина*, 30 (51), 513-535. doi: <https://doi.org/10.5937/bastina30-26771>

2.9. Рад у истакнутом националном часопису (М 52)

1. Isaković, Lj., **Ковачевић, Т.** Arsić, R. (2018). Pismenost i razumevanje naloga kod gluvih i nagluvih učenika. *Pedagogija*, LXXIII, br.2, 279-296, Časopis foruma pedagoga, Beograd UDK-37 ISSN 0031-3807

2.10. Саопштење са скупа националног значаја штампано у целини (М63)

1. **Ковачевић, Т.**, Исаковић, Љ., Димић, Н. (2016). Социјална инклузија и комуникација глуве и наглуве деце предшколског узраста. *Зборник радова научног скупа: Социјална инклузија деце са развојним сметњама и проблемима у понашању*, 217-226. Београд, Србија: Универзитет у Београду-Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, 6. децембар, 2016. ISBN 978-86-6203-089-4
2. Исаковић, Љ., **Ковачевић, Т.**, Димић, Н. (2016). Неке карактеристике социјалне инклузије глувих и наглувих ученика. *Зборник радова научног скупа: Социјална инклузија деце са развојним сметњама и проблемима у понашању*, 237-247. Београд, Србија: Универзитет у Београду-Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, децембар, 2016. ISBN 978-86-6203-089-4
3. **Ковачевић, Т.**, Исаковић, Љ., Арсић, Р. (2017). Пружање подршке породици глуве и наглуве деце предшколског узраста. *Зборник радова научног скупа: Превенција развојних сметњи и проблема у понашању*, 53-62. Београд, Србија: Универзитет у Београду-Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, 21. децембар, 2017. ISBN 978-86-6203-105-1
4. **Ковачевић, Т.**, Ђоковић, С. (2019). Едукативна подршка породици глуве и наглуве деце предшколског узраста. *Зборник радова научног скупа: Едукативна и рехабилитациона подршка детету, породици и институцији*, 59-64. Београд, Србија: Универзитет у Београду-Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, 23. децембар, 2019. ISBN 978-86-6203-135-8

2.11. Саопштење са скупа националног значаја штампано у изводу (М64)

1. **Ковачевић, Т.**, Исаковић, Љ., Димић, Н. (2017). Учесталост употребе знаковног језика у раду са глувом и наглувом децом. *Зборник резимеа, Дани дефектолога Србије*, 48. Нови Сад, 9-12. фебруар, 2017 ISBN 978-86-84765-51-4
2. Исаковић, Љ., **Ковачевић, Т.**, Димић, Н. (2017). Језичка развијеност глувих и наглувих ученика. *Зборник резимеа, Дани дефектолога Србије*, 51. Нови Сад, 9-12. фебруар, 2017 ISBN 978-86-84765-51-4
3. Исаковић, Љ., Јолић Марјановић, З., **Ковачевић, Т.**, Димић, Н. (2018). Социјална компетентност глувих и наглувих ученика основношколског узраста. *Зборник резимеа, Дани дефектолога Србије*. (стр.238-239). Стручно-научна конференција са међународним учешћем, Ниш, 1-4. фебруар, 2018. Београд: Друштво дефектолога Србије. ISBN 978-86-84765-54-5.
4. **Ковачевић, Т.**, Ђоковић, С., Исаковић, Љ., Димић, Н. (2020). Билингвални приступ у раду са глувом и наглувом децом предшколског узраста. *Зборник резимеа, Дани дефектолога Србије*, 108. Београд, 20-23. фебруар, 2020 ISBN 978-86-84765-56-9
5. Исаковић, Љ., **Ковачевић, Т.**, Шешум, М., Димић, Н. (2020). Значај раног усвајања знаковног језика. *Зборник резимеа, Дани дефектолога Србије*, 109. Београд, 20-23. фебруар, 2020 ISBN 978-86-84765-56-9

2.12. Уређивање истакнутог тематског зборника водећег националног значаја (М 48)

1. Исаковић, Љ., **Ковачевић, Т.** (2018). (Ур.) *Специфичност оштећења слуха-кораци и ускораџи*. Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-6203-116-7

3. РАДОВИ ОБЈАВЉЕНИ ПОСЛЕ ИЗБОРА У ЗВАЊЕ ВАНРЕДНОГ ПРОФЕСОРА

3.1. Рад у међународном часопису (М23)

1. **Ковачевић, Т.** & Isaković, Lj. (2023). The role and significance of lip-reading. *Teme*, 47 (4) 923-928 <https://doi.org/10.22190/TEME230125057K>
2. **Ковачевић, Т.**, Isaković, Lj. & Đoković, S. (2025). The effect of gestures on the communication and educational process. *Teme*, 49 (3). Rad prihvaćen za objavljivanje (potvrda o prihvaćenosti rada)

3.2. Рад у националном часопису међународног значаја (М24)

1. **Ковачевић, Т.** (2024). The influence of fairytales on the development of preschool children. *Баштина*, 62, 79-97. <https://doi.org/10.5937/bastina34-49659>
2. **Ковачевић, Т.** & Đoković, S. (2023). Development of artistic expression in deaf and hard of hearing preschool children. *Баштина*, 60, 507-525. <https://doi.org/10.5937/bastina33-43061>
3. Isaković, L. S., **Ковачевић, Т. Р.**, & Srzić, M. S. (2020). Sign languages- then and now. *Zbornik radova Filozofskog fakulteta u Prištini*, 50(4), 293-314. <https://doi.org/10.5937/ZRFFP50-28925>

3.3. Саопштење са међународног скупа штампано у целини (М33)

1. **Ковачевић, Т.** (2022). Prednosti učenja znakovnog jezika. U M.Nikolić i M.Vantić-Tanjić (Ur.), *Unapređenje kvalitete života djece i mladih- Improving the quality of life of children and youth* (str. 535- 544). Tuzla: Udruženje za podršku i kreativni razvoj djece i mladih; Univerzitet u Tuzli-Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet ISSN 1986-9886 http://erf.untz.ba/web/wpcontent/uploads/2023/06/Zbornik-2022_compressed-1.pdf
2. Isaković, Lj. & **Ковачевић, Т.** (2021). Social inclusion in the deaf – opportunities and limitations. In R. Dimitrovski (Ed.), *Knowledge International Journal*, 45(6), 1209 – 1214. Institute of Knowledge Management Macedonia. 1857-923X (print), 2545-4439 (online)
3. Đoković, S., Ostojić Zeljković, S., **Ковачевић, Т.**, Nikolić, M., i Bjelić, M. (2023). Uticaj tinitusa na subjektivni doživljaj hendikepa kod osoba sa prezbiakuzijom. U Lj. Isaković, S.Ćopić, M.Jelić, B.Drljan (Ur.), *Specijalna edukacija i rehabilitacija- danas* (str.569-580). Univerzitet u Beogradu: Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju https://www.fasper.bg.ac.rs/nauka/medjunarodni-skup-doc/2023/Proceedings_2023.pdf
4. Isaković, Lj., **Ковачевић, Т.**, i Šešum, M. (2023). Uloga i značaj prstne azbuke kod gluvih i nagluvih. U Lj.Isaković, S.Ćopić, M.Jelić, B.Drljan(Ur.), *Specijalna edukacija i rehabilitacija- danas* (str.109-116). Univerzitet u Beogradu:Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju https://www.fasper.bg.ac.rs/nauka/medjunarodni-skup-doc/2023/Proceedings_2023.pdf

3.4. Саопштење са међународног скупа штампано у изводу (M34)

1. **Kovačević, T.**, Đoković, S., Isaković, Lj., i Šešum, M. (2022, 10-12. jun). *Identitet dece gluvih odraslih* [rezime saopštenja sa skupa]. 117-118. Peta međunarodna konferencija "Multidisciplinarni pristupi u edukaciji i rehabilitaciji", Sarajevo, Bosna i Hercegovina. ISBN 978-9926-403-43-0
2. Isaković, Lj., Šešum, M., Radić-Šestić, M., i **Kovačević, T.** (2022, 10-12. jun) *Upotreba znakovnog jezika kod osoba sa ometenošću* [rezime saopštenja sa skupa]. 81-82. Peta međunarodna konferencija "Multidisciplinarni pristupi u edukaciji i rehabilitaciji" Sarajevo, Bosna i Hercegovina. ISBN 978-9926-403-43-0
3. Rojek Zakić, D., Bjelić, M., **Kovačević, T.**, Đoković, S. (2024, 3-4 october). *History of Inclusive Education in Serbia*. [rezime saopštenja sa skupa]. 35-36. Book of Abstract, Decoding the historical patterns exploring the dynamics of segregation and integration in policies and institutions for children and youth with disabilities in the yugoslav region 1919–1992. Institut of Contemporary History, Ljubljana, Slovenia

3.5. Монографија националног значаја (M42)

1. **Ковачевић,Т.** (2025). *Бимодални билингвизам*. Универзитет у Београду - Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију ISBN 978-86-6203-194-5 (301 стр.) COBISS.SR-ID 169771273

3.6. Рад у тематском зборнику националног значаја (M45)

1. **Ковачевић, Т.**, Ђоковић, С., Плећевић, В.,и Исаковић, Љ. (2024). Утицај стреса на родитеље деце са сметњама и поремећајима. У: Т.Ковачевић, Љ.Исаковић (Ур.) *Сурдологија и сродне дисциплине- свет који се мења* (стр. 257-276). Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-6203-180-8 https://www.fasper.bg.ac.rs/nauka/nacionalni-skup-doc/20240923_1-Tematski_zbornik_Surdo_2024.pdf
2. Ђоковић,С., Плећевић, В., **Ковачевић, Т.**, и Бјелић, М.(2024). Утицај различитих услова слушања на разумевање говора код деце са специфичним језичким поремећајем. У: Т.Ковачевић, Љ.Исаковић (Ур.) *Сурдологија и сродне дисциплине- свет који се мења* (стр. 65-86). Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-6203-180-8 https://www.fasper.bg.ac.rs/nauka/nacionalni-skup-doc/20240923_1-Tematski_zbornik_Surdo_2024.pdf

3.7. Рад у врхунском часопису националног значаја (M 51)

1. Đoković, S. T., **Kovačević, T. R.**, & Ostojić-Zeljковић, S. B. (2022). Functional abilities of children as factors of school achievement - *Zbornik radova Filozofskog fakulteta u Prištini*, 52 (3), 277-297. <https://doi.org/10.5937/zrffp52-35020>
2. Šešum, M.M., Isaković, Lj.S., Radić Šestić, M.N., i **Kovačević, T. R.** (2023). Značaj sporta u zajednici gluvih. *Specijalna edukacija i rehabilitacija*, 22(2), 167-182. <https://doi.org/10.5937/specedreh22-41270>

3. Ostojić- Zeljković, S., Nikolić, M., Matić Grdinić, I., **Kovačević, T.**, i Đoković, S. (2024). Uticaj amplifikacije na doživljaj slušnog hendikepa kod osoba sa prezbiakuzijom. *Specijalna edukacija i rehabilitacija*, 23(2), 129-143. <https://doi.org/10.5937/specedreh23-46687>
4. Veletić, M., Đoković, S., **Kovačević, T.**, Isaković, L., & Bjelić, M. (2024). Influence of the degree of hearing impairment on central auditory processing in people with presbycusis. *The Egyptian Journal of Otolaryngology*, 40(1), 159. <https://doi.org/10.1186/s43163-024-00715-0>

3.8. Саопштење са скупа националног значаја штампано у целини (М63)

1. **Ковачевић, Т.** (2021). Примена двојезичног приступа код глуве и наглуве деце предшколског узраста. У Т.Грујић (Ур.), *Интегрисани приступ у раду са предшколском децом, ученицима и корисницима у вртићима, школама и у установама социјалне заштите* (стр.131-140). Кикинда: Висока школа струковних студија за образовање васпитача ISBN978-86-85625-59-6 <https://vaspitacka.edu.rs/wpcontent/uploads/2021/11/integrisani-pristup-2020-sa-koricom.pdf>
2. **Ковачевић, Т.**, и Исаковић,Љ. (2021). Глуве и наглуве особе и приступ информацијама током пандемије Covid 19. У Н.Буха, М.Ковачевић (Ур.), *Специјална едукација и рехабилитација у условима пандемије COVID-19* (стр.65-76). Универзитет у Београду-Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију http://www.icf.fasper.bg.ac.rs/zbornici/20211221_1-ZBORNIK%20RADOVA%20-%20SKUP%20NAC.%202021.pdf
3. Исаковић,Љ., **Ковачевић, Т.**, Шешум, М., и Радић Шестић, М.(2022).Читање говора са усана код одраслих глувих и наглувих. У Т.Ковачевић, С.Банковић, И.Арсенић (Ур.), *Образовање и рехабилитација одраслих особа са сметњама у развоју и проблемима у понашању* (стр.141-150).Универзитет у Београду-Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију https://www.fasper.bg.ac.rs/nauka/nacionalni-skup-doc/20221220_1-ZBORNIK%20RADOVA_SKUP_NAC_2022.pdf
4. **Ковачевић, Т.**, Исаковић,Љ.Ђоковић, С., Шешум, М.,Бјелић, М.,и Ројек Закић, Д. (2023). Развој идентитета деце глувих родитеља. У А.Ђурић Здравковић, С.Антић и Ј.Максић (Ур.), *Интервенције у раном детињству и предшколству* (стр. 133-140). Универзитет у Београду -Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију https://www.fasper.bg.ac.rs/nauka/nacionalni-skup-doc/20231222_1-el_ZBORNIK%20RADOVA_NAC_SKUP_2023.pdf
5. Ројек Закић, Д., Бјелић, М., Ђоковић, С., и **Ковачевић, Т.**(2023). Специфичности теорије ума деце оштећеног слуха и деце са поремећајем из спектра аутизма. У А.Ђурић Здравковић, С.Антић, Ј.Максић (Ур.), *Интервенције у раном детињству и предшколству* (стр. 141-149). Универзитет у Београду -Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију https://www.fasper.bg.ac.rs/nauka/nacionalni-skup-doc/20231222_1-el_ZBORNIK%20RADOVA_NAC_SKUP_2023.pdf
6. Ројек Закић, Д., Бјелић, М., **Ковачевић, Т.**, и Ђоковић,С. (2024). Примена и значај инклузије деце са сметњама и поремећајима у развоју предшколског узраста. У К.Станимиров, А.Павловић,Ј.Мијатовић(Ур.),*Специјална едукација и рехабилитација и инклузивно друштво* (стр. 19-28).Универзитет у Београду - Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију https://www.fasper.bg.ac.rs/nauka/nacionalni-skupdoc/20241226_1ZBORNIK%20RADOVA_NACION._SKUP_2024.pdf

- Бјелић, М.,Ројек Закић, Д.,**Ковачевић, Т.**,Исаковић, Љ., Шешум, и М.Николић, М.(2024). Знаковни језик и инклузија: улога у образовању и вршњачком повезивању. У К.Станимиров, А.Павловић, Л.Мијатовић (Ур.), *Специјална едукација и рехабилитација у инклузивно друштво* (стр. 87-96).Универзитет у Београду - Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију https://www.fasper.bg.ac.rs/nauka/nacionalni-skupdoc/20241226_1ZBORNİK%20RADOVA_NACION._SKUP_2024.pdf

3.9. Саопштење са скупа националног значаја штампано у изводу (М64)

- Isaković, Lj., Šešum, M., Radić Šestić, M., i **Kovačević, T.** (2021, 18-21. februar). *Gluva deca iz porodica roditelja koji čuju* [rezime saopštenja sa skupa]. 75. Stručno-naučna konferencija sa međunarodnim učešćem Dani defektologa Srbije, Zlatibor, Srbija. ISBN 978-86-84765-57-6
- Kovačević, T.**, Isaković, Lj., i Đoković, S. (2022, 17-20. februar). *Znakovni jezik i novi termini (znaci) tokom pandemije* [rezime saopštenja sa skupa]. 192. Stručno-naučna konferencija sa međunarodnim učešćem Dani defektologa Srbije, Zlatibor, Srbija. ISBN-978-86-84765-58-3
- Isaković, Lj., **Kovačević, T.**, Šešum, M., i Radić Šestić, M. (2022, 17-20. februar). *Čitanje govora sa usana u kontekstu covida 19* [rezime saopštenja sa skupa]. 202. Stručno-naučna konferencija sa međunarodnim učešćem Dani defektologa Srbije, Zlatibor, Srbija. ISBN-978-86-84765-58-3
- Kovačević, T.** i Isaković, Lj. (2023, 16-19. februar). *Uloga facijalne ekspresije i emocija u znakovnom jeziku* [rezime saopštenja sa skupa]. 173. Stručno-naučna konferencija sa međunarodnim učešćem Dani defektologa Srbije Zlatibor, Srbija. ISBN 978-86-84765-61-3
- Isaković, Lj., **Kovačević, T.**, i Šešum, M. (2023, 16-19. februar). *Upotreba daktilologije kod gluve i nagluve dece* [rezime saopštenja sa skupa]. 176. Stručno-naučna konferencija sa međunarodnim učešćem Dani defektologa Srbije, Zlatibor, Srbija. ISBN 978-86-84765-61-3
- Rojek Zakić, D., Bjelić, M., **Kovačević, T.** (2025,6-9. februar). *Egzekutivne funkcije i akademsko postignuće dece sa poremećajima iz spektra autizma i dece oštećenog sluha* [rezime saopštenja sa skupa]. 181. Stručno-naučna konferencija sa međunarodnim učešćem Dani defektologa Srbije, Zlatibor, Srbija. ISBN 978-86-84765-65-1
- Isaković, Lj., **Kovačević, T.**, i Šešum, M. (2025, 6-9. februar). *Znakovni jezik i sport* [rezime saopštenja sa skupa]. 182. Stručno-naučna konferencija sa međunarodnim učešćem Dani defektologa Srbije, Zlatibor, Srbija. ISBN 978-86-84765-65-1

3.10. Уређивање зборника саопштења скупа националног значаја (М 66)

- Ковачевић, Т.**, Банковић,С., и Арсенић, И. (2022). (Ур.) *Образовање и рехабилитација одраслих особа са сметњама у развоју и проблемима у понашању*. Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-6203-164-8 https://www.fasper.bg.ac.rs/nauka/nacionalni-skup-doc/20221220_1-ZBORNİK%20RADOVA_SKUP_NAC_2022.pdf

3.11. Уређивање тематског зборника националног значаја (М 49)

- Исаковић, Љ., и **Ковачевић, Т.** (Ур.) (2024). *Сурдологија и сродне дисциплине – свет који се мења*. Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN-978-86-6203-180-8 https://www.fasper.bg.ac.rs/nauka/nacionalni-skup-doc/20240923_1-Tematski_zbornik_Surdo_2024.pdf

Табела 1 – Квантитативни преглед структуре објављених радова

Врста научноистраживачког резултата	Ознака резултата	Број резултата		
		Пре избора	После избора	Свега
Рад у тематском зборнику међународног значаја	М 14	5	/	5
Рад у међународном часопису	М 23	2	2	4
Рад у националном часопису међународног значаја	М 24	4	3	7
Саопштење са међународног скупа штампано у целини	М 33	12	4	16
Саопштење са међународног скупа штампано у изводу	М 34	25	3	28
Рад у истакнутом тематском зборнику водећег националног значаја	М 44	6	/	6
Монографија националног значаја	М 42	/	1	1
Рад у тематском зборнику националног значаја	М 45	5	2	7
Уређивање истакнутог тематског зборника водећег националног значаја	М 48	1	/	1
Уређивање тематског зборника националног значаја	М 49	/	1	1
Рад у врхунском часопису националног значаја	М 51	4	4	8
Рад у истакнутом националном часопису	М 52	23	/	23
Саопштење са скупа националног значаја штампано у целини	М 63	6	7	13
Саопштење са скупа националног значаја штампано у изводу	М 64	20	7	27
Уређивање зборника саопштења скупа националног значаја	М 66	/	1	1
УКУПНО		113	35	148

ОЦЕНА НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ РАДА

Библиографију др Тамаре Ковачевић, осим магистарског рада, докторске дисертације, универзитетског уџбеника, чини 148 референци, од којих је 35 објављено после избора у звање ванредног професора. Након избора у звање ванредног професора др Тамара Ковачевић објавила је једну монографију националног значаја (М42), два рада у међународном часопису (М23), три рада у националном часопису међународног значаја (М24), четири рада у врхунском часопису националног значаја (М51), четири саопштења са међународних скупова штампаних у целини (М33), три саопштења са међународних скупова штампана у изводу (М34), два рада у тематском зборнику националног значаја (М45), седам саопштења са

скупова националног значаја штампаних у целини (M63) и седам саопштења са скупова националног значаја штампаних у изводу (M64). Уређивала је и један тематски зборник националног значаја (M49) и зборник саопштења скупа националног значаја (M66).

Највећи број радова др Тамаре Ковачевић припада ужој научној области *Сурдологија*. Кандидаткиња се превасходно бавила бимодалним билингвизмом, знаковним језиком, читањем говора са усана, прстном азбуком- дактилологијом, приступима у раду са глувом и наглувом децом предшколског узраста, породицом деце са сметњама и поремећајима.

Рад у међународном часопису *The role and significance of lip-reading* истиче значај и улогу читања говора са усана. Читање са усана, односно способност разумевања говора, користећи само визуелне информације, јесте импресивна и изазовна вештина. Оно има јасне примене у транскрипцији говора у случају када звук није доступан, било да је реч о свакодневной комуникацији, или о размени информација између политичара или познатих личности. Примарни модалитет перцепције гласовног говора у стандардним условима слушања јесте аудитивни модалитет. Међутим, у ситуацијама у којима је аудитивна перцепција говора отежана или онемогућена, што су тешкоће у перцепцији акустичких подражаја веће, визуелни модалитет добија веће значење. За перцепцију гласовног говора, која се одвија путем визуелног модалитета, односно за визуелну перцепцију гласовног говора, најчешће се користи израз читање говора са уста и лица. Мултисензорна кохерентност аудио-визуелног говора одређује се преклапањем аудитивних и визуелних токова информација које долазе са лица и вокалног тракта говорника. Читање говора са усана није лако имитирати, али и његову битну карактеристику, а то је да се истовремено могу прикупљати и информације о лицу, али и аудитивне информације. Индивидуалност читања са усана може се користити као основа за идентификацију говорника. Читање говора са усана зависи од визуелне перцепције, аудитивне перцепције, али посебно од мисаоне обраде примљених података. Да би се информација разумела фонд знања језика експедијента и перципијента морају се поклапати и један другоме прилагођавати. На способност читања говора утиче стање слуха, речник, добро познавање говорног језика, граматике, свакодневног и идиоматског изражавања тј. схватање језика.

Значајан број радова др Тамаре Ковачевић, везан је за читање говора са усана. У раду *Читање говора са усана код одраслих глувих и наглувих* истиче се да је неопходно да одрасле особе са презбијакузијом овладају вештином читања говора са усана. Особе старије од 65 година слабије разумеју говор у бучном окружењу и имају тешкоће у перцепцији брзих промена у говору. Такође, лошије локализују извор звука у простору и показују брзу заморљивост слуха због повећане пажње током слушања. Ове тешкоће утичу на појаву проблема у комуникацији што најчешће води ка слабљењу породичних интеракција. Успех у читању говора зависи и од става читача према саговорнику, њиховог односа, блискости, али и контекста разговора. У раду *Ћитање govora sa usana i kontekstu Covida 19* истиче се да је пандемија covid 19 утицала на заједницу Глувих. Глуве особе су посебно рањива група, услед недовољне информисаности, изложени бризи, страху, неразумевању свакодневних догађаја, несхватању опасности, начину преношења вируса али и последица које вирус доноси. Рад *Глуве и наглуве особе и приступ информацијама током пандемије Covid 19*, указује на већу рањивост глувих и наглувих особа, током пандемије, изазвану неједнаким приступом информацијама, како у свакодневним активностима, тако и у приступу образовним и здравственим услугама. Услед специфичног начина комуникације и језичке баријере, настале су тешкоће у разумевању свакодневних догађаја, у поређењу са чујућом популацијом. Значајне информације нису превођене на знаковни језик. Закључује се да је неопходно да се осигура превођење на знаковни језик, титловање текстова, омогућавање читања говора са усана, подршка тумача, едукативна и здравствена подршка. Нужна је примена нових технологија, као и прилагођавање постојећих. Препознати су и дати нови и надограђени термини (знаци) који се користе у знаковном језику и који помажу бољем разумевању.

Рад у међународном часопису *The effect of gestures on the communication and educational process* указује на: значај гестова у непосредној комуникацији; таксономију гестова; развој гестова у детињству; као и употребу гестова у образовању. Гест представља први комуникативни симбол, који се користи на раном узрасту да би се изразило потреба или значење. Визуелно лингвистичко процесирање започиње у ранијем добу него аудитивно, а истраживања раних гестова, показивања/упирања и преклапања руку код сасвим мале деце (до годину дана старости) потврдила су хипотезу да је показивање/ упирање универзално и основно средство комуникације и да је важно за језички развој. Показни гестови једно од првих средстава намерне комуникације и подтип деиктичких гестова који се користе и односе се на нешто (углавном) у непосредној околини. Током говора гестови се користе спонтано, а ти покрети су временски и семантички интегрисани са говорним чиновима које прате. Гест се јавља и у одсуству говора: прелингвистички и у ситуацијама када говор није могућ или је непромишљен. Истраживања указују на специфичност и развој гестова, класификацију и улогу гестова у процесу комуникације и едукације. Непознавање речника или неспособност да произведе говор може се надокнадити декодирањем невербалних сигнала или преношењем дела комуникативне намере на модалитет геста. При представљању сложених појмова у конкретним терминима или наглашавајући значај било које теме, гест и говор тела играју кључну улогу у васпитно-образовном процесу. Гестови олакшавају процес радне меморије током усвајања информација и имају значајан утицај на учење нових појмова, као и на процес комуникације, мишљења, учења и образовања.

Значајна област интересовања др Тамаре Ковачевић су деца предшколског узраста и различити приступи у раду, подстицање свих аспеката дечјег развоја.

Рад у националном часопису међународног значаја *The influence of fairytales on the development of preschool children* указује на круцијални значај бајки за морални, социјални, емоционални и когнитивни развој личности и психички живот и развој деце предшколског узраста. Слушањем, читањем и гледањем бајки дете гради свој поглед на свет, обликује моралне вредности, упознаје се са позитивним моделима понашања. Бајке и приче деце користе како би сагледала свет око себе и усвојила основне појмове из живота. Омиљена бајка даје им осећај сигурности, ослобађа их страхова и стреса. У својим менталним представама, деца субјективно стварају слику простора, времена, амбијента, ликова и догађаја. Бајке на деци близак начин указују на етичке проблеме и уче их да разликује добро од зла. У раду се анализира појам бајке, структура и њене карактеристике. Наведени су најчешћи мотиви бајки. Указује се на терапеутски аспект бајке. Вредносну основу бајки, чини њихово катарзично дејство. Бајке су још од давнина имале исцелитељски утицај на децу и одрасле. Указује се на улогу жанра бајке у библиотерапији и психотерапији. Бајке имају позитиван ефекат на развој деце са хроничним обољењима. Приповедање и читање бајки се користи у широком спектру физичких и менталних обољења код деце и адолесцената. Бајке дају позитиван психолошки допринос унутрашњем развоју детета, јер истине у бајкама, ако се интернализују, служе као основа за решавање психо-емоционалних проблема у детињству, адолесценцији и одраслом животу. Читање бајке детету је облик неговања његове душе и стваралачке снаге за суочавање са тешким ситуацијама, као што је болест. Истакнут је и значај причања бајки деци са хроничним обољењима која су хоспитализована. Као и њихова идентификација са главним јунацима бајке и изражавање доживљаја бајке кроз игру, драматизацију и цртеж. Бајке својом дужином и динамичном фабулом, брзином смењивања реалних и фантастичних слика доприносе побољшању пажње, маште, комуникације и стваралаштва деце предшколског узраста.

Рад у националном часопису међународног значаја *Development of artistic expression in deaf and hard of hearing preschool children* анализира значај фаза ликовног израза и терапеутско дејство ликовног стваралаштва. Путем цртежа глувог и наглувог детета може се процењивати: когнитивни, социјални, емоционални и телесни развој, развој опажања, развој

смисла за лепо и развој креативности. Изражајним и естетским развојем дете проширује искуства и вештине у невербалном, визуелном, аудитивном, сензорном и вербалном доживљавању. Дечије стваралачко изражавање има терапијско дејство, јер дете које има могућности да своје унутрашње конфликте објективизира тако што их представи, може у односу на њих да заузме дистанцу, да боље овлада њима што је једна врста катарзе (на цртежу, помоћу лутака, пантомимом). Визуелне представе деце оштећеног слуха су много реалистичније него код деце која чују. Визуелна перцепција глуве и наглуве деце је пуна детаља, они добро уочавају физиономију, покрет, фацијалну експресију, положај тела и боју. Уметност је начин комуникације детета са собом и околином која га окружује. Код глуве и наглуве деце предшколског узраста, кроз ликовно изражавање неопходно је развијати све функције невербалне и вербалне комуникације. Коришћење знака-геста, употреба речи и манипулација предметима, стимулативно делује на развој неких облика опажања, памћења и мишљења код глуве и наглуве деце. Деца предшколског узраста уче и усвајају ликовне појмове кроз покрете тела, описне и показне гестове, знакове, говорни и знаковни језик. Цртање у оквиру арт терапије омогућава глувој и наглувој деци: изражавање својих осећања; подстицање маште и креативности; побољшавање комуникацијских вештина, самопоштовање и самопоуздање.

Рад *Примена двојезичног приступа код глуве и наглуве деце предшколског узраста* истиче специфичности двојезичног приступа у васпитно-образовном раду са глувом и наглувом децом. На предшколском узрасту се развија основа за учење других/ страних језика кроз развој матерњег језика и развијањем свести и знања о различитим културама и језицима као и функцији језика у комуникацији међу људима и културама. Уколико се на предшколском узрасту уводи други језик, учење подразумева ситуационо усвајање језика, тако што је страни језик уткан у ситуације и активности кроз које га дете упознаје и смислено употребљава. За ону децу са оштећењем слуха, која немају капацитета за усвајање језика и развој говора путем слушања, потребан је другачији приступ у васпитању и образовању, који ће максимално користити њихове капацитете за визуелну обраду и који ће им омогућити усвајање језика, знања и вештина примерених њиховим индивидуалним способностима и могућностима. То се може постићи коришћењем знаковног језика у контексту двојезичног васпитања и образовања. Глува деца глувих родитеља су у свакодневним ситуацијама окружена својим првим (примарним) језиком у породици, за разлику од глуве деце, чујућих родитеља. Код глуве деце, чујућих родитеља, васпитно-образовна установа је одговорна за афирмацију знаковног језика, културе и идентитета глувих и важна је за повезивање породице са заједницом глувих. На предшколском узрасту, задатак вртића је да омогући деци да наставе да усвајају језик који су почела да усвајају у породици, а најбоље ће га усвојити кроз интеракције са другим флуентним говорницима – одраслима и децом.

Рад у врхунском часопису националног значаја *Functional abilities of children as factors of school achievement* значајан је за упознавање фактора који утичу на школски (не)успех ученика. Представља важан извор сазнања за стратешко планирање и подстицање промена у образовању. Досадашња истраживања идентификовала су велики број фактора релевантних за школски успех ученика и они су углавном покривени ширим категоријама, као што су: породица, школа и личне карактеристике ученика. Циљ истраживања је био да се утврди повезаност школског (не)успеха са постигнућима у појединим функционалним способностима као што су: школске вештине (читање, писање), пажња, комуникација (рецептивни и експресивни говор), учествовање на часу и понашање. Узорак је чинило 195 деце оба пола, млађег основношколског узраста. Функционалне способности ученика су процењиване S.I.F.T.E.R. скалом (Screening instrument for targeting educational risk - Скрининг инструмент за откривање образовног ризика). Резултати показују да школски (не)успех корелира са свим процењиваним функционалним способностима. Коефицијент вишеструке детерминације је показао да се 48% индивидуалних разлика у школском (не)успеху деце може објаснити

индивидуалним разликама у понуђеном моделу функционалних способности. Такође треба нагласити да су се издвојиле само две функционалне способности као независни статистички значајни предиктори а то су пажња и комуникација.

Известан број радова др Тамаре Ковачевић, везан је за презбиакузију.

Презбиакузија значајно нарушава квалитет живота услед бројних последица, попут изражене социјалне изолације и субјективног доживљаја слушне ометености.

Рад у међународном часопису *Influence of the degree of hearing impairment on central auditory processing in people with presbycusis* указује да слушно процесуирање представља декодирање аудитивних импулса дуж слушних путева у централном нервном систему. Са старењем долази до смањења слушних способности, али и до слабљења способности слушног процесуирања. Тешкоће у процесуирању слушних информација, обухватају ограничења у преносу, обради, организацији, трансформацији, анализи, чувању, присећању и употреби аудитивних информација. Циљ истраживања био је да испита утицај оштећења слуха на способности слушног процесуирања особа са презбиакузијом и да се утврди да ли пол и године старости утичу на способности слушног процесуирања особа са презбиакузијом. За испитивање способности слушног процесуирања коришћена је Батерија тестова за испитивање поремећаја слушног процесуирања PSP-1. Такође, коришћена је тонална лимиална аудиометрија и кратки упитник менталног статуса (SPMSQ - The short portable mental status questionnaire). Испитаници (старости 59 до 90 година) најлошије резултате су постигли на тесту говора у буци и дихотичком тесту речи. Пронађена је статистички значајна разлика у способностима слушног процесуирања у односу на године старости и степен оштећења слуха. Регресионом анализом се степен оштећења слуха издвојио као значајан предиктор способности слушног процесуирања. Са годинама, опада способност слушног процесуирања, при чему степен оштећења слуха значајно утиче на ове способности. Рад у врхунском националном часопису *Uticaj amplifikacije na doživljaj slušnog hendikepa kod osoba sa prezbiakuzijom* указује да се недостатак или смањен квалитет перцепције аудитивних информација доводи у везу и са сниженим осећајем сигурности, социјалном изолацијом, бржим пропадањем когнитивних функција и већом социјалном рањивошћу. Субјективни доживљај слушне ометености зависи од фактора везаних за оштећење слуха (време и настанак степена оштећења), социодемографских и других фактора. На основу високих просечних резултата на Међународној скали исхода за кориснике слушних апарата, може се закључити да особе са презбиакузијом које користе амплификацију осећају и велику корисност слушних апарата у свакодневном функционисању, са чак 90% испитаника који се изјашњавају оптимистично према овој врсти помагала. Добијени подаци истичу значај коришћења амплификације без обзира на степен оштећења слуха и године живота корисника. У раду *Uticaj tinitusa na subjektivni doživljaj hendikepa kod osoba sa prezbiakuzijom*, истиче се да су презбиакузија и тинитус веома учестала стања код старијих особа. Обе појаве утичу на квалитет живота и психосоцијално функционисање ових особа. На основу добијених резултата, може се закључити да тинитус, који је чест ентитет у презбиакузији, представља веома озбиљну појаву која значајно утиче на лични доживљај изражености тешкоћа у психосоцијалном функционисању одраслих особа.

У раду *Утицај различитих услова слушања на разумевање говора код деце са специфичним језичким поремећајем* испитивано је да ли различити услови слушања утичу на разумевање говора код деце са специфичним језичким поремећајем и да ли постоје разлике у односу на децу уредног говорно-језичког развоја, узраста од 3 до 7 година. За потребе овог истраживања осмишљен је упитник за испитивање разумевања говора у различитим условима слушања а попуњаван је од стране родитеља. Деца са специфичним језичким поремећајем су постизала статистички значајно лошија постигнућа у односу на децу уредног говорно-језичког развоја у свим условима слушања. За децу са специфичним језичким поремећајем најтежи услов је био разумевање говора у условима амбијенталне буке.

Значајан број радова др Тамаре Ковачевић посвећен је инклузији, историји инклузивног образовања у Србији, раној и социјалној инклузији, улози знаковног језика у инклузији на предшколском узрасту, вршњачком повезивању и образовању.

Рад *History of Inclusive Education in Serbia*, истиче да се инклузија може дефинисати као континуиран процес развоја и прилагођавања друштва како би се омогућио оптималан развој појединца кроз континуирани процес развоја, као и његово учење у свим областима живота, у складу са сопственим потребама и могућностима. Образовање особа са сметњама и поремећајима у Србији је прешло дуг развојни пут након много векова изолације, маргинализације и искључености из свих друштвених токова. У раду *Social inclusion in the deaf – opportunities and limitations* указује се да је предуслов добре социјалне инклузије развој комуникације, која је основа квалитетних социјалних интеракција. Успешна комуникација, значи да сви њени учесници буду сензибилни на међусобне потребе, да се разумеју и флуентно размењују информације. У процес инклузије и изградње добрих и квалитетних социјалних односа требало би укључити децу од најранијег узраста. У предшколским установама, кроз игру и игровне активности, деца се уче социјализацији и адекватној комуникацији. На предшколском узрасту најлакше и прихватају међусобне различитости. Рад *Примена и значај инклузије деце са сметњама и поремећајима у развоју предшколског узраста*, истиче да инклузивно васпитање и образовање подразумева креирање васпитно-образовног система по мери детета, у коме се негује индивидуалност и подстиче самосталност, стварањем подстицајног окружења. Рана искуства и учења стечена у периоду предшколског узраста постављају темељ за развој сазнајних и функционалних способности детета, који ће обликовати личност детета и утицати на касније токове учења и функционисања детета у свим аспектима живота. Циљ рада *Знаковни језик и инклузија: улога у образовању и вршњачком повезивању* је да укаже на улогу знаковног језика у инклузивном друштву, прецизније у образовању и вршњачком повезивању. Резултати указују на то да знаковни језик подстиче инклузију тиме што омогућава комуникацију са глувим и наглувим особама без обзира на степен слушног оштећења, као и да уколико га уче и примењују чујућа деца, осим превазилажења социјално-комуникацијских баријера међу вршњацима различитог слушног статуса долази и до обостраног образовног бенефита у смислу побољшања когнитивних и језичких способности. Закључује се да би увођење праксе у којој би и чујућа деца учила знаковни језик омогућило операционализацију принципа инклузије, обострану корист како у образовном, тако и у смислу проширивања вршњачке повезаности без обзира на њихов слушни статус. Истиче се да знаковни језик представља иконичан, визуелно манифестан језички модалитет, који је због своје природе и биолошке основе централног нервног система могуће усвојити раније него вербални језички модалитет.

У раду у врхунском националном часопису, *Značaj sporta za pripadnike zajednice gluvih* наглашава се значај и улога спорта у животу глувих и наглувих. С обзиром на то да су глуви и наглуви често маргинализовани, учење у спортским активностима може у великој мери допринети њиховој видљивости, а тиме и инклузији у већинску друштвену заједницу. Глувоћа или наглувост појединца не представљају ограничавајући фактор за његово бављење спортом уколико је очувана функција центра за равнотежу. Долази се до закључка да спорт представља значајну компоненту у животу многих глувих и наглувих особа. У раду који се бави истом темом *Znakovni jezik i sport* посебно се наглашава значај употребе знаковног језика током спортских манифестација и такмичења. Закључује се да знаковни језик има велики утицај на мотивацију, разумевање упутстава, као и однос са екипом и судијама. Он је један од главних покретача глувих особа за успешну социјализацију путем спортских активности.

Знаковни језик представља важну област интересовања др Тамаре Ковачевић. Велики број радова посвећен је изучавању знаковног језика. Проучавању специфичности знаковног језика, статусу знаковног језика, предностима, усвајању знаковног језика код глуве и наглуве деце, употреби знаковног језика у едукацији. Рад *Sign languages- then and now*, анализира и

историјски развој знаковног језика, одређене карактеристике различитих знаковних језика, употребу у образовном контексту, улогу у друштву некада и сада.

У раду *Uloga facijalne ekspresije i emocija u znakovnom jeziku*, истиче се да се покрети лица и главе користе у знаковним језицима на свим нивоима језичке структуре. У свакодневном животу, израз лица је саставни део невербалне комуникације. Преко изразица лица преноси се мноштво личних и међуљудских информација. За глуву и наглуву децу, фацијална експресија има посебан статус када је у питању знаковна комуникација. Антрополошка истраживања фацијалне експресије показују да се основне емоције (љутња, гађење, страх, срећа, туга и изненађење) могу са великом тачношћу препознати у различитим културама. Способност кодирања и декодирања емоционалних знакова у нашем друштвеном окружењу је од суштинског значаја за нормативно друштвено функционисање. Емоционални изрази лица имају важну социјално-психолошку и комуникативну функцију. Прегледом доступне литературе, уочено је да у знаковном језику израз лица не преноси само емоционалне већ и граматичке и синтаксичке информације. Изрази лица представљају маркере интензитета и, као резултат, исти гест- знак може имати различита значења у зависности од пратећег изразица лица. Покрет главе и фацијална експресија могу потпуно да измене значење појединог знака- геста. Мимика лица има посебну улогу у диференцијацији синонимних знакова. *Znakovni jezik i novi termini (znaci) tokom pandemije* истиче препоруке Светске федерације глувих и указује на важност знаковног језика; поштовање културе и идентитета глувих особа; билингвално образовање; доступност свим сегментима друштвеног живота и заштиту од дискриминације; обезбеђивање интерпретатора знаковног језика који олакшава комуникацију између глувих и чујућих особа. Пандемија је утицала и на знаковне језике. Прегледом доступне литературе, уочено је да су се у националним знаковним језицима појавили током пандемије, нови термини (знаци), како би се глувим особама што боље разјаснила нова ситуација, ризици и правила понашања. Глува особа, у жељи да своје унутрашње потребе или стања изрази, непрекидно има потребу да ствара нове знакове. Знаци – гестови, пластично оцртавају суштину предмета или пластично копирају радњу или симболично означавају појам, што већ представља виши ступањ знаковног изражавања, али и основу за формирање апстрактних знакова. Рад *Prednosti učenja znakovnog jezika* истиче да се знаковни језик може користити са децом уредног развоја, глувом и наглувом децом, децом са аутизмом или неким другим сметњама и поремећајима у развоју. Језик знакова пружа начин да деца од најранијег узраста изразе потребу, жеље или мисли када говор није могућ. Кроз знак, деца имају лакше изражавање својих потреба и њихово задовољење. Знаковни језик је визуелни и лакши за употребу. Улога геста, покрета и знака наглашава се у раду *Upotreba znakovnog jezika kod osoba sa ometenošću*. Истиче се значај покрета и природног геста за комуникацију особа са другим врстама ометености (за особе са вишеструким сметњама и поремећајима, оштећењима вида, тешкоћама у интелектуалном развоју). У радовима *Uloga i značaj prstne azbuke kod gluvih i nagluvih* и *Upotreba daktilologije kod gluve i nagluve dece*, истиче се поред знаковног језика, важност коришћења једноручне и дворучне прстне азбуке (абецеде), дактилологије и хирологије. Сваки национални знаковни језик, има различиту дактилологију и хирологију. Развој језика, процес усвајања говора и артикулације гласова код глувих и наглувих, праћен је интензивном употребом прстне азбуке (абецеде). У сваком језику има онолико дактилема (дактилних прстних знакова) колико има графема (слова) у писму тог језика.

Посебна област интересовања кандидаткиње је породица деце са сметњама и поремећајима и различити облици подршке породици. Већи број истраживања, указује да су породици глуве и наглуве деце, потребни различити облици социјалне подршке: психолошка, финансијска, информацијска, духовна и едукативна подршка. Родитељима је неопходна подршка друштвене заједнице; здравственог, образовног и система социјалне заштите.

У раду *Утицај стреса на родитеље деце са сметњама и поремећајима* истиче се да сметње и поремећаји или хронична болест не погађају само дете већ целу породицу, чиме се број особа укључених у кризу значајно повећава. Родитељски стрес је посебно изражена варијабла када се ради са породицама које имају децу са сметњама у развоју. Вишеструки захтеви за породичним ресурсима преовлађују у таквим породицама, а нивои стреса имају тенденцију да буду повишени и негативно утичу на перцепцију функционисања породице. Стресни животни догађаји који могу привремено или трајно онемогућити породицу у адекватном развоју и функционисању, могу да буду универзалног карактера, развојно очекивани или акцидентни. Сметње и поремећаји детета, као и хроничне болести, одређују се као стресни за породични систем, и битно модификују релације у оквиру породице, како на индивидуалном плану, тако и на плану релација родитељ – дете. Превладавање стреса, зависи од: функционалности породице - пре настанка стресног догађаја; од развојне фазе у којој се породица налази; као и од индивидуалних, психолошких капацитета породице.

Значајан део библиографије др Тамаре Ковачевић односи се на радове који су везани за културу Глувих. Радови *Развој идентитета деце глувих родитеља*, *Identitet dece gluvih odraslih*, *Gluva deca iz porodica roditelja koji čuju*, истичу истраживања о деци глувих родитеља, која расту у два света (глувих и чујућих). Фокусирана су на њихов развој језика и идентитета. Деца глувих одраслих формирају свој идентитет у заједници Глувих којој припадају њихови родитељи и заједници чујућих. С обзиром да свакодневно комуницирају са својим родитељима, они добро познају знаковни језик. Језик утиче на друштвени развој и афективне односе, блискост породице и њених чланова. Глуви родитељи и чујућа деца која су двојезична у говорном и знаковном језику, граде квалитетније односе у својим породицама. Деца која чују, из породица глувих родитеља, се током формирања свог идентитета сусрећу са бројним препрекама: ограничена комуникација; конфузија у односима и улогама на релацији родитељ - дете; нежељена одговорност; неизвесност у погледу личног идентитета; недостатак институционалне подршке; ментална и емоционална преоптерећеност; превелика одговорност у породици; непотребни притисак изазван улогом преводиоца / тумача. Они често деле ставове, искуства као и емоционалне патње заједнице Глувих.

Концепт идентитета захтева флуидност и развој током времена или у различитим контекстима. Процес формирања идентитета у великој мери разликује се међу заједницом глувих и на њега утичу различити фактори.

Једна група радова кандидаткиње бави се специфичностима развоја деце оштећеног слуха и деце са поремећајима из спектра аутизма.

Рад *Специфичности теорије ума деце оштећеног слуха и деце са поремећајем из спектра аутизма* имао је за циљ да прикаже сличности и разлике теорије ума код деце оштећеног слуха и деце са поремећајем из спектра аутизма. Добијени подаци су значајни за осмишљавање интервенционих програма намењених за превладавање тешкоћа и подстицање развоја теорије ума. Њихово формирање и примена допринело би побољшању свакодневних социјалних интеракција код деце са анализираним сметњама и поремећајима. У раду *Егzekutivne funkcije i akademsko postignuće dece sa poremećajima iz spektra autizma i dece oštećenog sluha*, стиче се увид прегледом литературе у појединости основних компоненти егzekутивних функција и њиховог ефекта на академско постигнуће. Како би се правовремено омогућило откривање тешкоћа и слабости у области егzekутивних функција које доводе до повећаног ризика од академског неуспеха, неопходан је свеобухватнији приступ проблему и опсежније истраживање. Правовремено и рано откривање ових дефицита, као и разумевање односа егzekутивних функција и академског постигнућа, има важне импликације за рану интервенцију и осмишљавање терапеутских приступа који се могу применити код обе популације.

Монографија **Бимодални билингвизам** конципирана је из више целина и поглавља.

У поглављу *Језик–симболички систем* дефинисани су и разрађени појмови језик и комуникација, језички код, језик и мишљење, као и однос између њих. Разматрају се специфичности неуроллингвистичке обраде података и обрађују неуропсихолошки модели језика који полазе од претпоставке да произвођење и разумевање језика - било говорног, писаног или знаковног, подразумева неколико нивоа од којих сваки мора да поседује неку врсту неуролошке репрезентације. Поглавље *Језик, знак, гест*, доноси опис таксономије гестова и разрађује однос између геста и говорног језика и дистинкцију између геста и знаковног језика. У поглављу *Знаковни језик* прави се осврт на специфичности и структурне карактеристике знаковног језика. Истиче се да знаковни језици имају своју фонологију и поезију. Као и да варирају у својој лингвистичкој структури и породичној историји. Биологија језика може утицати на аспекте обраде. Иконичност је свеprisутна у речницима знаковног језика и може играти улогу у усвајању и обради језика. Глува и наглува деца су у опасности од депривације језика. Знаковници гестикулирају приликом знаковања. Искуство знаковног језика побољшава неке визуелно-просторне вештине. Исти региони мозга леве хемисфере подржавају говорни и знаковни језик, али неки неуронски региони су специфични за знаковни језик. Бимодалне двојезичне особе могу да комбинују код, што мења природу контроле језика. Појава нових знаковних језика открива обрасце стварања и еволуције језика. Ова истраживања откривају како модалитет језика утиче и на структуру језика, усвајање, обраду, употребу и представљање у мозгу. Знаковни језици пружају јединствен увид у људски језик који се не може добити само проучавањем говорних језика. Анализира се развој знаковног језика од његове појаве до данас. Описују се лингвистичка обележја знаковног језика, различити знаковни језици и језички системи и истичу предности знаковног језика. У поглављу *Два језика – два модалитета* истиче се да у обликовању лингвистичког израза модалитет игра значајну улогу и да је визуелна мотивација веома важна јер пружа већи потенцијал за иконичко представљање од аудитивног модалитета. Сходно томе, указује се на значај усвајања два различита језика, знаковног као првог и говорног као другог, са посебним освртом на критични период за њихово усвајање и учење. Поглавље *Различити аспекти билингвизма* доноси обимне податке о теоријском одређењу билингвизма, врстама билингвизма, различитим аспектима раног билингвизма, билингвизму у породици и улози родитеља у његовом развоју и подстицању развоја на предшколском узрасту, али и значај и предности билингвалног институционалног васпитања и образовања. У поглављу *Бимодални билингвизам глуве и наглуве деце* описују се карактеристике бимодалног и унимодалног билингвизма; стратегије у усвајању два језика; лингвистичке карактеристике бимодалног билингвизма; рано усвајање два језичка модалитета; специфичности знаковног билингвизма и билингвизма чујућих; знаковни језик наслеђен у контексту билингвизма и развој писаног језика код бимодалних билингвала. *Билингвални – бимодални приступ у образовању* је поглавље у којем се обрађује примена билингвалног приступа код деце предшколског узраста; билингвално образовање деце школског узраста; принципи на којима се заснива билингвално образовање глуве деце; искуства и принципи билингвалног образовања у Скандинавији и Европи. Поред тога се истиче важност раних интервентних програма и омогућавање најбоље обуке на знаковном језику за родитеље. Описује се примена билингвалног приступа у редовном образовању. У осмом поглављу *Билингвизам, бикултуризам и идентитет* разматрају се питања везана за специфичности развоја глуве деце чујућих и глувих родитеља; чујуће деце глувих родитеља, деце глувих одраслих (CODA/KODA). У поглављу се истиче значај билингвалног развоја чујуће и глуве деце и указује се на утицај билингвалности на формирање њиховог идентитета.

На основу анализе објављених радова комисија процењује да др Тамара Ковачевић веома студиозно и научно-методолошки адекватно обрађује истраживане теме.

Комисија сматра да је др Тамара Ковачевић, од избора у претходно звање, остварила научноистраживачке резултате који су потребни за избор у звање редовног професора у групацији друштвено-хуманистичких наука. Објављени радови кандидата представљају оригиналан и значајан допринос развоју и унапређењу уже научне области Сурдологије, за коју се бира.

СТРУЧНО-ПРОФЕСИОНАЛНИ ДОПРИНОС

1) ЧЛАНСТВО У УРЕЂИВАЧКИМ ОДБОРИМА

Др Тамара Ковачевић је била уредник једног тематског зборника националног значаја (М49) и једног зборника саопштења са скупа националног значаја (М66):

Уређивање тематског зборника националног значаја (М 49)

1.Исаковић, Љ., и **Ковачевић, Т.** (Ур.) (2024). *Сурдологија и сродне дисциплине – свет који се мења*. Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN-978-86-6203-180-8 https://www.fasper.bg.ac.rs/nauka/nacionalni-skup-doc/20240923_1-Tematski_zbornik_Surdo_2024.pdf

Уређивање зборника саопштења скупа националног значаја (М 66)

1.**Ковачевић, Т.**, Банковић,С., и Арсенић, И. (2022). (Ур.) *Образовање и рехабилитација одраслих особа са сметњама у развоју и проблемима у понашању*. Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-6203-164-8 https://www.fasper.bg.ac.rs/nauka/nacionalni-skup-doc/20221220_1-ZBORNIK%20RADOVA_SKUP_NAC_2022.pdf

Поред тога, др Тамара Ковачевић је рецензирала научне и стручне радове за часопис *Специјална едукација и рехабилитација* и Зборник саопштења скупа националног значаја:

Дани дефектолога (2022). „*Теорија и пракса специјалне едукације и рехабилитације данас*“, одржан од 17. до 20.2.2022, Златибор. Друштво дефектолога Србије и Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију

2) ЧЛАНСТВО У ОРГАНИЗАЦИОНИМ И ПРОГРАМСКИМ ОДБОРИМА НАУЧНИХ СКУПОВА

Др Тамара Ковачевић је била члан:

1. Програмског одбора Националног научног скупа „Евалуација ефеката инклузивног образовања у републици Србији“ - Београд, 21.децембар, 2020. Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.
2. Програмског одбора Стручно-научне конференције са међународним учешћем „Дани дефектолога“,17-20.фебруар.2022,Златибор. Друштво дефектолога Србије и Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.

3. Организационог одбора Националног научног скупа „Интервенције у раном детињству и предшколству“ - Београд, 22.децембар, 2023. Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.

3) МЕНТОРСТВА И ЧЛАНСТВА У КОМИСИЈАМА ЗА ОДБРАНУ МАГИСТАРСКИХ ТЕЗА, ЗАВРШНИХ РАДОВА НА МАСТЕР СТУДИЈАМА И ДОКТОРСКИХ ДИСЕРТАЦИЈА

1. Менторства у изради завршних мастер радова:

1. Анђела Цакић (2022). *Развој знаковног и говорног језика код глуве и наглуве деце*. Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију
2. Јована Урошевић (2024) - *Подришка родитељима деце са сметњама и поремећајима*. Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију

2. Чланства у комисијама за одбрану завршних мастер радова:

1. Лидија Здравковић (2021). *Свакодневно функционисање особа са тинитусом*. Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију
2. Мартина Малешевић (2021). *Значај и улога знаковног језика на раном узрасту*. Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију
3. Бојана Мишић (2021). *Самопроцена квалитета слуха корисника персоналних музичких уређаја*. Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију
4. Дајана Ројек (2022). *Аудитивна дискриминација висине тоналитета у мелодији код деце са поремећајима из спектра аутизма*. Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију
5. Марија Бјелић (2022). *Испитивање фонолошке свесности код деце оштећеног слуха*. Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију
6. Кристина Миловановић (2022). *Специфичности употребе различитих гласова српског језика код глувих и наглувих ученика*. Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију
7. Љубица Вучетић (2022). *Улога игре и покрета у изговору гласова код мале глуве деце*. Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију
8. Тања Стаменковић (2022). *Невербална комуникација код глувих и наглувих*. Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију
9. Ђурђина Марјановић (2022). *Употреба мимике и знаковног језика у кинезичкој комуникацији*. Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију
10. Дорис Стјепчевић (2023). *Специфичности аудитивног понашања код деце са поремећајем из спектра аутизма*. Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију
11. Милица Карацић (2023). *Испитивање тешкоћа у процесу слушања код особа са Мениеровом болешћу*. Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију
12. Тијана Јоловић (2023). *Артикулација глуве и наглуве деце и деце типичног развоја*. Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију
13. Сања Радосављевић (2024). *Изражавање припадника заједнице глувих кроз музику и плес*. Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију

14. Невена Вујовић (2024). *Испитивање аудитивног функционисања деце са функционалним сметњама слуха у свакодневним животним ситуацијама*. Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију
15. Ивана Мавразас (2024). *Испитивање аудитивних и комуникацијских сметњи код особа са презбиакузијом*. Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију

3. Чланства у комисијама за пријаву теме, оцену и одбрану докторске дисертације:

1. Елвира Рајшли - Токош (2024) - *Евалуација циљева индивидуалног образовног плана и академски успех ученика са инвалидитетом у средњој школи* (одбрана докторске дисертације, члан комисије).
2. Ивана Матић Грдинић (2024) - *Когнитивно функционисање особа са презбиакузијом* (оцена и научна заснованост теме докторске дисертације, члан комисије)

4. Ментор студија студентима докторских студија:

Др Тамара Ковачевић је од избора у звање ванредног професора ментор студија студентима докторских студија: Дајана Ројек Закић (2023/5002) и Оливера Косовић (2024/5016).

4) УЧЕШЋЕ У НАУЧНИМ И СТРУЧНИМ ПРОЈЕКТИМА

Др Тамара Ковачевић, пре и након избора у звање ванредног професора, учествује у пројекту *Утицај кохлеарне имплантације на едукацију глувих и наглувих особа* број 179055, који финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја. Реализатори: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Универзитет у Београду; Медицински факултет, Универзитет у Београду; Медицински факултет, Универзитет у Новом Саду; Учитељски факултет у Косовској Митровици. Руководилац пројекта је проф. др Сања Ђоковић.

Током претходног изборног периода, др Тамара Ковачевић је учествовала и у реализацији пет националних пројеката која су реализована у оквиру Научноистраживачког центра Факултета:

1. *Евалуација ефеката инклузивног образовања у републици Србији* (2020).
2. *Специјална едукација и рехабилитација у условима пандемије COVID-19*. (2021).
3. *Образовање и рехабилитација одраслих особа са сметњама у развоју и проблемима у понашању* (2022).
4. *Интервенције у раном детињству и предшколству* (2023).
5. *Специјална едукација и рехабилитација и инклузивно друштво* (2024).

ОЦЕНА СТРУЧНО-ПРОФЕСИОНАЛНОГ ДОПРИНОСА

Др Тамара Ковачевић је уредник тематског зборника националног значаја, уредник зборника саопштења скупа националног значаја и рецензент Зборника радова са националног научног скупа, као и часописа Специјална едукација и рехабилитација. Била је члан једног организационог и два програмска одбора националних научних скупова. Такође, после избора у звање ванредног професора, учествовала је у реализацији шест домаћих научних пројеката. У претходном изборном периоду, била је ментор у изради два завршна мастер рада и

председник или члан Комисије за одбрану петнаест завршних мастер радова. Била је члан у две комисије за пријаву теме, оцену и одбрану докторских дисертација.

На основу свега наведеног констатујемо да је кандидаткиња испунила све четири одреднице из прве изборне категорије Стручно-професионални допринос.

ДОПРИНОС АКАДЕМСКОЈ И ШИРОЈ ЗАЈЕДНИЦИ

2) ЧЛАНСТВО У ОРГАНИМА УПРАВЉАЊА, СТРУЧНИМ ОРГАНИМА ИЛИ КОМИСИЈАМА НА ФАКУЛТЕТУ

У претходном изборном периоду, др Тамара Ковачевић је активно учествовала у раду: Одељења за сурдологију, Наставно-научног већа, Изборног већа Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију, Универзитета у Београду; Већа за мастер, специјалистичке и докторске студије (2021-2023); Већа за докторске и специјалистичке студије (од 2023. године). Била је члан комисија за спровођење пријемних испита на основним студијама (2024) и мастер академским студијама (2021 и 2023), Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију. Била је представник је Одељења за сурдологију за организовање и реализацију стручне праксе (до 2022. године).

Била је члан Комисије за избор у звање виши научни сарадник (др Славица Максимовић, 2022).

Била је члан Комисије за праћење и унапређење наставе Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију (2023-2024).

3) ЧЛАН НАЦИОНАЛНОГ САВЕТА, СТРУЧНОГ, ЗАКОНОДАВНОГ ИЛИ ДРУГОГ ОРГАНА И КОМИСИЈЕ МИНИСТАРСТАВА

Сарадња са Заводом за унапређивање васпитања и образовања Србије- ЗУОВС.

Члан је Радне групе за креирање обуке на знаковном језику, за педагошке асистенте који пружају подршку ученицима са сметњама у развоју.

Један је од креатора, аутора и модератора програма „Програм обуке педагошких асистената за почетну комуникацију на знаковном језику и Брајевом писму“ (од 2022.године).

4) УЧЕШЋЕ У НАСТАВНИМ АКТИВНОСТИМА ВАН СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА (перманентно образовање, курсеви у организацији професионалних удружења и институција, програми едукације наставника) ИЛИ У АКТИВНОСТИМА ПОПУЛАРИЗАЦИЈЕ НАУКЕ

Др Тамара Ковачевић је учествовала у наставним активностима ван студијског програма, кроз програм едукације *Дигитално образовање* 2021., 2022. и 2023. у организацији Центра за образовне технологије на западном Балкану. Учесник је и излагач на бројним националним и међународним скуповима у области Специјалне едукације и рехабилитације.

ОЦЕНА ДОПРИНОСА АКАДЕМСКОЈ И ШИРОЈ ЗАЈЕДНИЦИ

Кандидаткиња се редовно ангажовала у раду органа и комисија на Универзитету у Београду– Факултету за специјалну едукацију и рехабилитацију.

Сарађује са Заводом за унапређивање васпитања и образовања Србије- ЗУОВС.Члан је Радне групе за креирање обуке на знаковном језику, за педагошке асистенте који пружају подршку ученицима са сметњама у развоју. Један је од креатора, аутора и модератора програма „Програм обуке педагошких асистената за почетну комуникацију на знаковном језику и Брајевом писму“ (од 2022 године).

Учествовала је у реализацији програма перманентне едукације *Дигитално образовање* преко Центра за образовне технологије на западном Балкану. Учесник је и излагач на бројним националним и међународним скуповима.

На основу свега наведеног констатујемо да је кандидаткиња испунила три одреднице из друге изборне категорије Допринос академској и широј заједници.

САРАДЊА СА ДРУГИМ ВИСОКОШКОЛСКИМ, НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКИМ УСТАНОВАМА, ОДНОСНО УСТАНОВАМА КУЛТУРЕ ИЛИ УМЕТНОСТИ У ЗЕМЉИ И ИНОСТРАНСТВУ

3) РУКОВОЂЕЊЕ РАДОМ ИЛИ ЧЛАНСТВО У ПРОФЕСИОНАЛНИМ УДРУЖЕЊИМА ИЛИ ОРГАНИЗАЦИЈАМА

Др Тамара Ковачевић активно сарађује са професионалним и стручним удружењима. Члан је Друштва дефектолога Србије.

5) УЧЕШЋЕ У ИЗРАДИ И СПРОВОЂЕЊУ ЗАЈЕДНИЧКИХ СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА

Др Тамара Ковачевић је активно учествовала у претходна два циклуса у процесу акредитације студијског програма Дефектологија, модули Сметње и поремећаји слуха и Сензомоторичке сметње и поремећаји, Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију, Универзитета у Београду.

ОЦЕНА САРАДЊЕ СА ДРУГИМ ВИСОКОШКОЛСКИМ, НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКИМ УСТАНОВАМА, ОДНОСНО УСТАНОВАМА КУЛТУРЕ ИЛИ УМЕТНОСТИ У ЗЕМЉИ И ИНОСТРАНСТВУ

Током претходног изборног периода, др Тамара Ковачевић је активно учествовала у акредитацији студијског програма Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију, Универзитета у Београду и развила је сарадњу са колегама са других високошколских установа, професионалних и стручних удружења у земљи и иностранству.

Кандидаткиња је испунила две одреднице из треће изборне категорије Сарадња са другим високошколским, научноистраживачким установама, односно установама културе или уметности у земљи и иностранству.

МИШЉЕЊЕ О ИСПУЊЕНОСТИ УСЛОВА ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ

Комисија сматра да др Тамара Ковачевић испуњава општи услов, обавезне и изборне услове за избор наставника у звању редовног професора у групацији друштвено-хуманистичких наука.

А) ОПШТИ УСЛОВ

Др Тамара Ковачевић је испунила општи услов за избор у звање ванредног професора у групацији друштвено-хуманистичких наука, Универзитета у Београду. У звање ванредног професора изабрана је 2.2.2021. године.

Б) ОБАВЕЗНИ УСЛОВИ

Др Тамара Ковачевић испуњава све обавезне услове за избор у звање редовног професора. Детаљнији приказ испуњених обавезних услова дат је у Табели 2.

Табела 2 – Приказ испуњености обавезних услова за избор у звање редовног професора (Правилник о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду)

Обавезни услови	Остварени резултати током протеклог изборног периода
Искуство у педагошком раду са студентима, односно, од стране високошколске установе позитивно оцењено приступно предавање из области за коју се бира, уколико нема педагошко искуство.	Седamnaest година искуства у педагошком раду са студентима (у радном односу на Факултету за специјалну едукацију и рехабилитацију је од 2008. године) Испуњен услов
Позитивна оцена педагошког рада добијена у студентским анкетама током целокупног протеклог изборног периода.	Просечна оцена у студентским анкетама: 4,77 -5,00 (у зависности од предмета и нивоа студија) Испуњен услов
Објављен један рад из категорије M21, M22 или M23 од првог избора у звање ванредног професора из научне области за коју се бира	Објављена два рада из категорије M23 Испуњен услов
Објављен један рад из категорије M24 од првог избора у звање ванредног професора из научне области за коју се бира. Додатно испуњен услов из категорије M21, M22 или M23 може, један за један, да замени услов из категорије M24 или M51	Објављен један рад из категорије M24 Испуњен услов
Објављених пет радова из категорије M51 у периоду од последњег избора из научне области за коју се бира. Додатно испуњен услов из категорије M24 може, један за један, да замени услов из категорије M51	Објављено 6 радова Два рада из категорије M24 Четири рада из категорије M51 Испуњен услов
Један рад са међународног научног скупа објављен у целини категорије M31 или M33.	Четири рада објављена у целини са међународног научног скупа категорије M33 Испуњен услов
Један рад са скупа националног значаја објављен у целини категорије M61 или M63.	Седam радова објављених у целини са скупа националног значаја категорије M63 Испуњен услов
Одобрен и објављен универзитетски уџбеник за предмет из студијског програма факултета, односно универзитета или научна монографија (са ISBN бројем) из научне области за коју се бира, у периоду од избора у претходно звање.	Објављена научна монографија Ковачевић, Т. (2025). Бимодални билингвизам. Универзитет у Београду - Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. Издавачки центар (ИЦФ).

	(301 стр) ISBN 978-86-6203-194-5 COBISS.SR-ID 169771273 Испуњен услов
Цитираност од 10 хетеро цитата.	Према подацима преузетим из Google Scholar-а кандидаткиња је, у тренутку писања реферата, имала 347 (120 од 2020) Испуњен услов
Број радова као услов за менторство у вођењу докт. дисерт. – (стандард 9 Правилника о стандардима...) М 14 -3 М 23- 4 М 24 -5 М 33- 10 М 34- 10 М 51- 7	У последњих 10 година објављено 39 радова. Од тога 36 бодова остварено у категорији М 20. 36 бодова у категоријама М 14 и М 51 и 15 бодова у категоријама М 30. Испуњен услов
Резултати у развоју научнонаставног подмлатка	-Члан Комисије за избор у научно звање виши научни сарадник (др Славица Максимовић, 2022). -Чланство, председништво и менторство у комисијама за израду завршних радова на академским мастер студијама и чланство у комисијама израду завршних радова на академским докторским студијама -Ментор студија студентима докторских студија: Дајана Ројек Закић (2023/5002) и Оливера Косовић (2024/5016). Испуњен услов
Учешће у комисији за одбрану три завршна рада на академским специјалистичким, односно мастер студијама	Ментор у изради 2 завршна мастер рада (Анђела Цакић 2021/3073 и Јована Урошевић 2022/3045) и члан или председник у 15 комисија за одбрану завршних мастер радова Испуњен услов
Менторство или чланство у две комисије за израду докторске дисертације	Члан у 2 комисије за пријаву теме, оцену и одбрану докторске дисертације Елвира Рајшли Токош (2024) и Ивана Матић Грдинић (2024) Испуњен услов

В) ИЗБОРНИ УСЛОВИ

Др Тамара Ковачевић испуњава изборне услове за избор у звање редовног професора. У претходном изборном периоду, испунила је све четири одреднице из изборног услова који се односи на *стручно-професионални допринос*, три одреднице из изборног услова који се односи на *допринос академској и широкој заједници* и две одреднице из изборног услова који се односи на *сарадњу са другим високошколским, научноистраживачким установама, односно установама културе или уметности у земљи и иностранству*. Имајући у виду да је потребно испунити минимално два од три изборна услова, при чему се сваки изборни услов сматра задовољеним ако је испуњена бар једна ближа одредница, Комисија је мишљења да др

Тамара Ковачевић испуњава изборне услове за избор у звање редовног професора. Детаљнији приказ испуњених изборних услова дат је у Табели 3.

Табела 3 – Приказ испуњености изборних услова за избор у звање редовног професора (Правилник о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду)

Изборни услови	Остварени резултати током протеклог изборног периода
Стручно-професионални допринос	
1. Председник или члан уређивачког одбора научних часописа или зборника радова у земљи или иностранству.	-Уредник је једног тематског зборника националног значаја (М49) -Уредник је једног зборника саопштења са скупа националног значаја (М66) -Рецензент је једног зборника радова националног научног скупа Испуњен услов
2. Председник или члан организационог научног одбора на научним скуповима националног или међународног нивоа.	-Члан организационог одбора Националног научног скупа -Члан два програмска одбора Националног научног скупа Испуњен услов
3. Председник или члан комисија за израду завршних радова на академским мастер или докторским студијама.	-Ментор у изради 2 завршна рада на академским мастер студијама -Члан или председник у 15 комисија за одбрану завршних радова. на академским мастер студијама -Члан у две комисије за пријаву теме, оцену и одбрану докторске дисертације Испуњен услов
4. Руководилац или сарадник на домаћим и међународним научним пројектима.	– Сарадник на 6 домаћих научних пројеката: <i>Утицај кохлеарне имплантације на едукацију глувих и наглувих особа</i> број 179055, који је финансирало Министарство просвете, науке и технолошког развоја. Реализатори: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Универзитет у Београду; Медицински факултет, Универзитет у Београду; Медицински факултет, Универзитет у Новом Саду; Учитељски факултет у Косовској Митровици. Током претходног изборног периода, др Тамара Ковачевић је учествовала и у реализацији пет националних пројеката која су реализована у оквиру Научноистраживачког центра Факултета: 1. <i>Евалуација ефеката инклузивног образовања у републици Србији</i> (2020). 2. <i>Специјална едукација и рехабилитација у условима пандемије COVID-19</i> (2021). 3. <i>Образовање и рехабилитација одраслих особа са сметњама у развоју и проблемима у понашању</i> (2022). 4. <i>Интервенције у раном детињству и предшколству</i> (2023). 5. <i>Специјална едукација и рехабилитација и инклузивно друштво</i> (2024).

	Испуњен услов
Допринос академској и широј заједници	
5. Председник или члан органа управљања, стручног органа или комисија на факултету или универзитету у земљи или иностранству	<ul style="list-style-type: none"> – Члан Наставно-научног и Изборног већа Факултета, члан Одељења за сурдологију – Члан Већа за мастер, специјалистичке и докторске студије-МСД (2021-2023) – Члан Већа за докторске и специјалистичке студије (од 2023) – Члан комисија за спровођење пријемних испита на основним (2024) и мастер академским студијама (2021, 2023), Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију. – Представник Одељења за сурдологију за организовање и реализацију стручне праксе (до 2022) – Члан Комисије за праћење и унапређење квалитета наставе Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију(2023-2024) <p>Испуњен услов</p>
6. Члан националног савета, стручног, законодавног или другог органа и комисије министарстава.	<p>Аутор,модератор и евалуатор програма <i>Програм обуке педагошких асистената за почетну комуникацију на знаковном језику и Брајевом писму</i> – ЗУОВ (Завод за унапређење васпитања и образовања) од 2022. године.</p> <p>Испуњен услов</p>
7. Учешће у наставним активностима ван Студијских програма (перманентно образовање,курсеви у организацији професионалних удружења и институција, програми едукације наставника) или у активностима популаризације науке.	<ul style="list-style-type: none"> -Учешће у наставним активностима ван студијског програма -Перманентно образовање: <i>Дигитално образовање</i> 2021, 2022. и 2023. (Центар за образовне технологије на западном Балкану) -Учесник је и излагач на бројним националним и међународним скуповима у области Специјалне едукације и рехабилитације. <p>Испуњен услов</p>
Сарадња са другим високошколским, научноистраживачким установама, односно установама културе или уметности у земљи и иностранству	
8. Руковођење радом или чланство у органу или професионалном удружењу или организацији националног или међународног нивоа.	<p>Члан Друштва дефектолога Србије.</p> <p>Испуњен услов</p>
9. Учешће у изради и спровођењу заједничких студијских програма	<p>Др Тамара Ковачевић је активно учествовала у претходна два циклуса у процесу акредитације студијског програма Дефектологија, модули Сметње и поремећаји слуха и Сензомоторичке сметње и поремећаји, Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију, Универзитета у Београду.</p> <p>Испуњен услов</p>

ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

На основу увида у приложену документацију, анализе наставног и научног рада и осталих чињеница презентованих у овом Извештају, Комисија сматра да **др Љубица Исаковић**, ванредни професор Универзитета у Београду – Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију и **др Тамара Ковачевић**, ванредни професор Универзитета у Београду – Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију, испуњавају све научне, стручне, педагошке и услове прописане Законом о високом образовању, Статутом Универзитета у Београду, Правилником о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду и Статутом Универзитета у Београду – Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију, за избор у звање редовног професора.

Комисија једногласно предлаже Изборном већу Универзитета у Београду – Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију да утврди предлог да се **др Љубица Исаковић** и **др Тамара Ковачевић** изаберу у звање редовног професора за ужу научну област *Сурдологија* и да проследе Универзитету у даљу процедуру.

У Београду, 12. август 2025.

К О М И С И Ј А

1. Др Сања Ђоковић, редовни професор
Универзитета у Београду – Факултета за
специјалну едукацију и рехабилитацију

2. Др Сања Остојић Зељковић, редовни професор
Универзитета у Београду – Факултета за
специјалну едукацију и рехабилитацију

3. Др Радомир Арсић, редовни професор у пензији,
Учитељског факултета у Призрену – Лепосавићу
Универзитета у Приштини – Косовској Митровици